

KANTAR EMOR

KAITSEMINISTEERIUM

Avalik arvamus riigikaitsest

Aruanne

Mai 2025

Sisukord

Taust ja eesmärk	3
Metoodika	4
Põhitulemuste kokkuvõte	6
1 Uhkus Eestis elamise üle	11
2 Institutsioonide usaldusväärsus	13
3 Julgeolek ja ohud	18
4 Kaitsetahe	28
5 Kaitsevõime	40
6 Hinnangud aja- ja reservteenistusele	48
7 Riigikaitseorganisatsioonid ja tegevused	57
8 Hinnangud NATO-le	65
9 Suhtumine rahvusvahelistesse sõjalistesse operatsioonidesse	71
10 Sõjaline toetus Ukrainale	75
11 Meediatarbimine	77
Lisad	82

Taust ja eesmärk

2025. aasta märtsis viis Kantar Emor Kaitseministeeriumi tellimusel läbi uuringu, mille eesmärgiks oli kaardistada **Eesti elanike suhtumist ja hoiakuid riigikaitsealises küsimustes**. Tegemist on jätkuga aastatel 2000-2024 tehtud avaliku arvamuse uuringutele.

Viimased aastad on olnud täis pingeid ja ebakindlust, alates COVID-19 pandeemiast kuni tänase päeva poliitiliste olukordadeni. 2022. aasta 24. veebruaril toimunud sõjalise rünnaku eskaleerumine Ukrainas on Eesti inimeste turvatunnet oluliselt haavanud.

Iga riigi oluline ressurss on tema rahvas ning nende kaitsetahe, nende usaldus riigi institutsioonide vastu ning inimeste vaheline lõimitus ühiskonnas. Seetõttu on väga oluline pidevalt kaardistada inimeste hoiakuid seoses riigikaitsega, et teada, millist tuge või informatsiooni rahvas vajab, et kõige paremini olla valmis eripärasteks kriisiolukordadeks.

Uuringus käsitleti järgmisi teemasid:

- hoiakud Eesti riigi suhtes;
- institutsioonide usaldusväärsus;
- hinnangud võimalikele ohtudele tulevikus, Eesti ja laiema maailma vaates;
- Eesti julgeolekutagatise ja inimeste kaitsetahe;
- hinnangud Eesti kaitsevõimele ja kaitsekulutustele;
- suhtumine kaitsevaldkonnaga seotud tegevustesse
- riigikaitseorganisatsioonide kuvand ja nendes osalus;
- hoiakud seoses NATO-ga;
- suhtumine rahvusvahelistesse sõjalistesse operatsioonidesse;
- Ukraina sõjaline toetamine;
- meediatarbimine.

Metoodika

Sihtrühm ja valim

Uuringu üldkogumi moodistasid 15–74-aastased Eesti Vabariigi alalised elanikud ning valimi suuruseks kujunes 2025. aasta uuringus 1636 juhuvaliku teel leitud sihtrühma esindajat. Eesti Statistikaameti andmetel elab 01.01.2024 seisuga Eestis kokku 1 024 994 inimest. Valimi koostamisel kasutati aluseks üldkogumi proportsionaalset mudelit, mille puhul esmaseks kihiks oli Eesti jaotus 15-ks maakonnaks ning eraldi toodi välja Tallinn. Iga maakonna siseselt jälgiti elanike jaotust soo ja vanuserühma lõikes. Lisaks jälgiti uuringus asulatüüpi (linn, maa), rahvust (eestlane, muu rahvus) ning, erinevalt varasematest uuringutest, vastajate haridustaset (I-II tase, III tase). Analüüsiks võeti maakonnad NUTS III klassifikaatori alusel kokku kuueks grupiks:

1. Tallinn
2. Põhja-Eesti (Harjumaa v.a. Tallinn),
3. Lääne-Eesti (Hiiu-, Lääne-, Pärnu- ja Saare maakond),
4. Kesk-Eesti (Järva-, Lääne-Viru- ja Rapla maakond),
5. Kirde-Eesti (Ida-Virumaa),
6. Lõuna-Eesti (Jõgeva-, Põlva-, Tartu-, Valga-, Viljandi- ja Võru maakond).

Tabel üldkogumi ning kaalutud ja kaalumata valimiga on toodud aruande lisas.

Andmekorje ning küsitluse läbiviimine

Andmekorje meetodiks oli kombineeritud kvantitatiivne küsitlus. Veebiintervjuudena viidi läbi 73% intervjuudest (1274 intervjuud) ning telefoni teel 27% intervjuudest (362 intervjuud). Andmekorje toimus ajavahemikus 5. märtsist kuni 31. märtsini, 2025. Veebiintervjuu keskmine täitmise ajakulu oli 24 minutit ning telefoniintervjuude keskmine vastamise ajakulu 36 minutit. Uuringu ankeet on suures osas sarnane eelmiste uuringulainete ankeetidele, et tagada võrreldavus ning jälgida hoiakute trende.

Andmetöötlus ja aruandlus

Andmetöötluseks kasutati andmetöötlusprogramme SPSS, Galileo ning MS Excel. Joonistel toodud andmed on arvutiprogramm ümardanud täisarvuni ning seetõttu võivad ridade või veergude summad moodustada 99 kuni 101 protsendipunkti.

Tulemuste analüüsis, sh sotsiaal-demograafiliste rühmade võrdluses, on kasutatud Hi-ruut statistikut ning toodud välja vaid statistiliselt olulised erinevused.

Veapiirid kogu valimi tasandil on 95%-se usaldusnivoo juures maksimaalselt +/-2,45%. Väiksemate gruppide puhul on vea piirid suuremad.

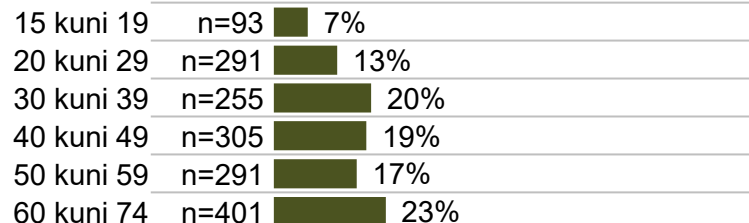
Vastajate sotsiaaldemograafiline profiil

n= 1636; kaalutud %, kaalumata n

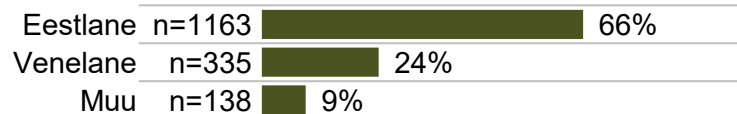
Sugu

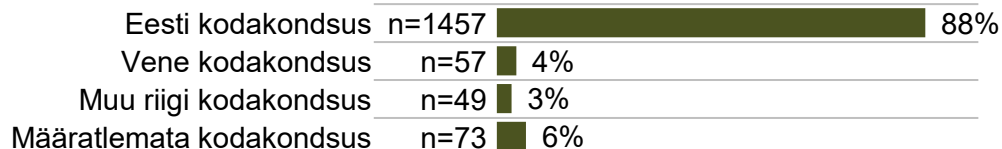
Vanus

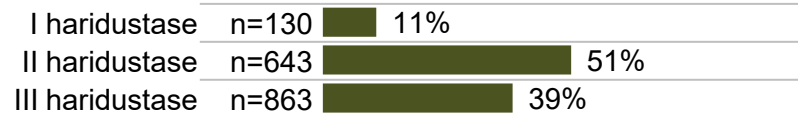
Rahvus

Kodakondsus

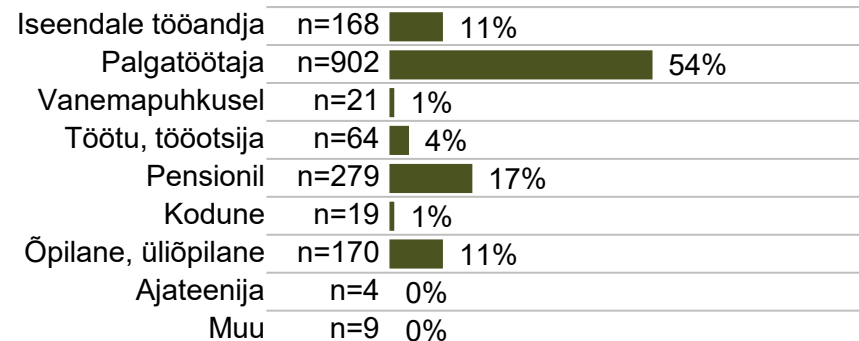

Haridus*

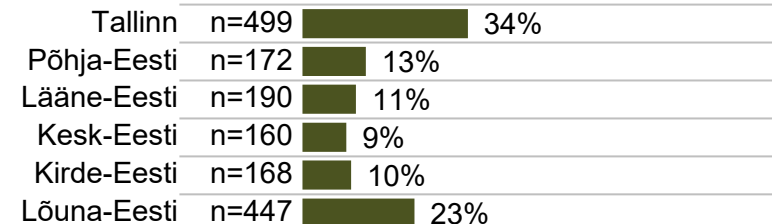

* I tase - põhiharidus või alla selle, II tase - üldkeskharidus, kutsekeskharidus või kutseõpe põhihariduse või keskhariduse baasil, III tase - keskeriharidus keskhariduse baasil, kõrgharidus

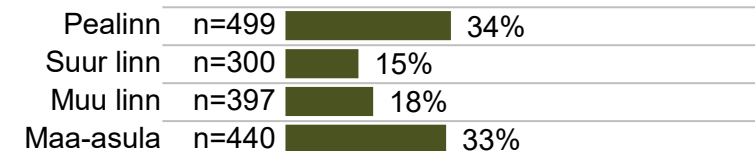
Staat

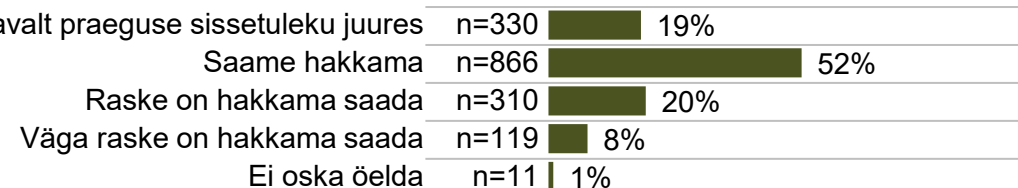
Regioon

Asulatüüp

Sissetulek

Põhitulemuste kokkuvõte

Kokkuvõte I

Uhkus Eestis elamise üle

- 77% Eesti elanikest tunnevad uhkust, et elavad Eesti Vabariigis, sealhulgas 38% tunnevad suurt uhkust. Need osakaalud ei ole viimase viie aasta jooksul oluliselt muutunud, jäädes vastavalt vahemikku 76%–80% ja 30–39%. Enim tunnevad uhkust noored (alla 30-aastased) ning üle 60-aastased elanikud ning pigem eestlased kui muust rahvusest inimesed.

Institutsioonide usaldusväärsus

- Kõige rohkem usaldavad Eesti elanikud jätkuvalt Päästeamet (97% usaldab täielikult või pigem), Politsei- ja Piirivalveamet (88%), kaitsevägi (78%) ning Kaitseliit (78%). Kõige vähem usaldatakse Vabariigi Valitsust (40%), peaministrit (35%) ja Riigikogu (35%).
- Pikemat perioodi silmas pidades on alates 2020. aastast vähehaaval kasvanud Kaitseliidu usaldusväärsus (69%-lt 78%-le). Veidi on aastaga vähenenud NATO (69%-lt 63%-le) ja Euroopa Liidu (66%-lt 60%-le) usaldusväärsus.
- Noored usaldavad kõiki institutsioone enam kui vanemad vanuserühmad; kõige kriitilisemad on 40–49-aastased elanikud. Usaldajaid on enam ka eestlaste seas, võrreldes muust rahvusest Eesti elanikega.

Julgeolek ja ohud

- Inimeste osakaal, kes usub, et elukeskkond Eestis on kümne aasta pärast praegusest turvalisem, jätkab langustrendi ning kasvanud on nende osakaal, kes usuvad, et elukeskkond muutub ebaturvalisemaks.
- Kõige enam hinnatakse lähemate aastate jooksul Eesti suhtes tõenäoliseks ohuks valeuudiste levikut (86% hindab väga või küllaltki tõenäoliseks) ning küberrünnakuid riiklike süsteemide, asutuste, ettevõtete või elanike vastu (85%). Mõlema ohu osas ei ole hinnangud eelneva aastaga võrreldes muutunud. Välisriigi sekkumist Eesti poliitika või majanduse mõjutamiseks oma huvides kardetakse sel aastal enam, kui eelneval – 70% peab seda väga või küllaltki tõenäoliseks, võrreldes 2024. aasta 64%-ga. Samuti on tõusnud tõenäosuse hinnangud Eesti riigi majanduslikule kokkuvarisemisele ja piiratud sõjalisele rünnakule mõne strateegilise objekti vastu. Suurem osa elanikest ei pea tõenäoliseks suurt tööstusõnnetust/looduskeskkonna reostust, epideemiate levikut ning ulatuslikku sõjalist rünnakut Eesti vastu. Epideemiate levikut peetakse üha vähem tõenäoliseks.
- Eesti elanikest 44% leiab, et Eesti meedias räägitakse Eestit ähvardavatest sõjalistest ohtudest parasjagu. Eestlased tunnevad seda enam (52%) kui muust rahvusest elanikud (29%). Viimaste aastatega on langenud vastusevariandi „parasjagu“ valinud inimeste osakaal ning selle arvelt on tõusnud nende osakaal, kes tunnevad, et kajastust on liiga palju. „Liiga palju“ vastanute osakaal on kasvanud mõlemas rahvusrühmas, kuid on eriti kõrge muust rahvusest elanike seas (54% võrreldes eestlaste 31%-ga).
- Eesti elanike hinnangul kujutavad maailmas rahule ja turvalisusele ohtu eelkõige Venemaa katsed taastada oma mõjuvõimu naaberriikides – kui üldiselt on neid inimesi, kes näevad selles kindlat ohtu 62%, siis rahvuse lõikes on seda vastusevarianti valinud 77% eestlastest ning 32% muust rahvusest Eesti elanikest, mis näitab olulist erisust rahvusrühmade hinnangutes. Veel mainiti olulisel määral Venemaa sõda Ukrainas (60% näeb selles kindlat ohtu) ning seejärel, sarnaselt Eestile ohtu kujutavatest teguritest, väärinfot ning küberrünnakuid.

Kokkuvõte II

Kaitsetahe

- Valdav osa (82%) elanikest arvab, et Eesti riik peaks igal juhul osutama relvastatud vastupanu juhul, kui mõni riik Eestit ründaks; seejuures hindas nii 89% eestlastest ja 70% muust rahvusest Eesti elanikest. Kaitsetegevuses oleks oma võimete ja oskuste kohaselt valmis osalema 62% Eesti elanikest, mis on samaväärne tulemus 2024. aastaga (61%). Ukraina sõja eskaleerumise järgselt tõusis nende inimeste osakaal, kes oleks valmis panustama kaitsetegevusse, kuid võrreldes 2022. aastaga on tänavune osakaal 4 protsendipunkti madalam. Eestlaste valmisolek kaitsetegevuses osalemiseks ei ole viimase aastaga muutunud ning on jätkuvalt kõrge (70% osaleks kindlasti või pigem), muutunud ei ole ka muust rahvusest elanike valmisolek.
- Enamjaolt osaleksid inimesed sõjalises kaitsetegevuses abistavalt (23%) või eelkõige mittesõjalises kaitsetegevuses (26%). 12% on valmis osalema sõjalises kaitsetegevuses – eelkõige alla 40-aastased mehed. 9% on vastanud, et ei osaleks kaitsetegevuses, kuid jääks Eestisse; 19% sooviks Eestist lahkuda – eelkõige alla 50-aastased ning pigem naised kui mehed.
- Veidi enam kui pooled Eesti elanikud leiavad, et NATO-sse kuulumine tagab Eestile suurima julgeoleku (58%), kuid nende osakaal on aastaga langenud 7 protsendipunkti võrra. Kolmandik elanikest tunneb, et julgeolekut tagab ka liitlaste relvajõudude üksuste alaline viibimine Eestis. Enam kui neljandik elanikest valis julgeoleku suurimateks tagajateks veel Balti riikide kaitsealase koostöö, elanike kaitsetahte ning kuulumise Euroopa Liitu. Balti riikide kaitsealasele koostööle on tänavu laiemalt tähtsust omistatud kui eelmisel aastal. Viimastel aastatel on langenud elanike usk sellesse, et Eesti julgeoleku võiks tagada ainuüksi NATO-sse kuulumine ning kasvanud arusaam, et selleks on vaja ise oma kaitseesse investeerida, teha koostööd Baltikumis ja Euroopa Liidu tasandil ning ka Ameerika Ühendriikidega.
- 38% elanikest tunneb, et on piisavalt informeeritud sellest, mida nad saaksid teha Eesti kaitseks välisvaenlase kallaletungi korral. Nende seas on eelkõige mehed, 30 – 39-aastased inimesed ja eestlased. Eelmise aastaga võrreldes on piisavalt informeeritud inimeste osakaal tõusnud 5 protsendipunkti võrra. Jätkuvalt soovitakse kõige enam lisainformatsiooni evakueerimise korralduse ning varjumise juhiste kohta.
- 57% vastajatest oleksid pigem või kindlalt valmis andma kaitseväge kasutusse oma sõidukit, tehnikat, hooneid, põllumaid ning muud sarnast; nende osakaal on 5 protsendipunkti madalam kui 2024. aastal.

Kaitsevõime

- 2022. aasta uuringutulemused näitasid Eesti elanike laialdast usku sellesse, et Eestit oleks võimalik liitlaste täiendava abi saabumiseni kaitsta võõrriigi relvastatud kallaletungi korral – 60% vastasid, et kindlasti või pigem oleks see võimalik. Viimaste aastate jooksul on kindlustunne selle võimekuse osas tasapisi langenud ning jõudnud 49%-ni.
- 54% Eesti elanikest arvab, et viimastel aastatel on Eesti riik riigikaitset arendanud pigem või väga hästi – see on märkimisväärne langus võrreldes eelmise uuringulaine 67%-ga. 25% vastanutest arvab, et riigikaitset on arendatud pigem halvasti, võrreldes eelmise aasta 17%-ga. Kasvanud on nende elanike osakaal, kes ei osanud hinnangut anda (20%-ni).

Kokkuvõte III

- Ligi pooled elanikest (49%) on arvamusel, et Eesti kaitsekulutusi tuleks tõsta. Nii arvavad eelkõige noored (alla 30-aastased), eestlased, ning hea toimetulekuga inimesed. Toetus sellele on võrreldes paari eelneva aastaga taas kasvanud (+10 protsendipunkti) ning seda ennekõike nende arvelt, kes soovisid kulutusi säilitada endisel tasemel. Veidi alla neljandiku vastajatest tunneb, et kaitsekulutusi võiks säilitada praegusel tasemel. 17% inimestest leiab, et kulutusi võiks vähendada. Viimaste seas on enam 40–49-aastaseid Eesti elanikke, muust rahvusest inimesi, ning neid kellel on oma sissetulekuga raske hakkama saada. Vähendamist soosivad ka need inimesed, kes ise ei oleks valmis kaitsetegevuses osalema.
- Suhtumine kaitseväega seotud tegevustesse on valdavalt positiivne – 60% või enam Eesti elanikest suhtub kaardistatud tegevustesse pigem või väga hästi. Eelmise aastaga võrreldes on tõusnud toetus harjutusalade laiendamisele (56%-lt 62%-le).

Hinnangud aja- ja reservteenistusele

- 90% elanikest peab noormeeste ajateenistuse läbimist vajalikuks, sh 60% kindlasti vajalikuks. Ajateenistusest kõrvale hoidjatesse suhtutakse valdavas osas negatiivselt (55% elanikest) ning see hoiak ei ole viimase kolme aasta jooksul muutunud. Veidi enam kui kolmandik suhtub sellesse aga mõistvalt – enam on neid alla 40-aastaste, muust rahvusest elanike ning majanduslikult keerulise toimetulekuga inimeste hulgas. Mõistvalt suhtuvad pigem need inimesed, kes ise kallaletungi korral kaitsetegevuses pigem ei osaleks. Kõrvalehoidmise heakskiitjaid on väga vähe (2%).
- Valdavalt tunnevad Eesti elanikud, et naiste suhe ajateenistusega võiks olla vabatahtlik (81%). 43% arvab, et naised peaksid vabatahtliku soovi korral läbima ajateenistuse samadel alustel meestega; 38% arvab aga, et naistele peaks olema eraldi programm. 7% elanikest leiab, et ajateenistus peaks olema naistele kohustuslik, ning 10% arvab, et naised ei peaks ajateenistust läbima. Naised ise toetavad kõige enam ajateenistuse vabatahtlikku läbimist eraldi programmi järgi, samas kui meeste seisukoht on ennekõike, et see peaks toimuma meestega samadel alustel. Mehed toetavad enam ka naiste kohustuslikku ajateenistust.
- Suhtumine õppekogunemistesse, reservväelastesse ning elukutselistesse kaitseväelastesse on jätkuvalt väga positiivne.

Riigikaitseorganisatsioonid ja tegevused

- Kaitseliidu ülesandena nähakse eelkõige valmistumist elanikkonna organiseeritud kaitseks ohuolukordade puhul ehk tsiviilkaitset, mis oli enim mainitud ülesanne ka eelmises uuringulaines. Järgnevalt mainitakse osalemist päästetegevuses õnnetuste ja katastroofide korral ning pidevat valmisolekut riigi sõjaliseks kaitseks. Nägemus Kaitseliidu peamistest ülesannetest ei ole aastaga muutunud.
- Naiskodukaitse tegevust riigikaitse tagamisel peab oluliseks 79% elanikkonnast.
- Peamiseks takistuseks Kaitseliidu või Naiskodukaitsega liitumisel on ajapuudus isiklike kohustuste tõttu ning mure enda tervise või füüsilise vastupidavuse pärast.
- Eesti riigi kaitsestruktuuridega on kõige sagedamini isiklikult kokku puutunud seoses riigikaitseõpetusega (15%). Sealhulgas 15–29-aastastest on riigikaitseõpetuses osalenud 46%, 30-aastastest ja vanematest aga vaid 7%.
- 52% elanikest arvab, et riigikaitseõpetus peaks gümnaasiumis olema kohustuslik õppeaine ning 35% et see peaks olema vabatahtlik.

Kokkuvõte IV

Hinnangud NATO-le

- 83% elanikest pooldab Eesti kuulumist NATO-sse. See näitaja on kaardistatud perioodi (2000 – 2025) kõrgeimal tasemel. Kõige enam toetavad NATO-sse kuulumist alla 30-aastased inimesed (toetus üle 90%) samas kui 40 – 49-aastaste seas on toetajate osakaal madalaim (76%). Rahvuse lõikes on erinevused suured: eestlastest toetab NATO-sse kuulumist 94%, muust rahvusest inimestest aga 60% (viimaste osakaal on võrreldes 2024. aastaga kasvanud 7 protsendipunkti võrra). Tervikuna on 12% elanikest Eesti NATO-sse kuulumise vastu.
- 84% Eesti elanikest usub, et NATO roll Eesti julgeoleku tagamisel on oluline – 22% elanikest usub, et NATO liikmeks olemine hoiab sõjalise rünnaku võimaluse üldse ära, 48% usub, et konflikti puhkedes osutaks NATO meile otsest sõjalist abi ning 15% arvab, et NATO piirduks poliitilise ja diplomaatilise toetusega. Ligi kümnendik Eesti elanikest usub jätkuvalt, et Eestil ei ole NATO-lt mingit abi loota. Viimase kahe aasta jooksul on langenud nende osakaal, kes usuvad, et NATO liikmelisus hoiab sõjalise rünnaku võimaluse ära (29%-lt 22%-le) ning kasvanud nende osakaal, kes usuvad, et NATO piirdub poliitilise ja diplomaatilise toetusega (10%-lt 14%-le).
- 60% elanikest usub, et NATO on tänases julgeoleku olukorras teinud pigem või täiesti piisavalt, et tagada Eesti julgeolek. Võrreldes aastaga 2023. aastaga on seda hoiakut jagavate inimeste osakaal langenud (69%-lt 60%-le). Suur osa, pea viiendik vastajatest, ei oska oma hinnangut anda.
- NATO liitlasvägede kohalolekusse suhtutakse väga positiivselt – 82% elanikest pooldavad seda ning vaid 13% on selle vastu.

Suhtumine rahvusvahelistesse sõjalistesse operatsioonidesse

- 56% elanikest pooldab Eesti kaitsejõudude osalemist rahvusvahelistel sõjalistel operatsioonidel. Sarnaselt varasemale tuuakse peamiste argumentidena sõjalistes operatsioonides osalemiseks välja meie sõdurite reaalse lahingukogemuse saamist ning Eestile võimalike ohtude korral NATO abi tagamist.

Sõjaline toetus Ukrainale

- Kaks kolmandikku elanikest arvab, et Eesti ja teised liitlased peavad jätkama Ukraina sõjalist toetamist. Seahulgas eestlastest arvab seda 82%, kuid muust rahvusest inimestest vaid 26%. Noored, alla 30-aastased Eesti elanikud, on selles teemas taas toetavamad kui vanemad vanuserühmad.

Meediatarbimine

- Uudisteportaalidest ning ajalehtede võrguväljaannetest on enim jälgijaid Delfil, seejärel ERR-il ning Postimehel. YouTube on kõige laiemas kasutajaskonnaga sotsiaalmeediakanal, kuid kõige sagedamini kasutatakse Facebooki ning erinevaid otsesuhtlusrakendusi.
- Telekanalitest vaadatakse enim ETV eestikeelseid saateid, sellele järgnevad TV3 ja Kanal 2 võrdväärsete vaatajaskondade suurusel. Viiendik muust rahvusest Eesti elanikest jälgib Venemaa telekanaleid. Teiste välisriikide telekanaleid jälgivad pigem eestlased.
- Raadioprogrammidest kuulab 36% Eesti elanikest vähemalt mõnikord Vikerraadiot, 23% Kuku raadiot ja 12% Tre raadiot (eestlastest vastavalt 47%, 30% ja 16%). Muid eestikeelseid raadioprogramme kuulab 55% elanikest (33% muust rahvusest elanikest ja 66% eestlastest). Raadio 4 kuulab vähemalt mõnikord 28% ja muid Eesti venekeelseid raadioprogramme 42% muust rahvusest Eesti elanikest.

1. Uhkus Eestis elamise üle

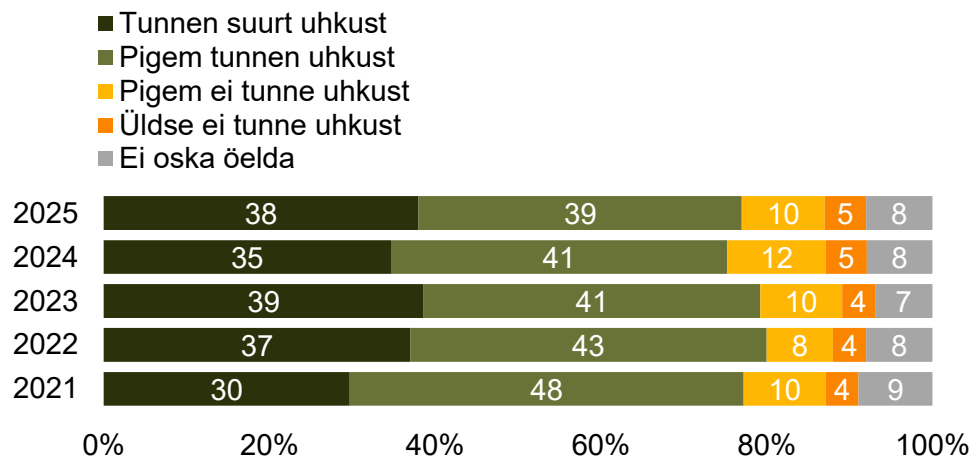
Uhkus Eestis elamise üle

Eestis elamise üle on väga või pigem uhked 77% elanikest, 15% ei tunne selle üle uhkust. 2025. aasta tulemused on statistilise vea piires võrdväärsed 2024. aasta tulemustega, ehk saab öelda, et uhkustunne Eestis elamise üle ei ole viimase aasta jooksul oluliselt muutunud. Alates 2021. aastast on nende inimeste osakaal, kes tunnevad Eestis elamise üle uhkust, jäänud vahemikku 76% kuni 80%.

Vaadates vastuseid sotsiaaldemograafilistes lõigetes (joonis 1.2) on näha, et uhkusetunnet on enim noorte (alla 30-aastaste) ning vanemate (60 – 74-aastaste) hulgas. Samuti on Eestis elamise üle uhked pigem eestlased kui muust rahvusest inimesed ning pigem kõrgharidusega elanikud.

Kirde-Eestis, kus on palju muust rahvusest inimesi, on ka uhkusetundjate osakaal väiksem. Keskmisest enam on uhkust tundvaid Eesti elanikke Kesk- ja Lõuna-Eestis, täpsemalt eelkõige Tartu- ja Raplamaal.

Joonis 1.1 Kuivõrd Te tunnete uhkust selle üle, et elate Eesti Vabariigis? (% kõigist vastajatest, n = 1636)

Joonis 1.2 Kuivõrd Te tunnete uhkust selle üle, et elate Eesti Vabariigis? Sotsiaaldemograafilistes lõigetes (% kõigist vastajatest, n = 1636)

Sugu

Sugu	n	Tunnen suurt uhkust	Pigem tunnen uhkust	Pigem ei tunne uhkust	Üldse ei tunne uhkust	Ei oska öelda
Mees	n=782	36	39	10	8	8
Naine	n=854	39	39	11	2	8

Vanusegrupp

Vanusegrupp	n	Tunnen suurt uhkust	Pigem tunnen uhkust	Pigem ei tunne uhkust	Üldse ei tunne uhkust	Ei oska öelda
15-19	n=93	47	39	11	12	
20-29	n=291	38	44	8	4	6
30-39	n=255	29	44	12	6	9
40-49	n=305	32	37	15	8	9
50-59	n=291	37	37	10	6	9
60-74	n=401	46	34	7	4	9

Rahvus

Rahvus	n	Tunnen suurt uhkust	Pigem tunnen uhkust	Pigem ei tunne uhkust	Üldse ei tunne uhkust	Ei oska öelda
Eestlane	n=1163	40	40	10	4	6
Muu rahvus	n=473	34	36	11	7	12

Haridustase

Haridustase	n	Tunnen suurt uhkust	Pigem tunnen uhkust	Pigem ei tunne uhkust	Üldse ei tunne uhkust	Ei oska öelda
I ja II haridustase	n=773	34	38	12	6	10
III haridustase	n=863	42	40	7	4	6

Asulatüüp

Asulatüüp	n	Tunnen suurt uhkust	Pigem tunnen uhkust	Pigem ei tunne uhkust	Üldse ei tunne uhkust	Ei oska öelda
Pealinn	n=499	37	37	9	6	11
Suurlinn	n=300	38	41	11	5	6
Muu linn	n=397	37	40	10	5	8
Maapiirkond	n=440	38	39	12	5	7

Piirkond

Piirkond	n	Tunnen suurt uhkust	Pigem tunnen uhkust	Pigem ei tunne uhkust	Üldse ei tunne uhkust	Ei oska öelda
Tallinn	n=499	37	37	9	6	11
Põhja-Eesti	n=172	39	37	12	6	6
Lääne-Eesti	n=190	41	34	12	3	10
Kesk-Eesti	n=163	38	47	5	4	6
Kirde-Eesti	n=168	27	38	17	8	10
Lõuna-Eesti	n=447	39	42	9	4	5

0% 20% 40% 60% 80% 100%

2. Institutsioonide usaldusväärsus

Institutsioonide usaldusväärsus

Kõige enam usaldavad elanikud **Päästeametit** – seejuures on täielik usaldus aastaga tõusnud (63%→68%). Kokku usaldab Päästeametit pigem või täielikult 97% Eesti elanikest, ehk saab öelda, et on vaid üksikud, kes institutsiooni ei usalda. See näitaja ei ole võrreldes 2024. aastaga muutunud.

Politsei- ja Piirivalveamet (PPA) ning ka **kaitsevägi ja Kaitseliit** on jätkuvalt suure usaldusega institutsioonid ning see pole aastaga muutunud.

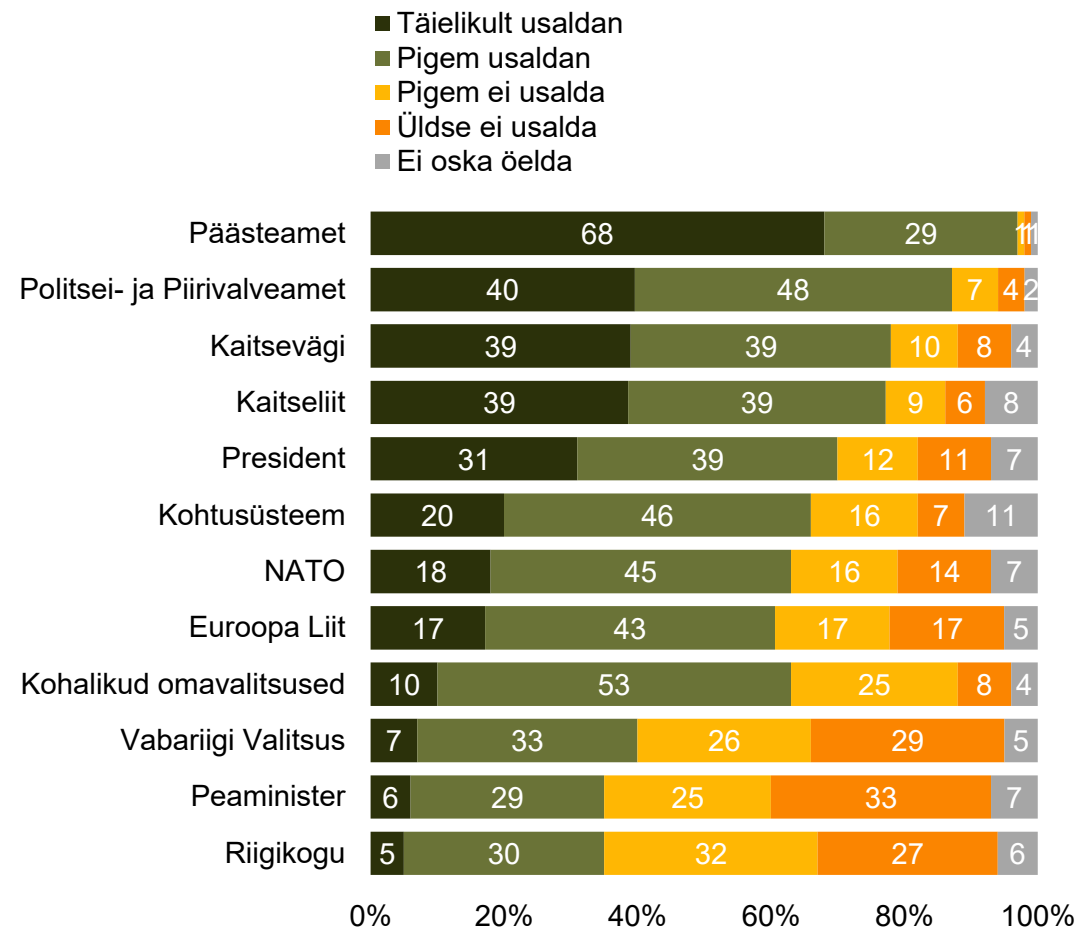
Peaministri usaldusväärseuse kasv jääb vea piiridesse. 2024. aasta kevadel usaldas tolaeagset peaministrit Kaja Kallast 30% Eesti elanikest; tänavust peaministrit Kristen Michalit aga 35% elanikest.

Pikemat perioodi silmas pidades on alates 2020ndast aastast vähehaaval kasvanud Kaitseliidu usaldusväärsus (69%-lt 78%-le). Veidi on vähenenud NATO ja Euroopa Liidu usaldusväärsus.

Noored (15–19-aastased) usaldavad kõiki institutsioone enam, kui teised vanuserühmad. Kõige vähem on institutsioonide usaldajaid 40–49-aastaste seas. Samuti on rahvuse lõikes erinevus, nagu on ilmnenud ka varasemates uuringulainetes – **eestlased usaldavad institutsioone oluliselt enam kui muust rahvusest Eesti elanikud.** Rahvuste võrdluses on erisus kõige väiksem (3%) kohalike omavalitsuste usaldamises.

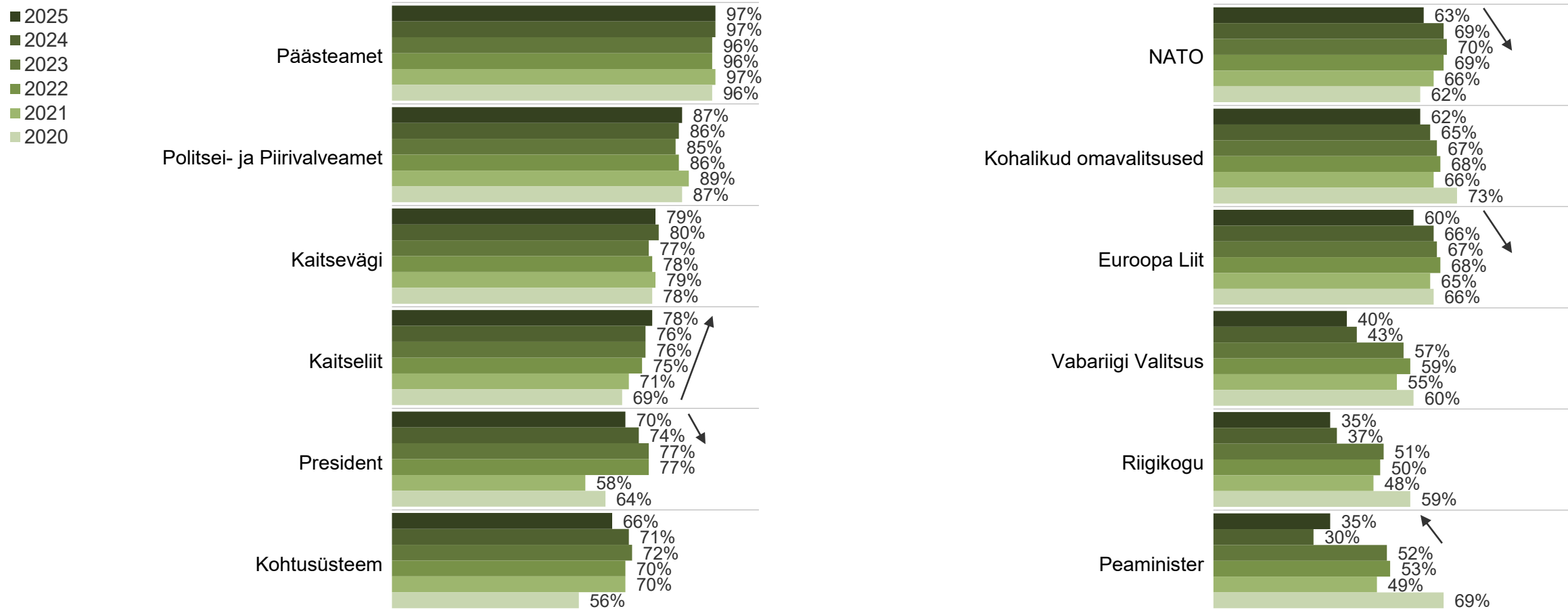
Mehed usaldavad NATO-t enam kui naised ning naised usaldavad meestega võrreldes enam PPA-d.

Joonis 2.1 Mil määral Te usaldate järgmisi Eesti riigi ja rahvusvahelisi institutsioone? (% kõigist vastajatest, n = 1636)

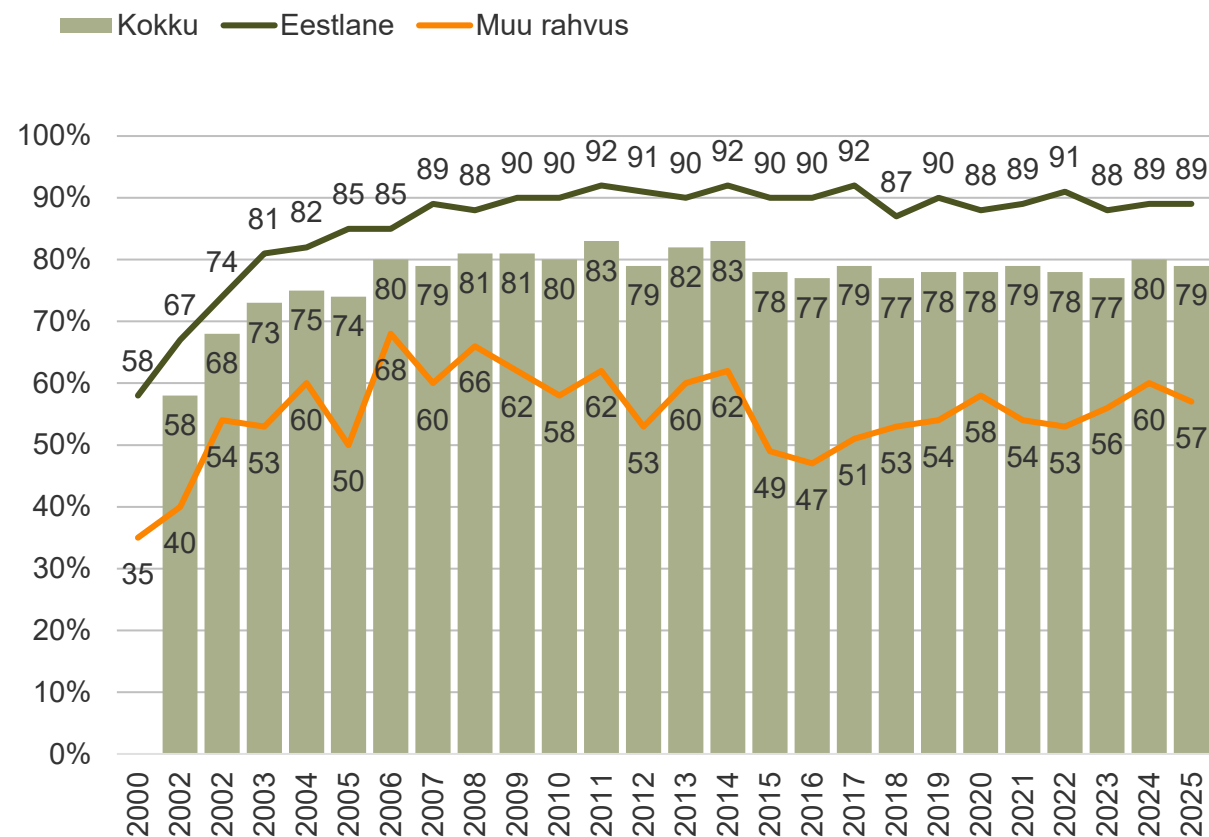
Institutsioonide usaldusväärsus ajas

Joonis 2.2 Mil määral Te usaldate järgmisi Eesti riigi ja rahvusvahelisi institutsioone? (% kõigist vastajatest, 2025: n = 1636)

Kaitseväge usaldusväärsus rahvuse lõikes

Joonis 2.3 Mil määral Te usaldate järgmisi Eesti riigi ja rahvusvahelisi institutsioone?
KAITSEVÄGI (kokku % kõigist vastajatest, 2025: n = 1636)

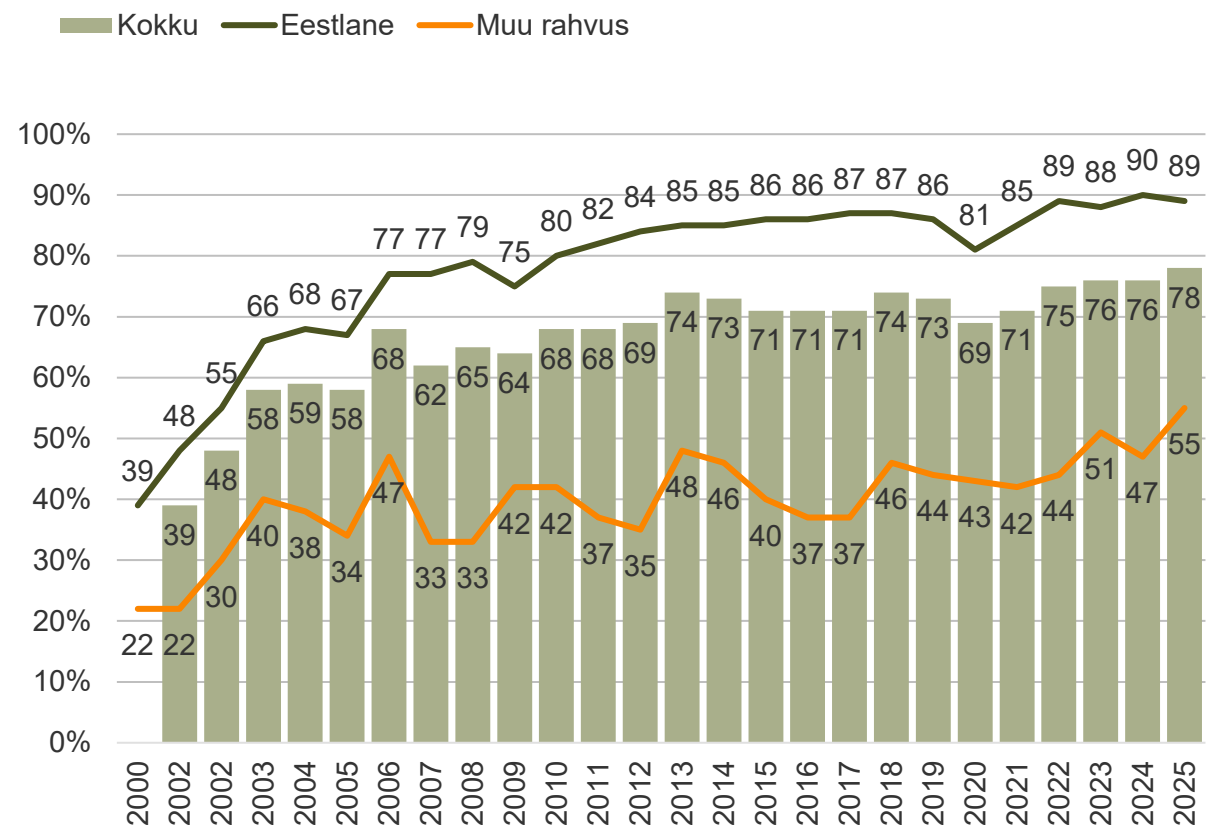
Kaitsevägi on Eesti elanike silmis olnud püsivalt üks enam usaldatud institutsioone. **2025. aastal hindas kaitseväge usaldusväärseks 79% elanikkonnast**, mis on võrdväärne eelmise aasta tulemusega (80%).

Eestlased usaldavad kaitseväge enam kui muust rahvusest Eesti elanikud. Eestlastest väljendab kaitseväge vastu usaldust 89%, samas kui muust rahvusest inimeste seas on see näitaja 57%. Eestlaste puhul on näidik olnud viimaste aastate jooksul valdavalt stabiilne. Muust rahvusest inimeste seas on hoiak muutlikum.

Rahvuse mõju hinnangutele väljendub ka teistes sotsiaaldemograafilistes gruppides – näiteks on kaitseväge usaldusväärsus madalam Tallinna ja Ida-Virumaa elanike seas, kus elab valdav osa Eesti muust rahvusest elanikest.

Kaitseliidu usaldusväärsus rahvuse lõikes

Joonis 2.4 Mil määral Te usaldate järgmisi Eesti riigi ja rahvusvahelisi institutsioone?
KAITSELIIT (kokku % kõigist vastajatest, 2025: n = 1636)

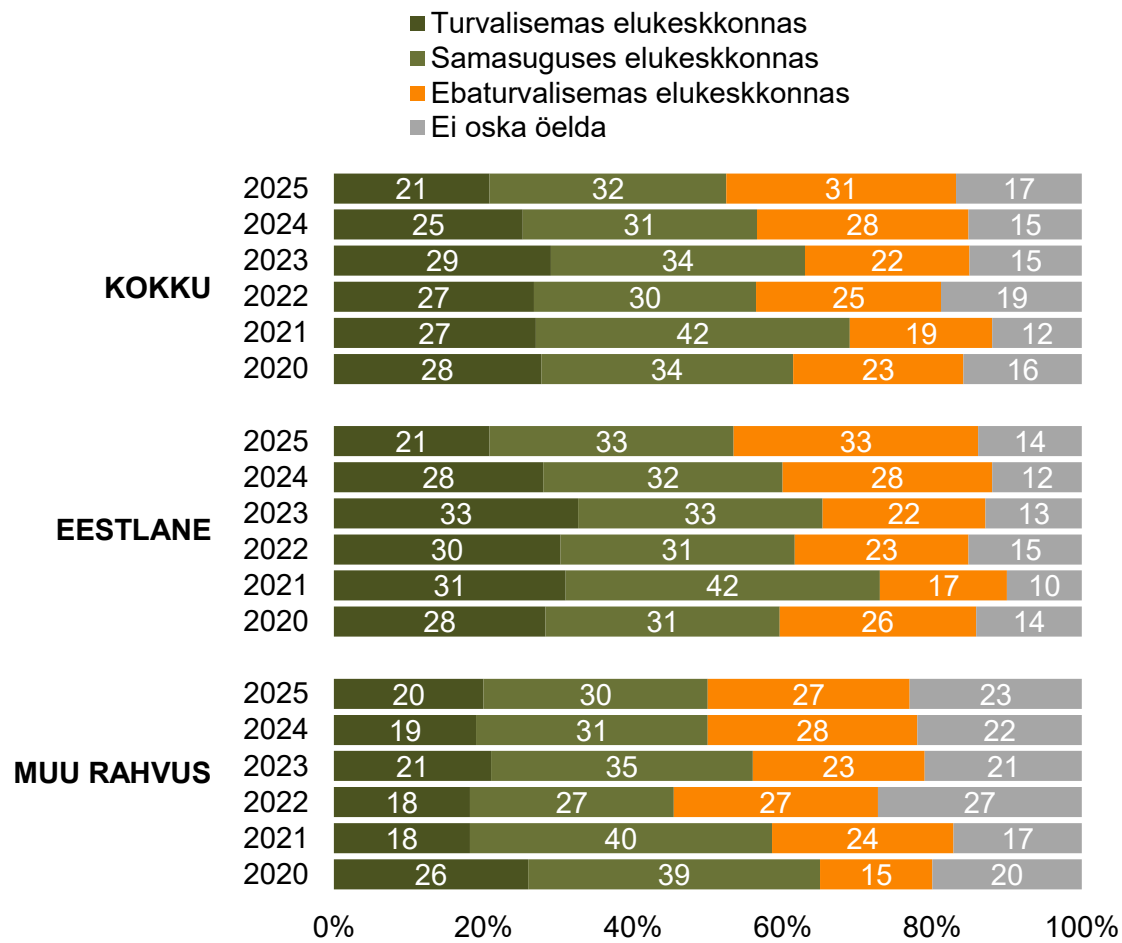
Kaitseliidu usaldusväärsus on samal tasemel kaitseväega – **78% kõigist Eesti elanikest peab seda usaldusväärseks**. Eestlaste hinnang on samal tasemel nagu kaitseväe puhul – 89% eestlastest usaldab Kaitseliitu. **Muust rahvusest elanike sihtrühmas on Kaitseliidu usaldusvääruses toimunud oluline tõus – 55% neist usaldab seda, mis on 8 protsendipunkti võrra enam kui aastal 2024**. See on viimase 25 aasta kõrgeim tulemus muust rahvusest Eesti elanike seas.

Valdavalt hindavad erinevad sihtrühmad Kaitseliidu usaldusväärset samamoodi nagu teiste institutsioonide usaldusväärset – ei ole sihtrühmi, kes hindaksid Kaitseliidu usaldusväärset teisiti kui ülejäänud institutsioonide puhul. Ainus erisus ilmneb selles, et kui üldjuhul on institutsioonide usaldusväärsus III taseme haridusega inimeste seas suurem, siis Kaitseliitu usaldavad I-II haridustasemega elanikud veidi enam (79%) kui III haridustasemega inimesed (74%).

3. Julgeolek ja ohud

Prognoos tuleviku elukeskkonna turvalisusele

Joonis 3.1 Kas Teie hinnangul elavad Eesti elanikud kümne aasta pärast võrreldes praeguse olukorraga riigis...?. (% kõigist vastajatest, 2025: n = 1636)

Elanike osakaal, kes usub, et elukeskkond Eestis on kümne aasta pärast praegusest turvalisem, on teist aastat järjest langenud ning kasvanud on nende osakaal, kes usuvad, et elukeskkond muutub ebaturvalisemaks.

Aastate lõikes on näha, et 2020. aastal avaldas pandeemia hinnangutele olulist mõju, kuid 2021. aastal oli inimeste vaade tulevikule taas positiivsem. 2022. aastal, Ukraina sõja eskaleerumisel, langes inimeste optimism tuleviku turvalisuse püsimisse taas.

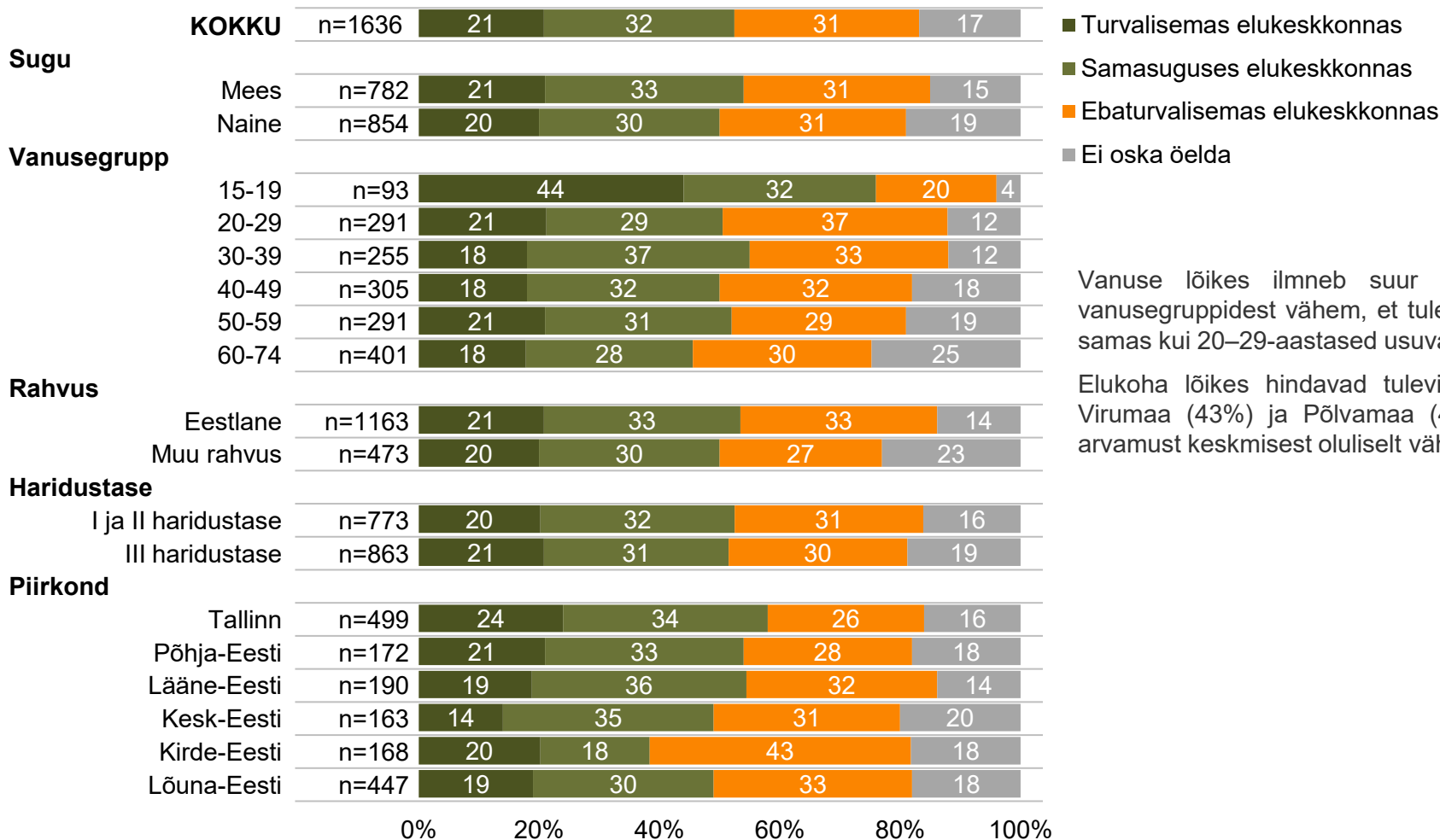
2023. aastal olid hinnangud veidi optimistlikumad kui 2022. aastal, kuid on nüüd viimase kolme aasta jooksul taas liikunud negatiivsema poole.

Eestlastest usub kolmandik, et kümne aasta pärast on elukeskkond on praegusest ebaturvalisem, muust rahvusest inimeste seast usub seda veidi enam kui neljandik. Mõlemas sihtrühmas on viiendik sellel arvamusel, et elukeskkond muutub turvalisemaks.

Muust rahvusest elanike seas on neid, kes ei oska hinnangut anda, enam kui eestlaste hulgas.

Proгноos tuleviku elukeskkonna turvalisusele sihtrühmade lõikes

Joonis 3.2 Kas Teie hinnangul elavad Eesti elanikud kümne aasta pärast võrreldes praeguse olukorraga riigis...? (% sihtrühmast).

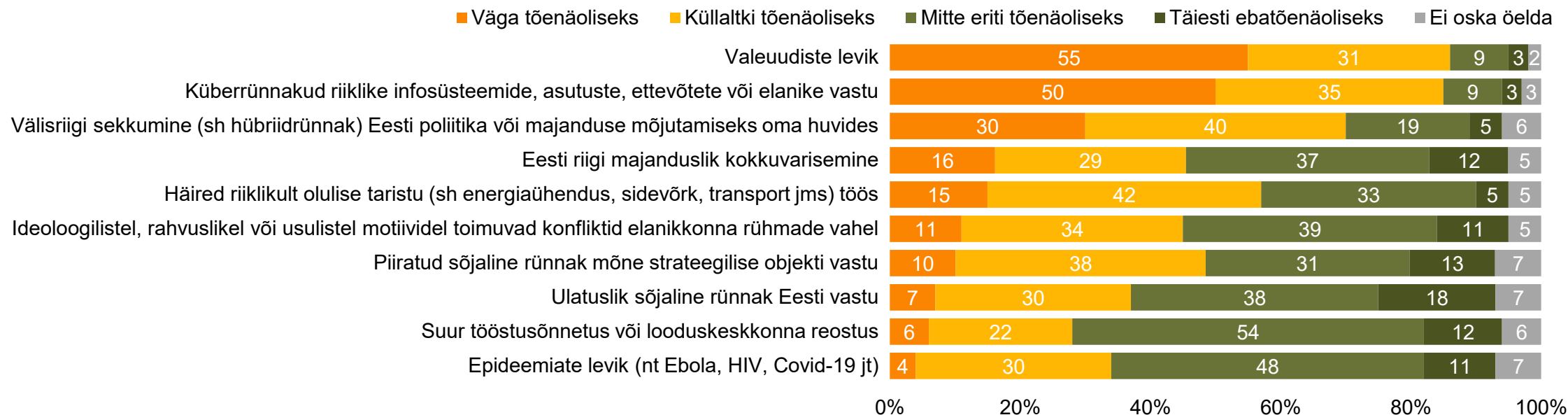

Vanuse lõikes ilmneb suur erisus selles, et 15–19-aastased usuvad teistest vanusegruppidest vähem, et tulevik muutub ebaturvalisemaks (20% sellel arvamusel), samas kui 20–29-aastased usuvad seda teistest enam (37%).

Elukoha lõikes hindavad tuleviku elukeskkonda tõenäoliselt ebaturvalisemaks Ida-Virumaa (43%) ja Põlvamaa (48%) elanikud. Pealinna elanikud väljendavad seda arvamust keskmisest oluliselt vähem (26%).

Eestit ähvardavate ohtude hinnanguline tõenäosus

Joonis 3.3 Kui tõenäoliseks peate, et Eestit ähvardab lähemate aastate jooksul midagi järgnevast? (% kõigist vastajatest, n = 1636)

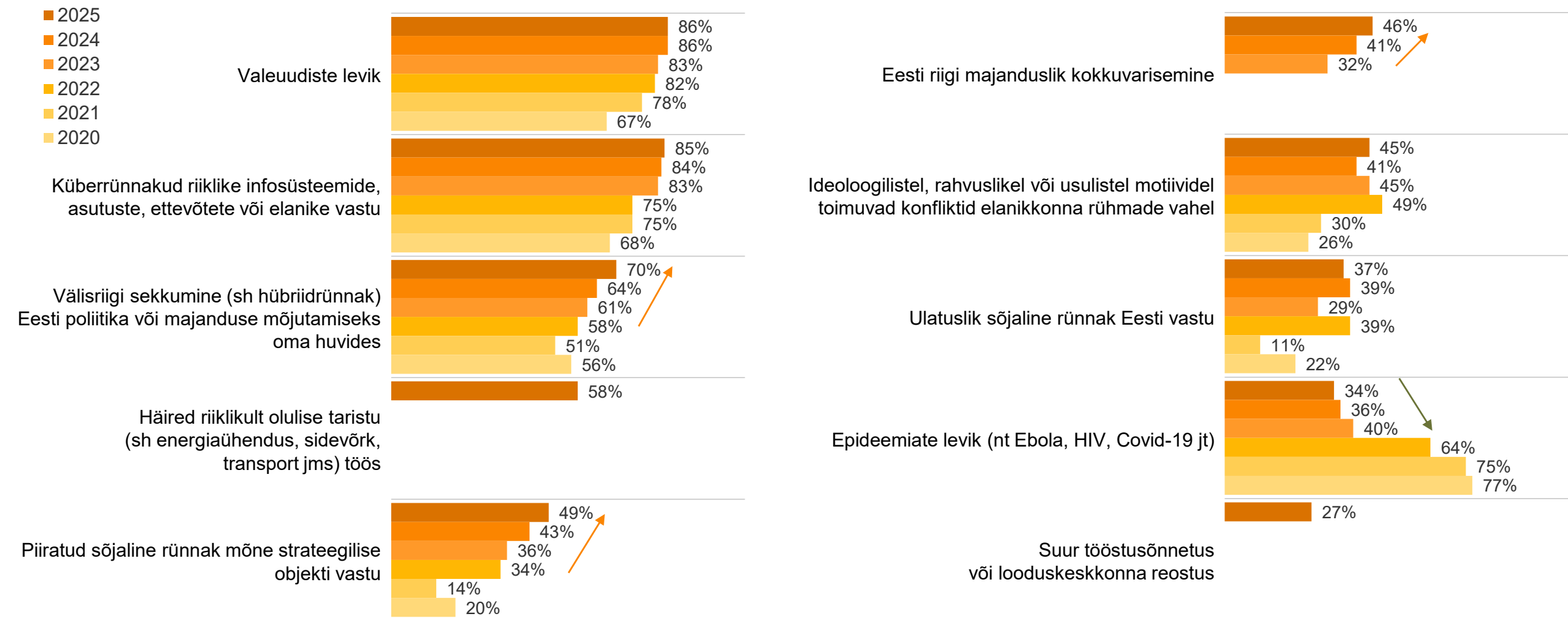
Kõige sagedamini peetakse lähiaastate tõenäoliseks ohuks **valeuudiste levikut** (86% hindab väga või küllaltki tõenäoliseks) ning **küberrünnakuid riiklike süsteemide, asutuste, ettevõtete või elanike vastu** (85%). Mõlema ohu osas ei ole hinnangud eelneva aastaga võrreldes muutunud ([joonis 3.4](#)).

Välisriigi sekkumist Eesti poliitika või majanduse mõjutamiseks oma huvides kardetakse sel aastal enam kui eelneval – 70% peab seda väga või küllaltki tõenäoliseks, võrreldes 2024. aasta 64%-ga. Samuti on kasvanud tõenäosuse hinnangud Eesti riigi majanduslikule kokkuvarisemisele ja piiratud sõjalisele rünnakule mõne strateegilise objekti vastu. Suurem osa elanikest ei pea tõenäoliseks suurt tööstusõnnetust/looduskeskkonna reostust, epideemiate levikut ning ulatuslikku sõjalist rünnakut Eesti vastu. Epideemiate levikut peetakse üha vähem tõenäoliseks ([joonis 3.4](#)).

Enamikke ohte peavad muust rahvusest Eesti elanikud vähem tõenäoliseks kui eestlased. Erinevalt eestlastest peavad muust rahvusest inimesed tõenäolisemaks Eesti riigi majanduslikku kokkuvarisemist. Ideoloogilistel, rahvuslikel või usulistel motiividel toimuvaid konflikte elanikkonnas peavad eestlased ja muust rahvusest inimesed võrdväärselt tõenäoliseks.

Eestit ähvardavate ohtude hinnanguline tõenäosus ajas

Joonis 3.4 Kui tõenäoliselt peate, et Eestit ähvardab lähemate aastate jooksul midagi järgnevast? VÄGA + KÜLLALTKI TÕENÄOLISEKS
(% kõigist vastajatest, 2025: n = 1636)

Eestit ähvardavate ohtude hinnanguline tõenäosus sihtrühmade lõikes 1/2

Joonis 3.5 Kui tõenäoliseks peate, et Eestit ähvardab lähemate aastate jooksul midagi järgnevast? **VÄGA + KÜLLALTKI TÕENÄOLISEKS** (% sihtrühmast)

		Valeuudiste levik	Küberrünnakud riigi/asutuste/elanike/ettevõtete vastu	Välisriigi sekkumine Eesti mõjutamiseks oma huvides	Häired riiklikult olulise taristu töös	Piiratud sõjaline rünnak mõne strateegilise objekti vastu
Kokku	n =1636	86%	85%	70%	58%	49%
Sugu						
	Mees n=782	88%	87%	74%	58%	48%
	Naine n=854	85%	82%	66%	57%	50%
Vanusegrupp						
	15-19 n=93	86%	74%	57%	39%	57%
	20-29 n=291	94%	89%	79%	61%	56%
	30-39 n=255	88%	84%	72%	61%	53%
	40-49 n=305	88%	88%	73%	59%	49%
	50-59 n=291	80%	84%	68%	63%	47%
	60-74 n=401	83%	83%	66%	53%	39%
Rahvus						
	Eestlane n=1163	91%	91%	79%	64%	59%
	Muu rahvus n=473	76%	72%	52%	46%	29%
Haridustase						
	I ja II haridustase n=773	85%	84%	69%	57%	48%
	III haridustase n=863	87%	86%	71%	59%	50%
Piirkond						
	Tallinn n=499	83%	80%	65%	51%	42%
	Põhja-Eesti n=172	89%	90%	73%	62%	57%
	Lääne-Eesti n=190	85%	86%	73%	63%	55%
	Kesk-Eesti n=163	93%	93%	79%	59%	58%
	Kirde-Eesti n=168	81%	74%	54%	51%	32%
	Lõuna-Eesti n=447	88%	89%	78%	65%	54%

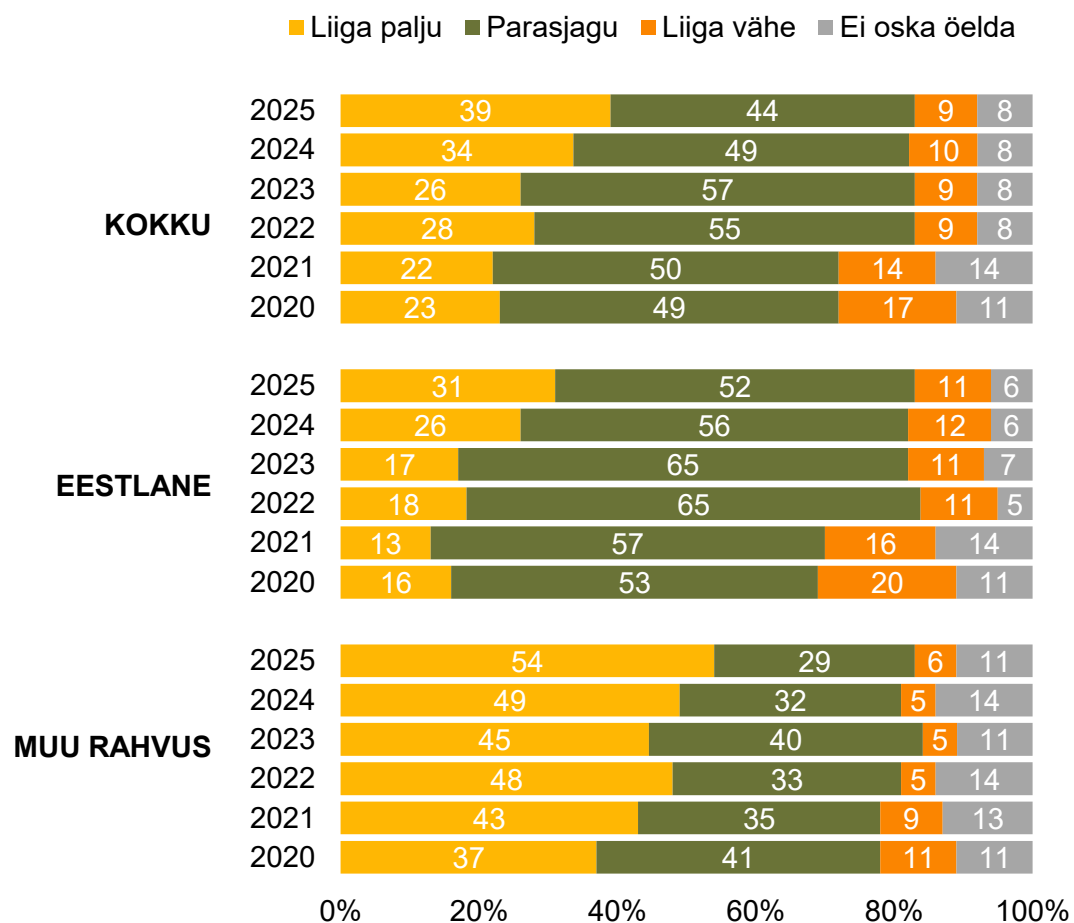
Eestit ähvardavate ohtude hinnanguline tõenäosus sihtrühmade lõikes 2/2

Joonis 3.6 Kui tõenäoliseks peate, et Eestit ähvardab lähemate aastate jooksul midagi järgnevast? **VÄGA + KÜLLALTKI TÕENÄOLISEKS** (% sihtrühmast)

		Eesti riigi majanduslik kokkuvarisemine	Ideoloogilistel, rahvuslikel või usulistel motiividel konfliktid elanikkonnas	Ulatuslik sõjaline rünnak Eesti vastu	Epideemiate levik (nt Ebola, HIV, Covid-19 jt)	Suur tööstusõnnetus või looduskeskkonna reostus
Sugu	Kokku	n = 1636 46%	45%	37%	34%	27%
	Mees	n=782 41%	42%	35%	30%	25%
	Naine	n=854 50%	49%	39%	38%	30%
Vanusegrupp	15-19	n=93 29%	33%	47%	21%	29%
	20-29	n=291 44%	57%	48%	28%	24%
	30-39	n=255 53%	42%	37%	37%	27%
	40-49	n=305 47%	48%	36%	39%	27%
	50-59	n=291 53%	49%	35%	34%	30%
	60-74	n=401 40%	41%	30%	34%	27%
Rahvus	Eestlane	n=1163 39%	45%	44%	36%	30%
	Muu rahvus	n=473 60%	45%	22%	30%	22%
Haridustase	I ja II haridustase	n=773 48%	43%	39%	34%	28%
	III haridustase	n=863 42%	48%	34%	34%	27%
Piirkond	Tallinn	n=499 47%	50%	28%	29%	24%
	Põhja-Eesti	n=172 40%	43%	43%	42%	35%
	Lääne-Eesti	n=190 44%	44%	46%	29%	31%
	Kesk-Eesti	n=163 44%	36%	48%	39%	26%
	Kirde-Eesti	n=168 58%	43%	30%	41%	27%
	Lõuna-Eesti	n=447 44%	45%	40%	34%	28%

Julgeoleku meediakajastus

Joonis 3.7 Kas Teie hinnangul kirjutatakse ja räägitakse Eestis meedias Eestit ähvardavatest sõjalistest ohtudest...? (% kõigist vastajatest, 2025: n = 1636)

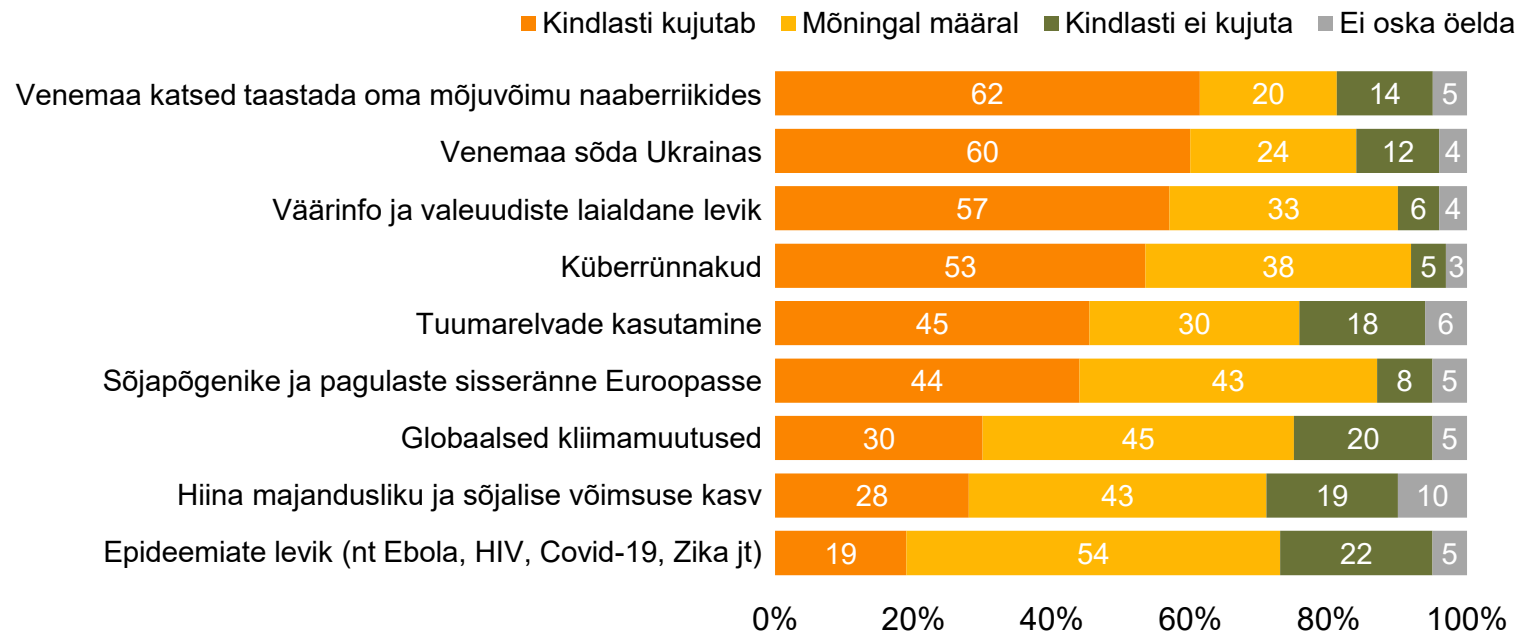
Eesti elanikest 44% leiab, et Eesti meedias räägitakse Eestit ähvardavatest sõjalistest ohtudest parasjagu. Nii arvab 52% eestlastest ja 29% muust rahvusest elanikest.

Viimaste aastatega on langenud nende osakaal, kelle jaoks kajastust on parasjagu ning selle arvelt on kasvanud nende osakaal, kes tunnevad, et kajastust on liiga palju (alates 2023. aastast kasv 13 protsendipunkti). „Liiga palju“ vastanute osakaal on kasvanud mõlemas rahvusrühmas, kuid on eriti kõrge muust rahvusest elanike seas (54%).

Vastusevarianti „liiga palju“ on teistest enam valinud naised ning 40–49-aastased Eesti elanikud. Samuti on sellel arvamusel eelkõige just need inimesed, kes pigem ei oleks valmis võõrriigi kallaletungi korral Eesti kaitsetegevuses osalema.

Maailmale ohtu kujutavate tegurite tõenäosus

Joonis 3.8 Mil määral kujutavad Teie hinnangul ohtu rahule ja turvalisusele maailmas järgnevad tegurid? (% kõigist vastajatest, n = 1636)

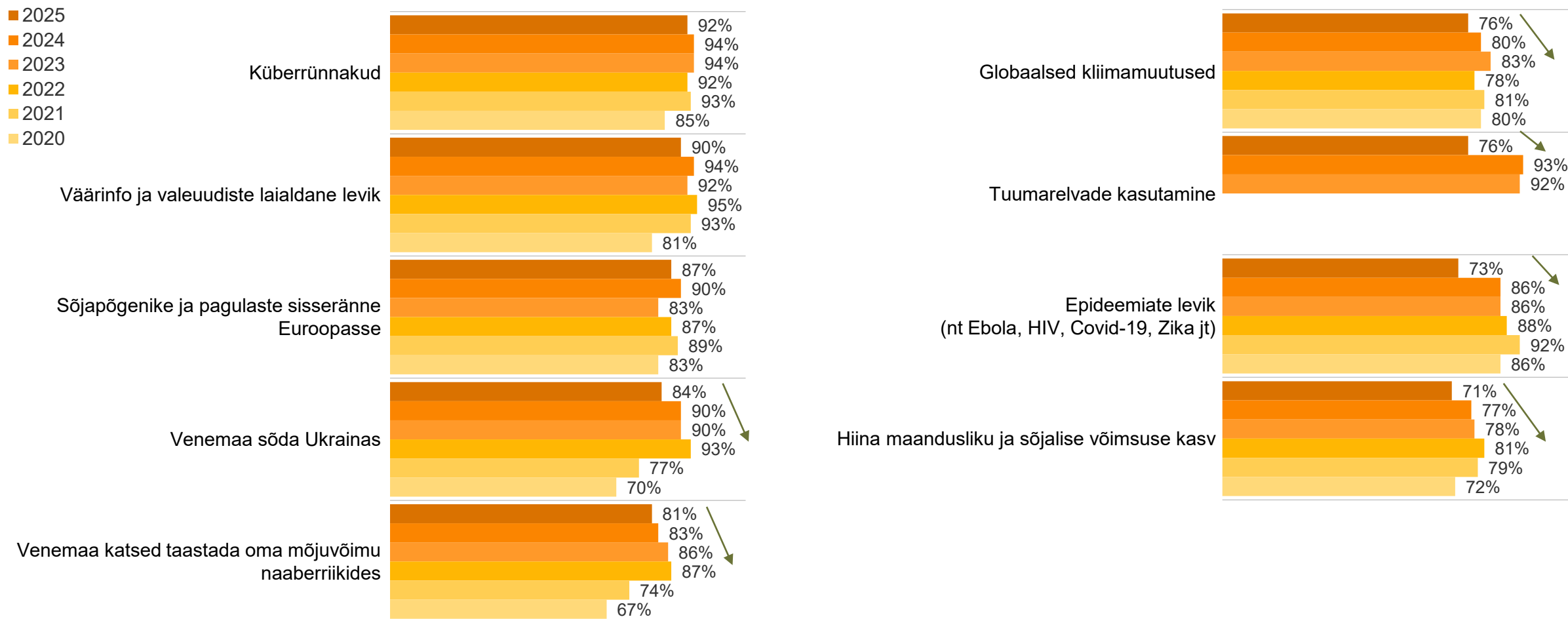
Eesti elanike hinnangul kujutavad maailma rahule ja turvalisusele ohtu eelkõige **Venemaa katsed taastada oma mõjuvõimu naaberriikides**. Selles näeb selles kindlat ohtu 62%, sealhulgas 77% eestlastest ning 32% muust rahvusest Eesti elanikest, mis näitab olulist erisust rahvuste hinnangutes. Nendest inimestest, kes kindlasti NATO liitlasvägede kohalolekut Eestis pooldavad, on 81% arvamusel, et see kujutab kindlat ohtu.

Pea sama suure osa elanike hinnangul kujutab maailmale kindlat ohtu ka Venemaa sõda Ukrainas (60%).

Järgnevad ohud, mida kõige sagedamini toodi välja ka seoses Eestiga – valeuudiste levik ning küberrünnakud. Viimase aasta jooksul on oluliselt langenud epideemiate leviku ja tuumarelvade kasutamise ohu hinnangud.

Maailmale ohtu kujutavate tegurite tõenäosus ajas

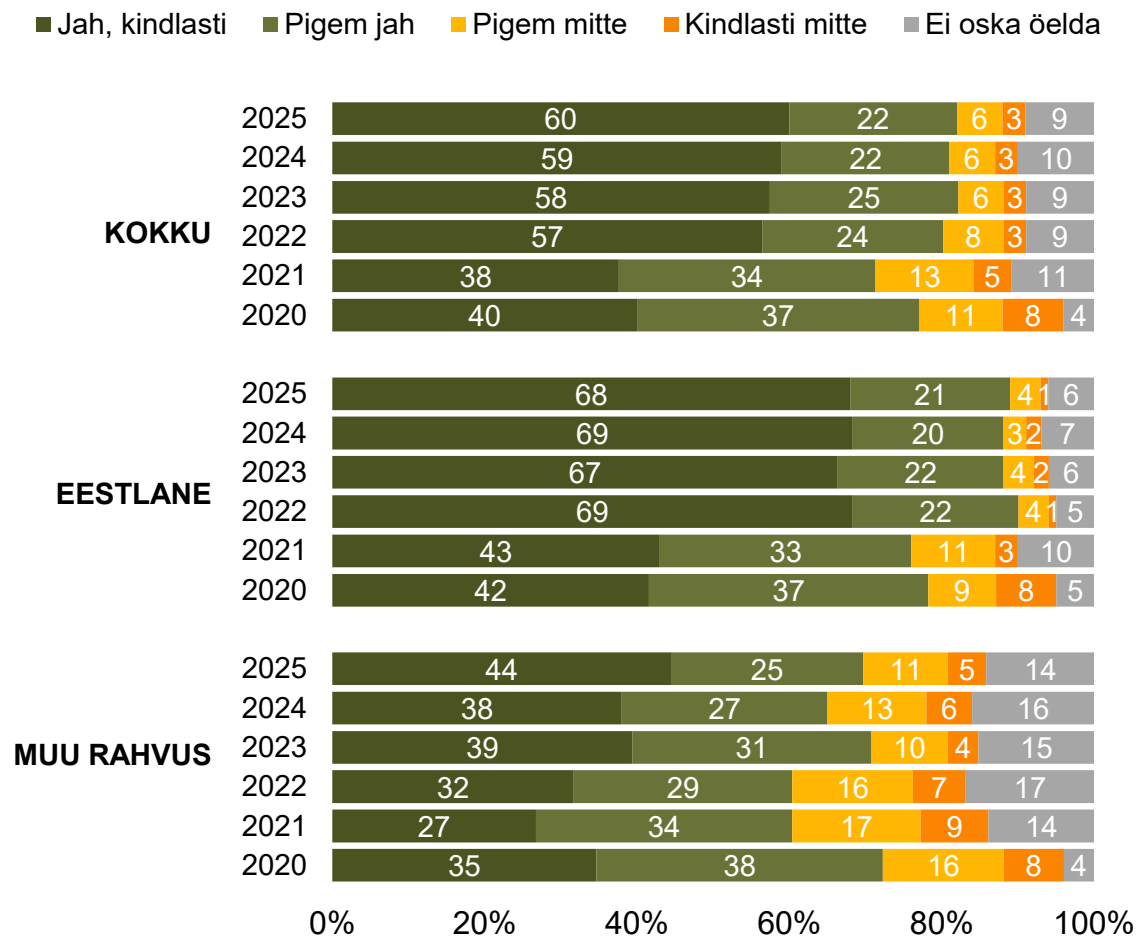
Joonis 3.9 Mil määral kujutavad Teie hinnangul ohtu rahule ja turvalisusele maailmas järgnevad tegurid? **KINDLASTI + MÕNINGAL MÄÄRAL** (% kõigist vastajatest, 2025: n = 1636)

4. Kaitsetahe

Suhtumine relvastatud vastupanu osutamisesse

Joonis 4.1 Kui Eestit peaks ründama mõni riik, siis kas Eesti riik peaks igal juhul, sõltumata ründajast, osutama relvastatud vastupanu? (% kõigist vastajatest, 2025: n = 1636)

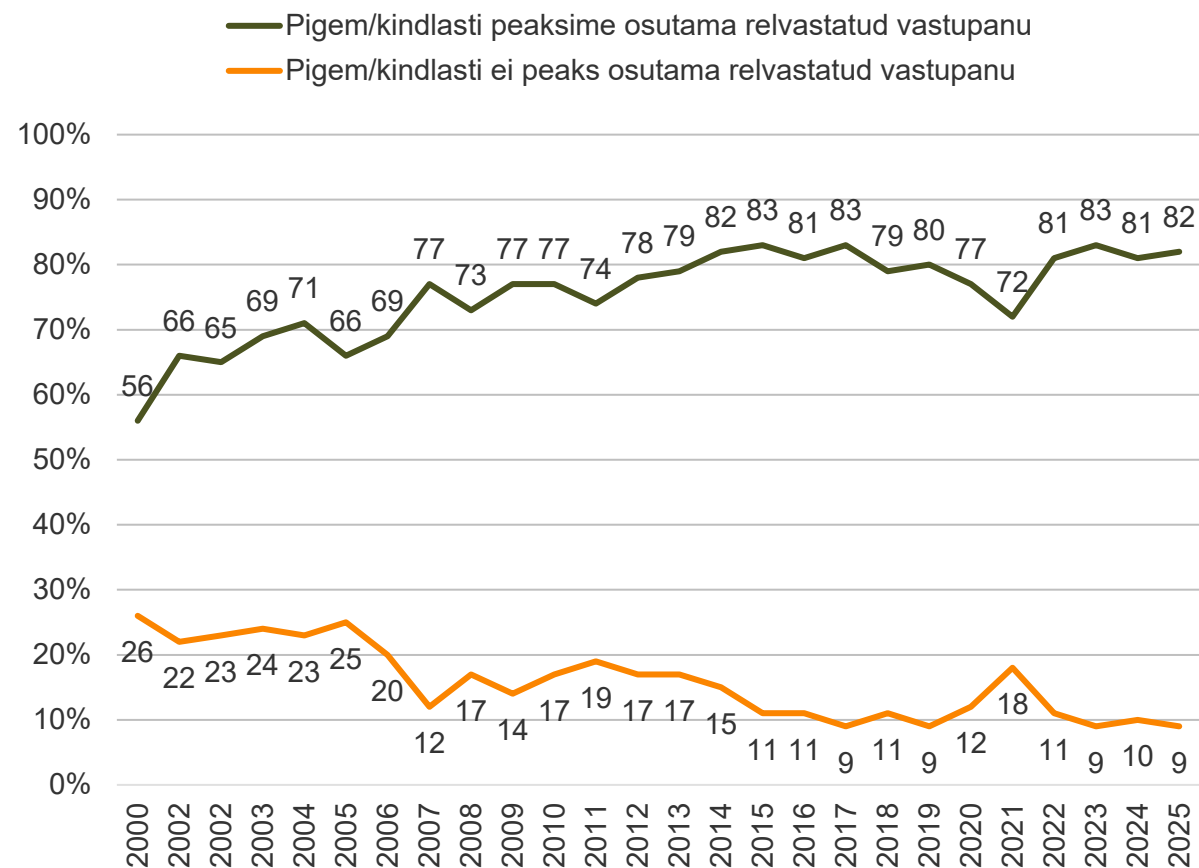

Valdav osa (82%) elanikest tunneb, et Eesti riik peaks osutama relvastatud vastupanu juhul, kui mõni riik Eestit ründaks. Väga kindla nõustuva hoiakuga on 60% elanikest, seejuures 68% eestlastest ja 44% muust rahvusest inimestest.

Erinevaid löiked võrreldes ilmneb, et teistest oluliselt enam nõustuvad relvastatud vastupanuga mehed, noored inimesed, Põhja- ja Lääne-Eesti elanikud ning need, kes oleks ka ise valmis oma võimete ja oskuste kohaselt kaitsetegevusse panustama.

Suhtumine relvastatud vastupanu osutamisesse ajas

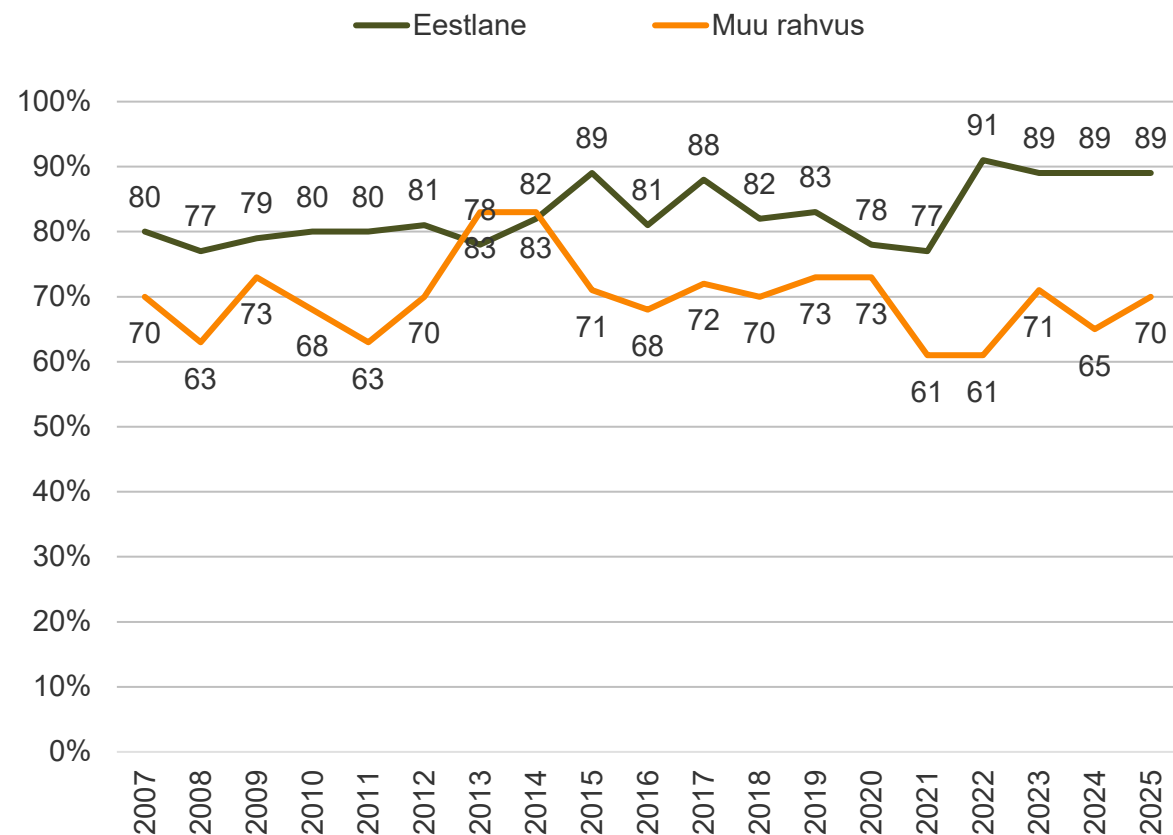
Joonis 4.2 Kui Eestit peaks ründama mõni riik, siis kas Eesti riik peaks igal juhul, sõltumata ründajast, osutama relvastatud vastupanu? (% kõigist vastajatest, 2025: n = 1636)

Inimesi, kes nõustuvad, et Eesti riik peaks osutama rünnaku korral relvastatud vastupanu, on 82%, mis on väga kõrge osakaal. **See osakaal on olnud üle 80% alates aastast 2023** ning oli sarnasel tasemel ka 2014–2017. Enne seda jäi näitaja alla 80%.

Suhtumine relvastatud vastupanu osutamisesse ajas ja rahvuse lõikes

Joonis 4.3 Kui Eestit peaks ründama mõni riik, siis kas Eesti riik peaks igal juhul, sõltumata ründajast, osutama relvastatud vastupanu? **JAH, KINDLASTI + PIGEM JAH**
(% sihtrühmadest; eestlased n = 1163, muu rahvus n = 473)

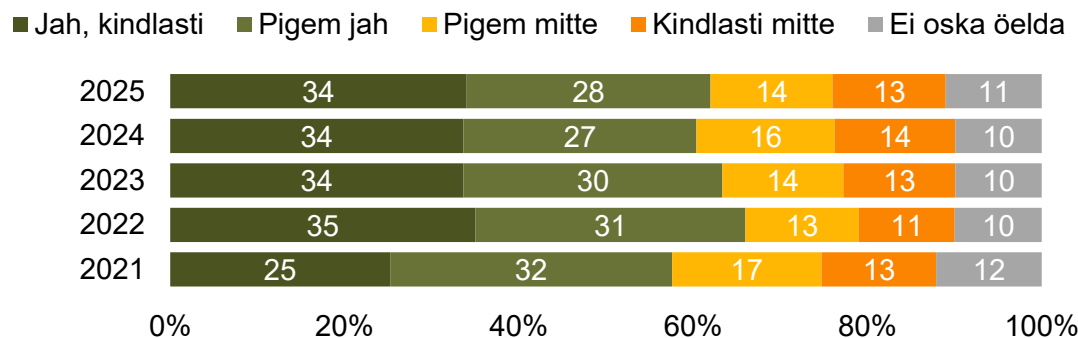

Eelmise aastaga võrreldes on eestlaste toetus relvastatud vastupanule püsinud samal tasemel, kuid muu rahvuse puhul on see taas 70% tasemel. Sellega on käärid kahe grupi hoiakute vahel kahanenud.

Eestlaste hoiak tugevnes oluliselt Ukraina sõja eskaleerumise mõjul, kuid muust rahvusest elanike puhul oli mõju väiksem.

Valmisolek osaleda kaitsetegevuses

Joonis 4.4 Kui Eestile tungitaks kallale, kas oleksite valmis oma võimete ja oskuste kohaselt osalema kaitsetegevuses? (% kõigist vastajatest, 2025: n = 1636)

Kaitsetegevuses oleks oma võimete ja oskuste kohaselt valmis osalema **62% Eesti elanikest, mis on samaväärne tulemus 2024. aastaga (61%)**. Ukraina sõja eskaleerumise järgselt tõusis nende inimeste osakaal, kes oleks valmis kaitsetegevusse panustama, kuid **võrreldes 2022. aastaga on tänavune osakaal 4 protsendipunkti madalam**.

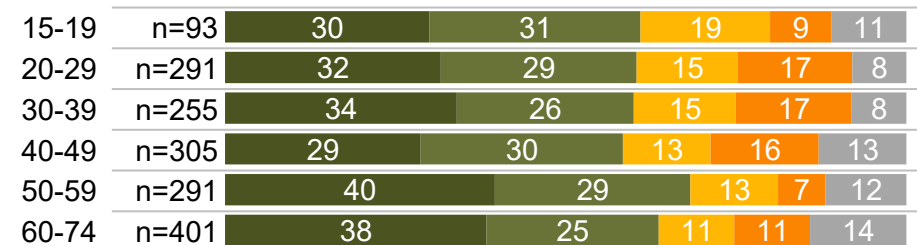
Sotsiaaldemograafilises võrdluses näeb, et naiste valmidus kaitsetegevuses osaleda on madalam kui meestel – tõenäoliselt on naistel seda keerulisem ette kujutada, kui ei ole läbitud kaitseväge. 50+ inimesed on noortematest enam valmis panustam – siin võib roll olla oma riigi iseseisvuse hapruse sügavamal mõistmisel. Muust rahvusest inimesed on tõenäoliselt vähem valmis Eesti kaitsetegevusse panustama kui eestlased.

Joonis 4.7 Kui Eestile tungitaks kallale, kas oleksite valmis oma võimete ja oskuste kohaselt osalema kaitsetegevuses? (% sihtrühmadest)

Sugu

Vanusegrupp

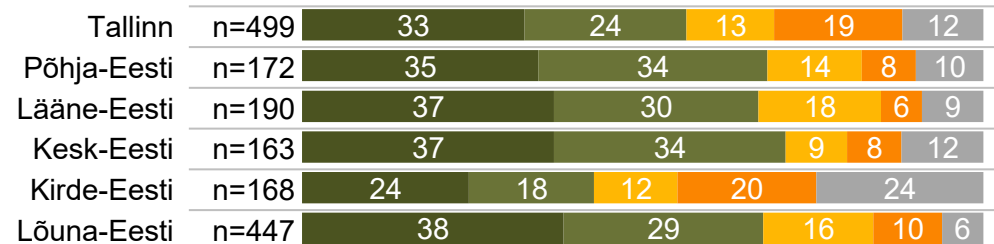
Rahvus

Haridustase

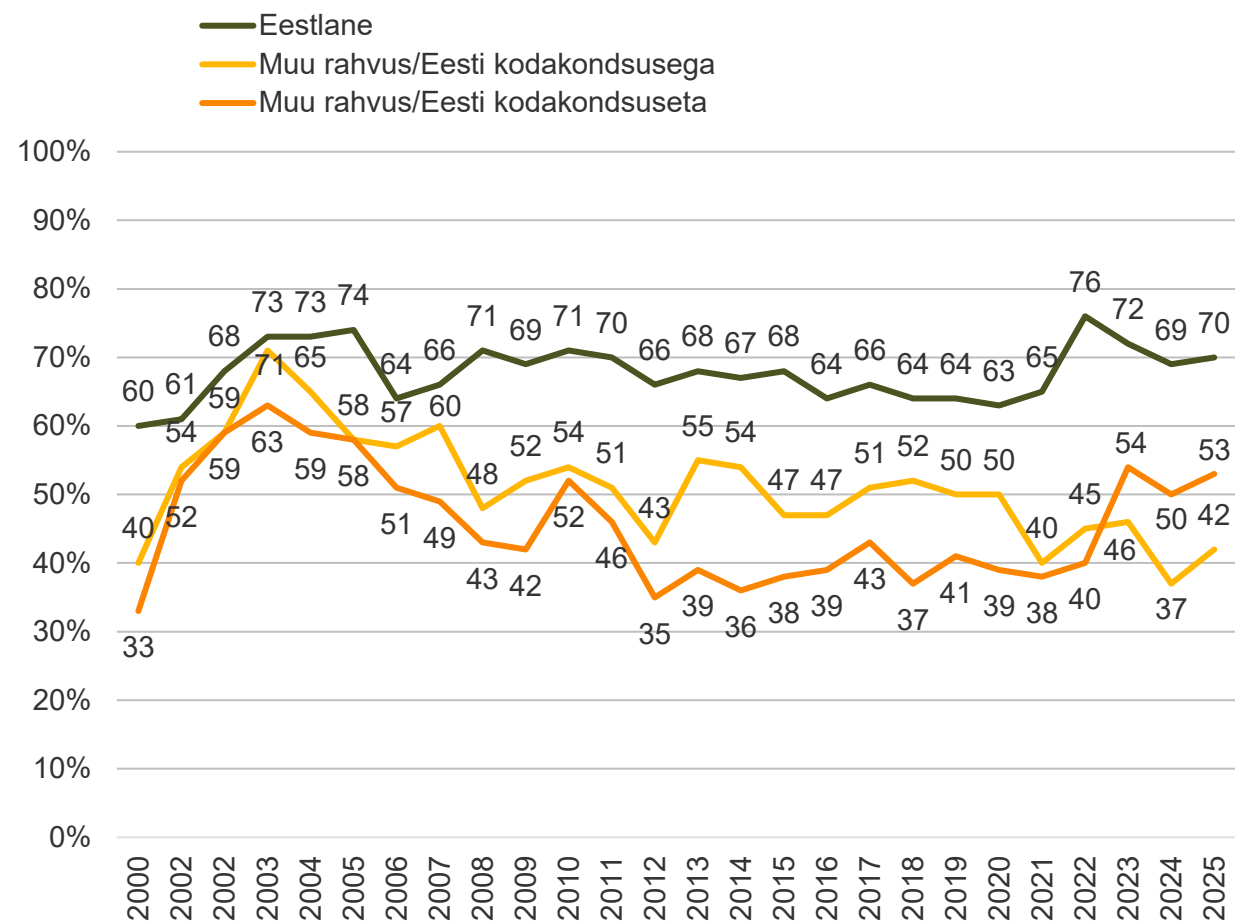
Piirkond

0% 20% 40% 60% 80% 100%

Valmisolek osaleda kaitsetegevuses ajas ning rahvuse ja kodakondsuse lõikes

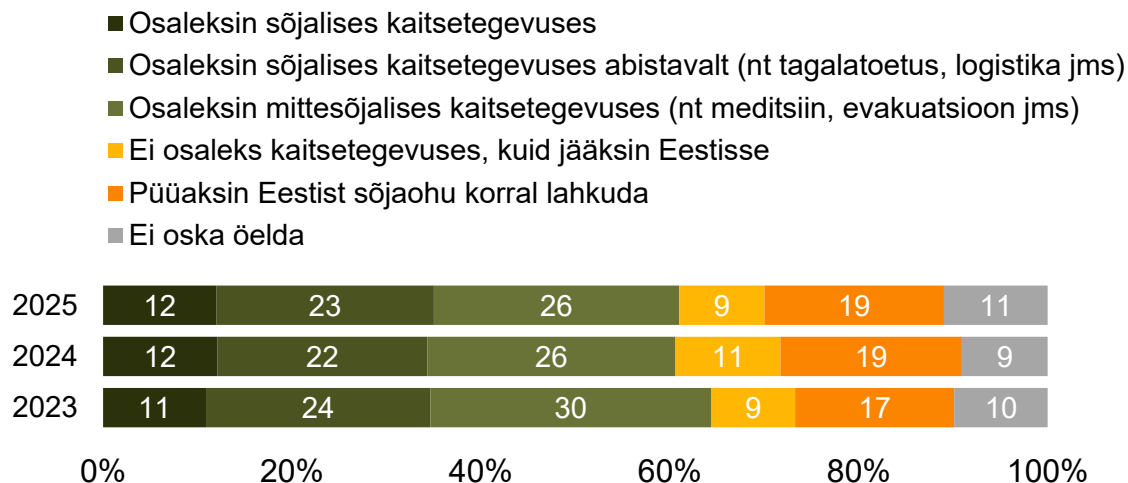
Joonis 4.5 Kui Eestile tungitaks kallale, kas oleksite valmis oma võimete ja oskuste kohaselt osaleda kaitsetegevuses? **JAH, KINDLASTI + PIGEM JAH** (% sihtrühmadest)

Eestlaste valmisolek kaitsetegevuses osalemiseks ei ole viimase aastaga muutunud ning on jätkuvalt kõrge – 70% oleks kindlasti või pigem valmis oma võimete ja oskuste kohaselt panustama. Muust rahvusest Eesti elanike valmidus osaleda kaitsetegevuses püsib samuti endisel tasemel.

Käitumine sõjalise kallaletungi korral

Joonis 4.6 Kui Eestile tungitaks kallale, siis kuidas Te käituksite kõige tõenäolisemalt? (% kõigist vastajatest, 2025: n = 1636)

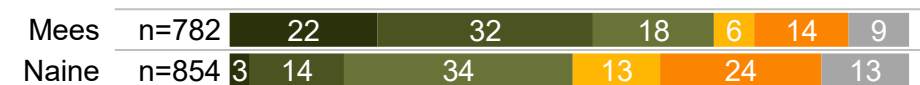

Inimeste hoiakud oma käitumise osas juhul, kui tekib sõjaline kallaletung, ei ole aastaga muutunud. 61% elanikest osaleksid kaitsetegevuses kas sõjalisel või mittesõjalisel viisil, 9% ei osaleks ja jääks Eestisse ning 19% lahkuks Eestist.

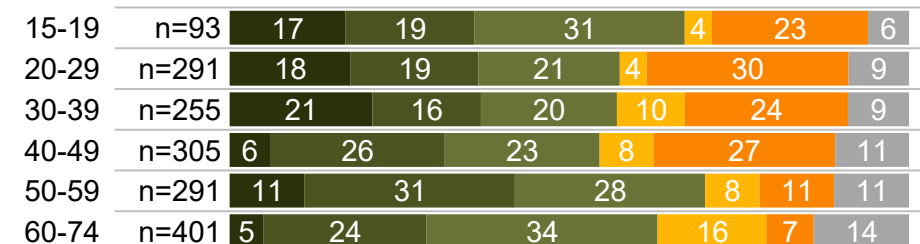
Naiste seas on võrreldes meestega oluliselt enam neid, kes sõjaohu korral Eestiks lahkuksid ning vähem neid, kes on valmis osalema kaitsetegevuses. Ka noored, alla 50-aastased inimesed, on tõenäolisemalt valmis Eestist sõjaohu korral lahkuma, võrreldes üle 50. aastaste elanikega.

Joonis 4.10 Kui Eestile tungitaks kallale, siis kuidas Te käituksite kõige tõenäolisemalt? Sotsiaal-demograafilistes lõigetes.

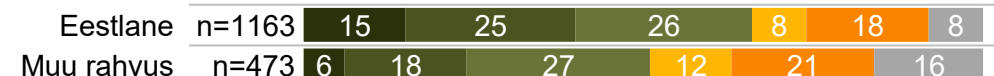
Sugu

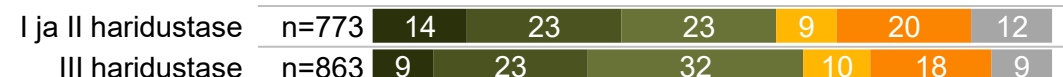
Vanusegrupp

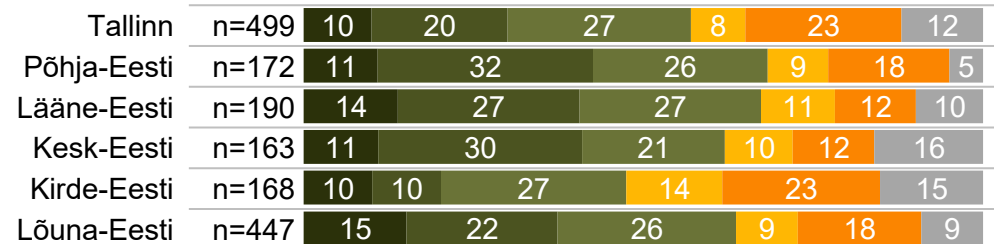
Rahvus

Haridustase

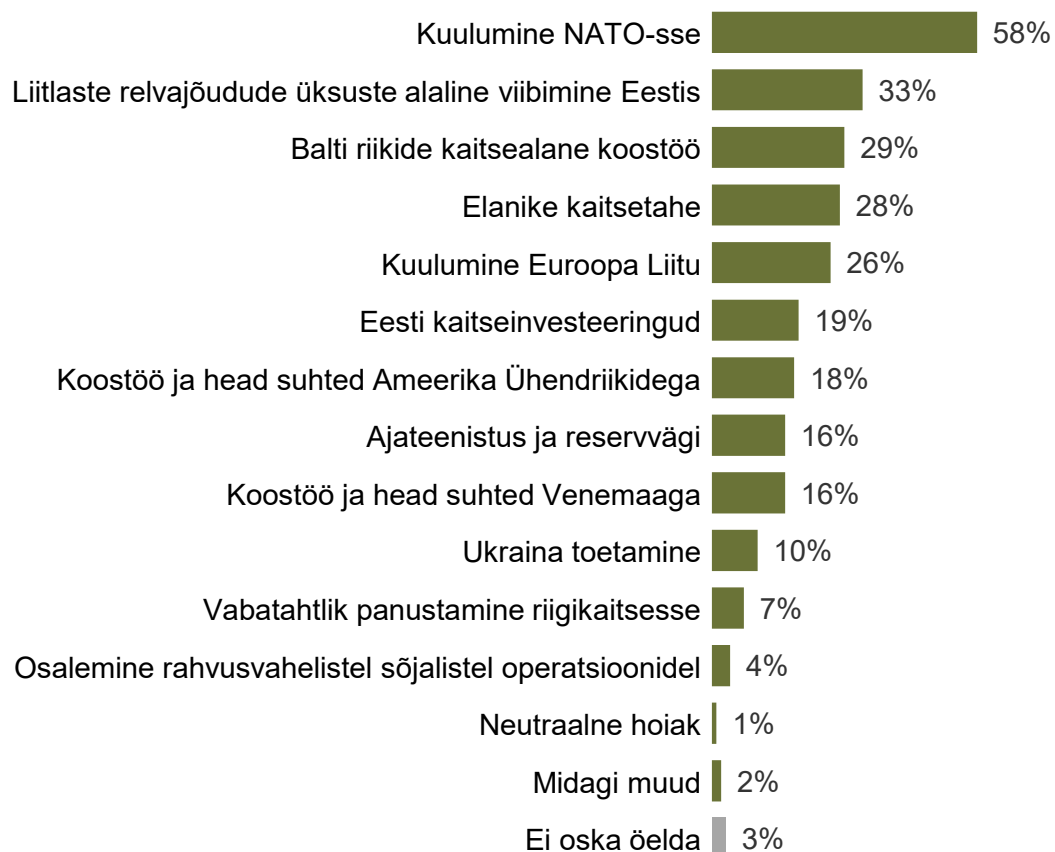
Piirkond

0% 20% 40% 60% 80% 100%

Eesti julgeolekutagatised

Joonis 4.7 Mis tagab Teie arvates Eesti riigile suurima julgeoleku? Valitud kuni kolm olulisemat tegurit (% kõigist vastajatest, n = 1636)

Enam kui pooled Eesti elanikud tunnevad, et **NATO-sse kuulumine** tagab Eestile suurima julgeoleku (58% inimestest). Siiski on nende osakaal aastaga langenud 7% võrra. Oluliselt enam arvab seda grupp, kes oleks valmis Eesti kaitsetegevuses oma võimete ja oskuste kohaselt osalema, samas kui need, kes pigem ei oleks valmis, mainivad seda vastusevarianti vähem.

Kolmandik elanikest leiab, et julgeoleku tagab ka **liitlaste relvajõudude üksuste alaline viibimine Eestis**. Sellega nõustuvad enam noored, mehed, Kesk-Eesti ja Lõuna-Eesti elanikud.

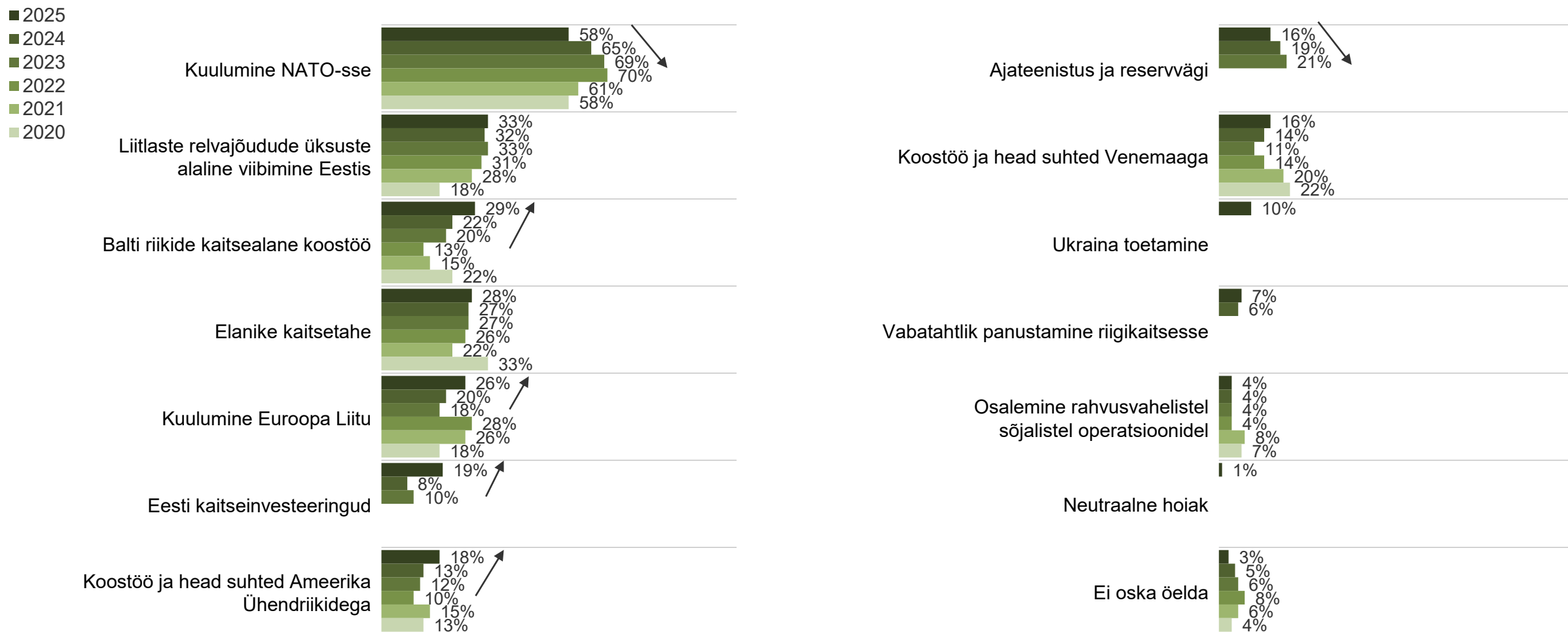
Enam kui neljandik elanikest valis julgeoleku suurimateks tagajateks veel Balti riikide kaitsealase koostöö, elanike kaitsetahte, ning kuulumise Euroopa Liitu.

Rahvuse lõikes on eestlased valinud enamikke vastusevariante enam kui muust rahvusest inimesed. Ainsad erisused on, et muust rahvusest elanikud omistavad eestlastest suuremat tähtsust **koostööle ja headele suhetele Venemaa ning Ameerika Ühendriikidega**.

Viimastel aastatel on langenud elanike usk sellesse, et Eesti julgeoleku võiks tagada ainuüksi NATO-sse kuulumine ning kasvanud arusaam, et selleks on vaja ise oma kaitsele investeerida, teha koostööd Baltikumis ja Euroopa Liidu tasandil ning ka Ameerika Ühendriikidega (joonis 4.8).

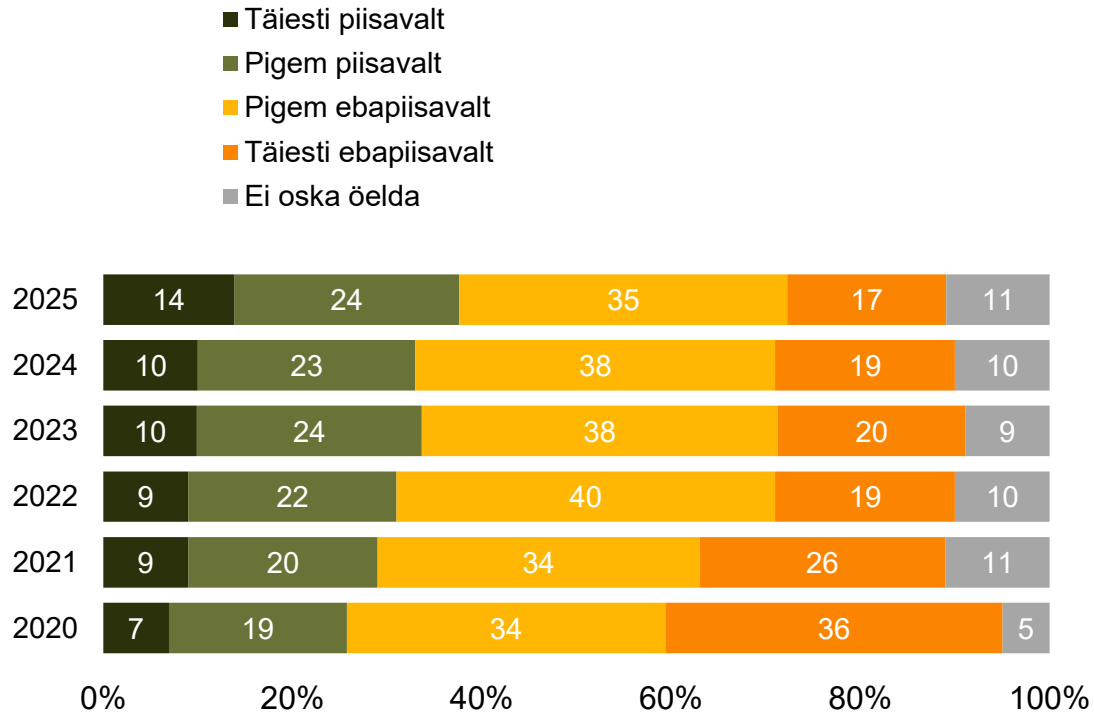
Eesti julgeolekutagatise ajas

Joonis 4.8 Mis tagab Teie arvates Eesti riigile suurima julgeoleku? Valitud kuni kolm olulisemat tegurit (% kõigist vastajatest, 2025 n = 1636)

Informeeritus võimaliku kallaletungi korral

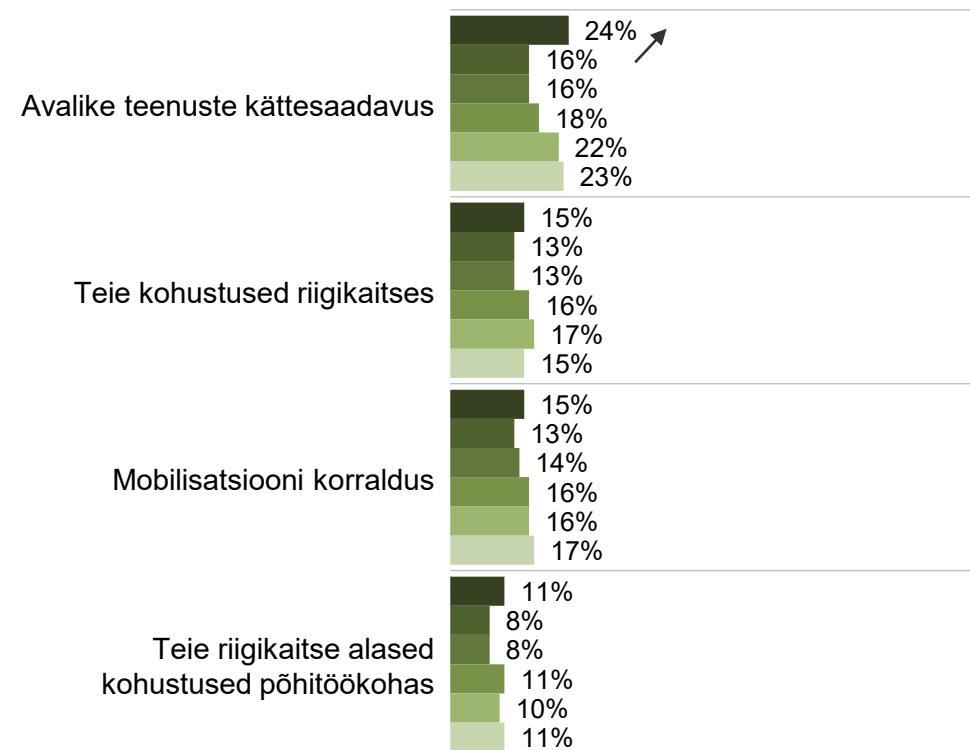
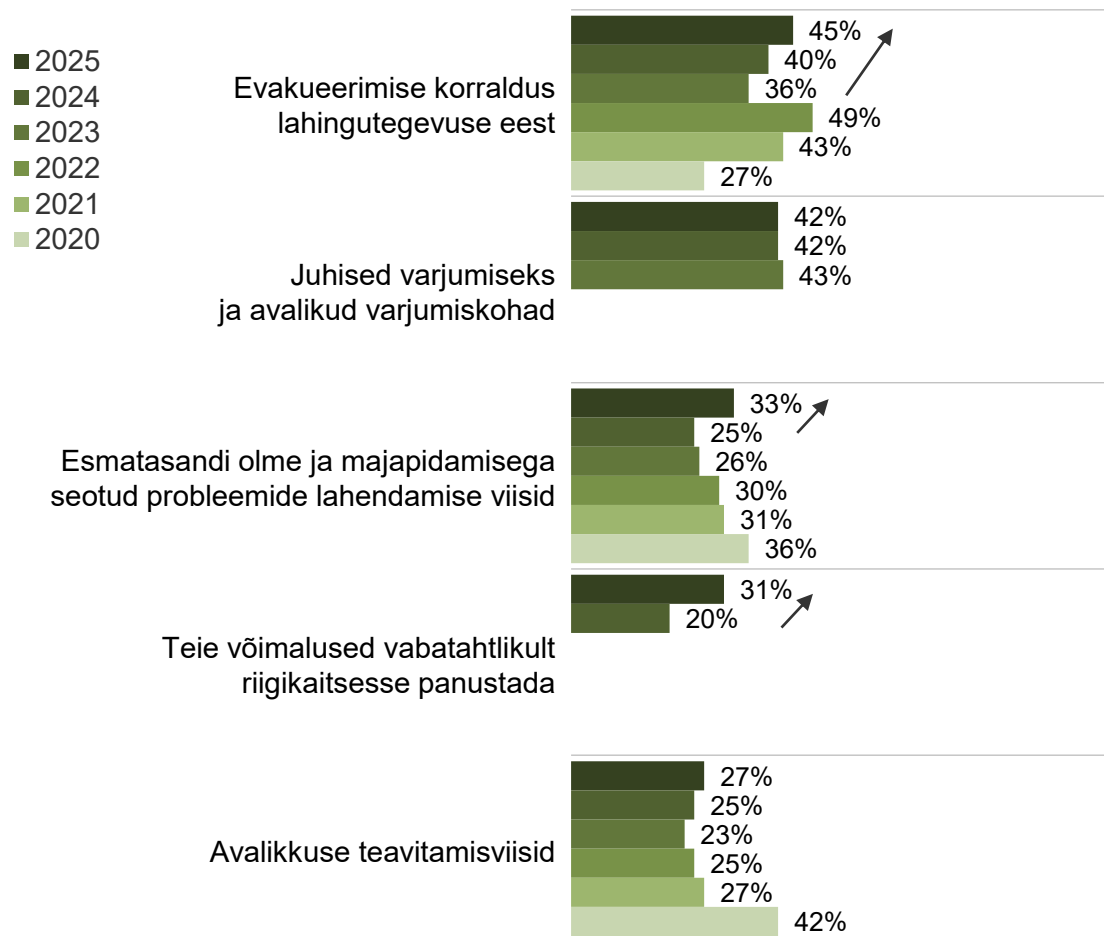
Joonis 4.9 Kuivõrd piisavalt olete informeeritud sellest, mida saaksite teha Eesti kaitseks, juhul kui Eestit ähvardaks välisvaenlase kallaletung?
(% kõigist vastajatest, 2025: n = 1636)

38% elanikest leiab, et on piisavalt informeeritud sellest, mida nad saaksid teha Eesti kaitseks välisvaenlase kallaletungi korral. Nende seas on eelkõige mehed, 30–39-aastased inimesed ning eestlased.

Infovajadus valmisolekuks võimaliku kallaletungi jaoks

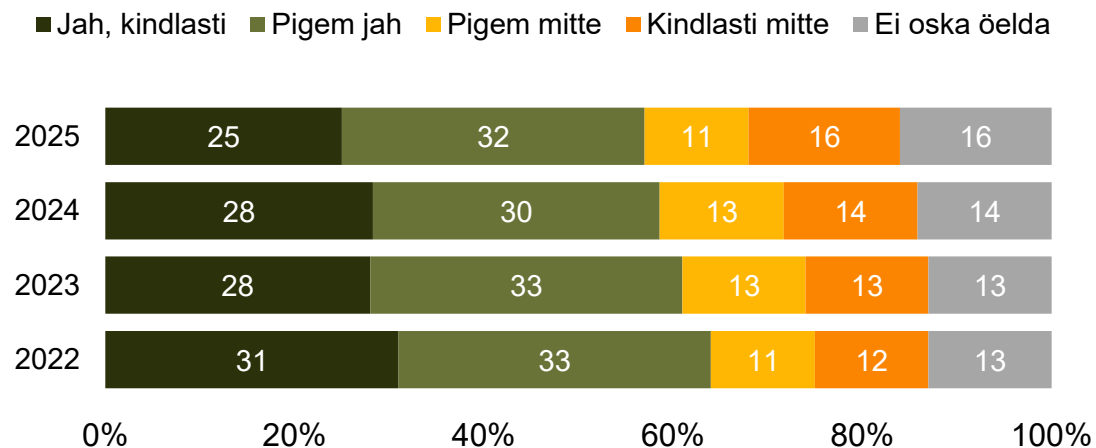
Joonis 4.10 Millistel teemadel vajaksite rohkem informatsiooni riigi tegevuse ja isikliku elukorralduse kohta välisvaenlase kallaletungi korral?
(% neist, kes ei tunne end täiesti piisavalt informeeritult, n = 1417 ehk 86% kogu valimist)

Eesti elanikud vajavad eelkõige informatsiooni **evakueerimise** ja **varjumise** kohta ning seda mainivad enam kui mehed.

Kaitseväele oma vara kasutusse andmine kallaletungi korral

Joonis 4.11 Kui Eestile tungitaks kallale, siis kas Te oleksite valmis andma kaitseväe kasutusse oma isikliku või firma autot, muud tehnikat, hooneid, põllumaid vms?
(% kõigist vastajatest, 2025: n = 1636)

57% vastajatest oleksid pigem või kindlasti valmis andma kaitseväe kasutusse oma sõidukit, tehnikat, hooneid, põllumaid ning muud sarnast. Nende osakaal on 5 protsendipunkti madalam kui 2024. aastal. Valmidus on iga aastaga vähehaaval langenud ning suurenenud on nende osakaal, kes kindlasti ei oleks valmis, ning nende, kes ei oska küsimusele vastata.

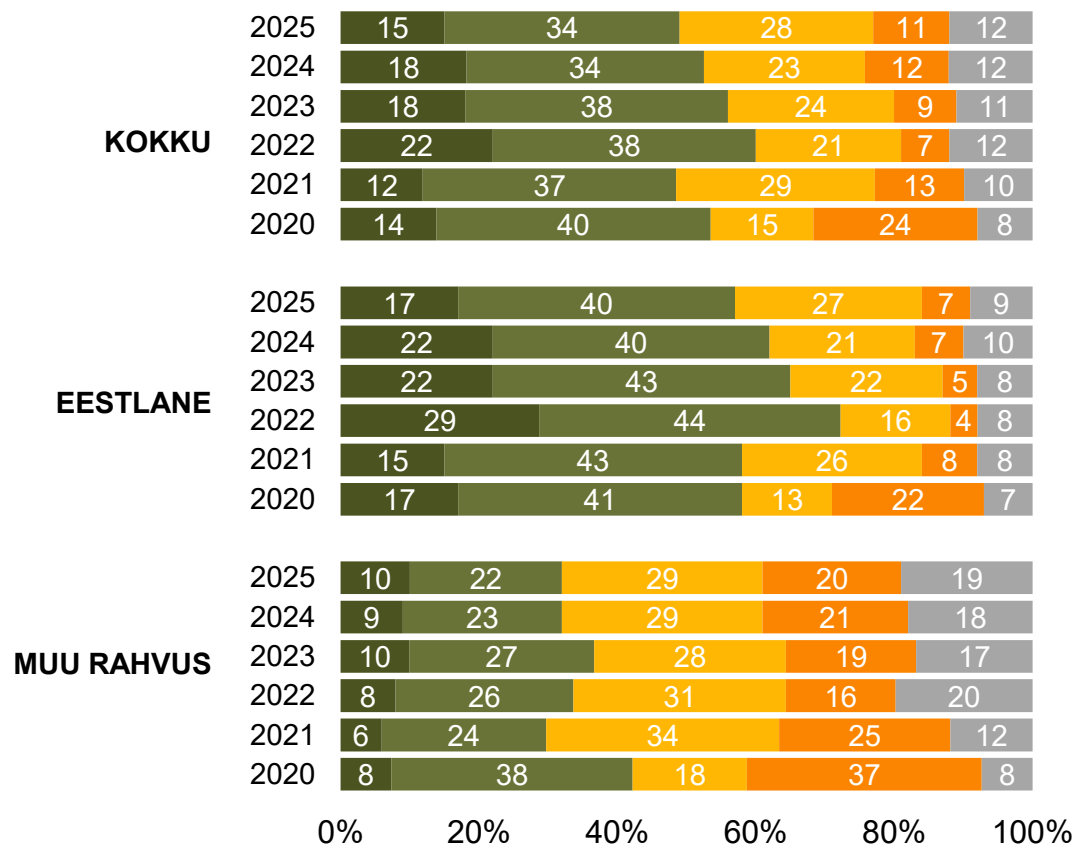
Valmidus on statistiliselt oluliselt kõrgem meeste, eestlaste, Lõuna-Eesti ning maa-asulate elanike ning hea toimetulekuga inimeste seas.

5. Kaitsevõime

Hinnang Eesti kaitsevõimele

Joonis 5.1 Kas Teie hinnangul oleks võõrriigi relvastatud kallaletungi korral võimalik Eestit kuni liitlaste täiendava abi saabumiseni kaitsta? (% kõigist vastajatest, 2025 n = 1636)

■ Jah, kindlasti ■ Pigem jah ■ Pigem mitte ■ Kindlasti mitte ■ Ei oska öelda

2022. aasta uuringutulemused näitasid Eesti elanike laialdast usku sellesse, et Eestit oleks võimalik liitlaste abi saabumiseni võõrriigi relvastatud kallaletungi korral kaitsta – 60% vastasid, et see oleks kindlasti või pigem võimalik. Tänavu on nende osakaal 49%. **Viimaste aastate jooksul on kindlustunne selle võimekuse osas tasapisi langenud.**

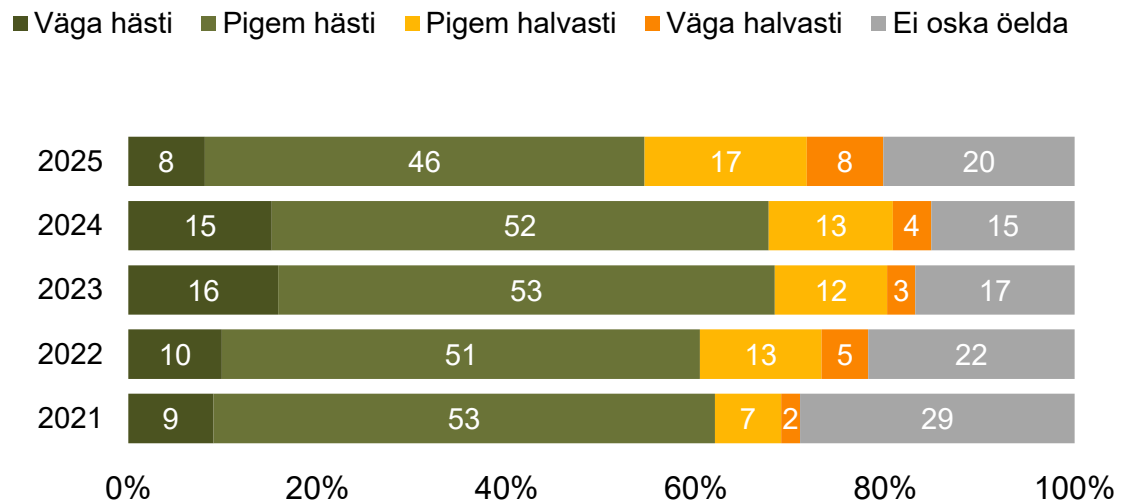
Muust rahvusest elanike seas pole eelmise aastaga võrreldes arvamus muutunud, aga neil on eestlastega võrreldes alati selles osas madalam kindlustunne olnud. Eestlaste kindlustunne on küll kõrgem, kuid see on alates 2023. aastast vähehaaval langenud.

Kirde-Eesti elanike seas on usk sellesse eriti madal – vaid 36% inimestest arvab, et Eestit oleks võimalik kaitsta (kindlasti + pigem jah) kuni täiendava abi saabumiseni.

Need, kes oleks ka ise valmis kaitsetegevuses osalema, usuvad enam, et Eestit on võimalik liitlaste täiendava abi saabumiseni kaitsta.

Hinnang Eesti riigikaitse arendamisele

Joonis 5.2 Kuivõrd hästi on Teie hinnangul viimastel aastatel Eesti riik riigikaitset arendanud? (% kõigist vastajatest, 2025 n = 1636)

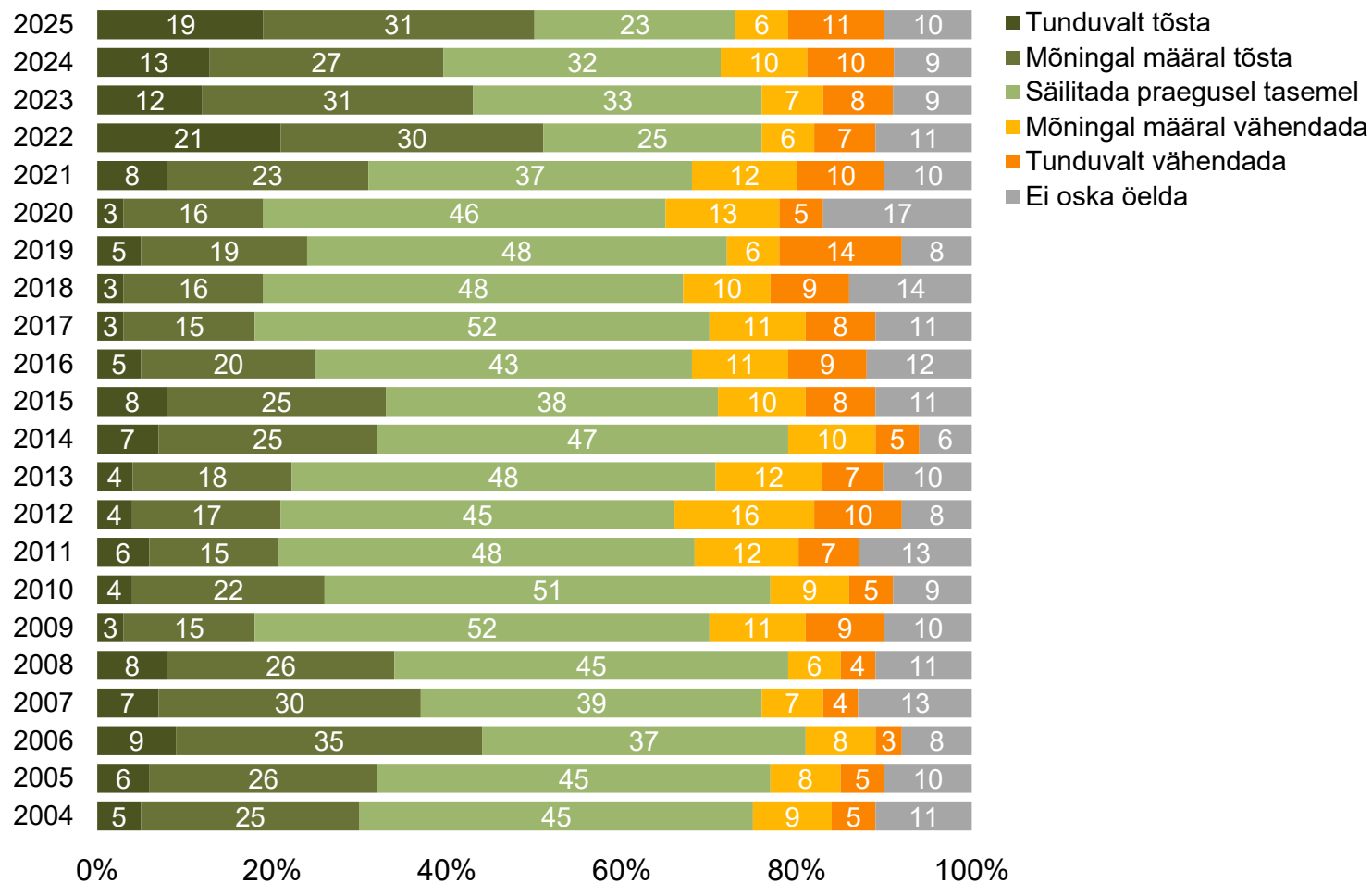
54% Eesti elanikest arvab, et viimastel aastatel on Eesti riik riigikaitset arendanud pigem või väga hästi, 25% arvab, et pigem halvasti. Viiendik ei oska antud küsimusele vastata ning nende osakaal on kasvanud.

Optimistlikumalt hindavad antud aspekti eestlased ning alla 30-aastased Eesti elanikud.

Võrreldes eelmise aastaga on positiivsed hinnangud langenud 67%-lt 54%-le ning kasvanud on nende osakaal, kes ei oska sel teemal hinnangut anda.

Seisukohad kaitsekulutuste mahu osas

Joonis 5.3 Kas Eesti kaitsekulutusi tuleks Teie hinnangul...? (% kõigist vastajatest, 2025: n = 1636)

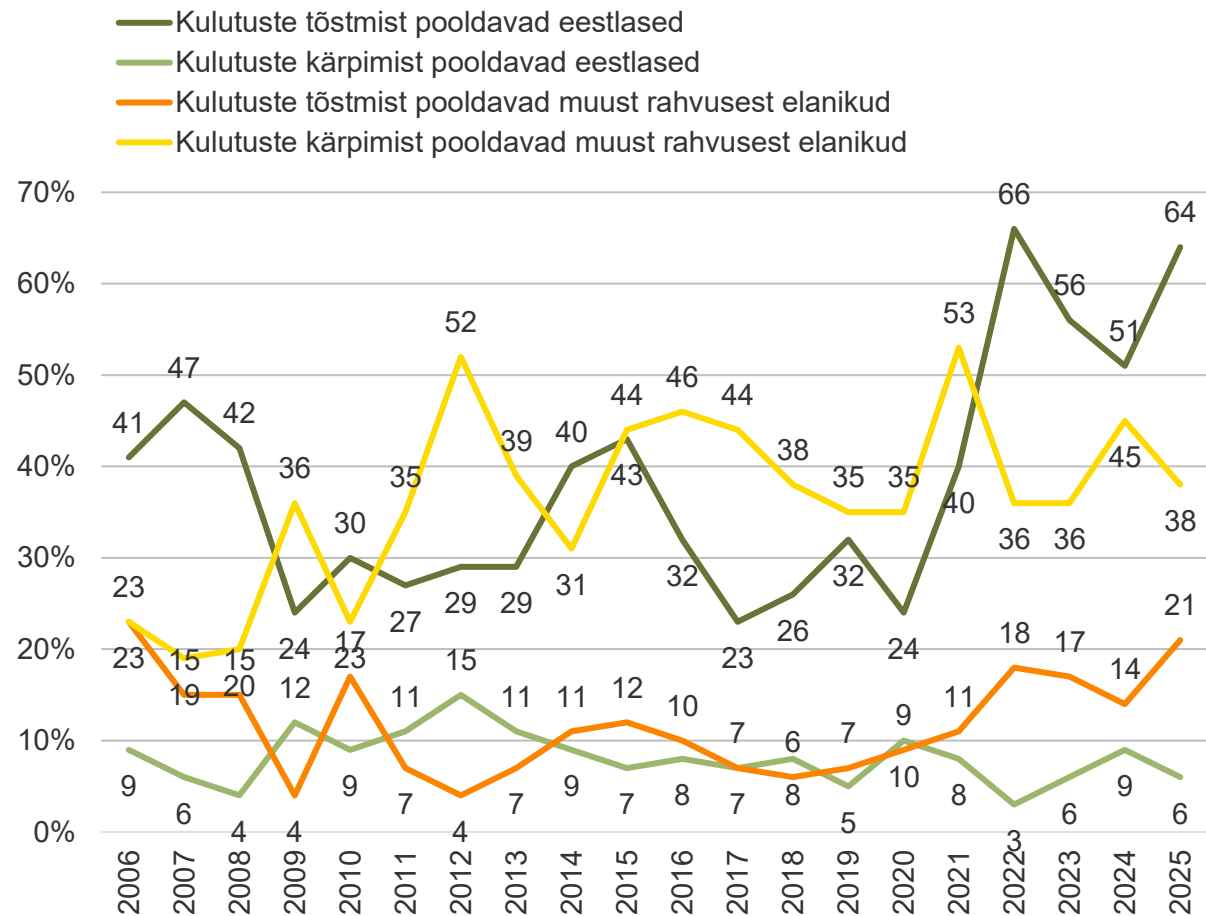
Pooled elanikest on arvamisel, et Eesti kaitsekulutusi tuleks tõsta. Sellel arvamisel on eelkõige noored (alla 30-aastased), eestlased ning hea toimetulekuga inimesed. Toetus sellele on võrreldes paari eelneva aastaga taas kasvanud (10 protsendipunkti võrra) ning seda ennekõike nende arvelt, kes soovisid seda säilitada endisel tasemel.

Veidi alla neljandiku vastajatest tunneb, et kaitsekulutusi võiks säilitada praegusel tasemel.

17% inimestest arvab, et kulutusi võiks vähendada. Nende seas on enam 40–49-aastaseid Eesti elanikke, muust rahvusest inimesi ning neid kellel on oma sissetulekuga raske hakkama saada. Vähendamist pooldavad ka need inimesed, kes ise ei oleks valmis kaitsetegevuses osalema.

Seisukohad kaitsekulutuste mahu osas rahvuse lõikes

Joonis 5.4 Kas Eesti kaitsekulutusi tuleks Teie hinnangul...? (% sihtrühmadest)

Eestlaste ja muust rahvusest Eesti elanike hoiakud seoses kaitsekulutustega on jätkuvalt väga erinevad.

Eestlased on jätkuvalt väga suures osas kulutuste tõstmise poolt (64%) ning vaid 6% on kärpimise poolt. Muust rahvusest elanike seas on vaid viiendik kulutuste tõstmist poolt ning 38% pooldavad kärpimist.

Kodakondsuse lõikes on näha, et Vene ja määratlemata kodakondsusega inimesed ei toeta kulutuste tõstmist, kuid muude riikide kodakondsusega inimesed toetavad seda tugevalt.

Suhtumine kaitsevägega seotud tegevustesse

Joonis 5.5 Kuidas Te suhtute järgmistesse kaitseväge ja kaitsevaldkonnaga seotud tegevustesse? (% kõigist vastajatest, n = 1636)

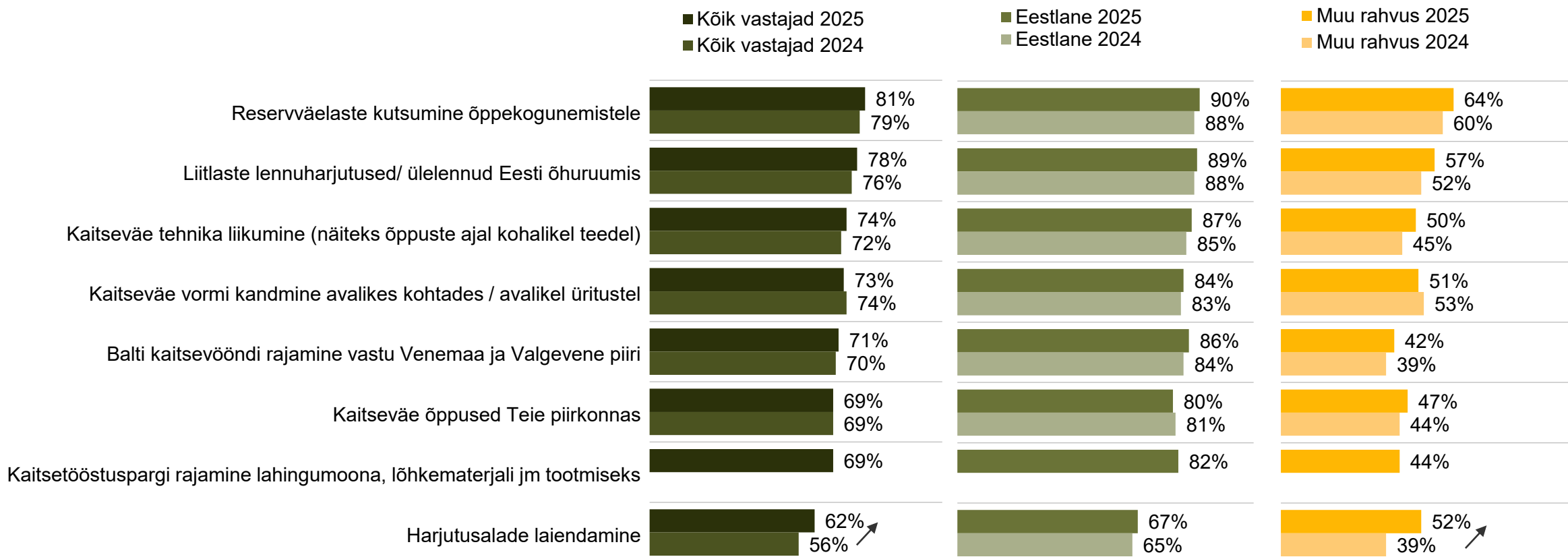

Suhtumine erisugustesse kaitseväge ja kaitsevaldkonnaga seotud tegevustesse on valdavalt positiivne, igasse tegevusse suhtub hästi enam kui 60% Eesti elanikest. Ainus oluline muutus eelmise uuringuga võrreldes on toetuse kasv harjutusalade laiendamisele (56%-lt 62%-le).

Sotsiaaldemograafiliselt on suurimad erinevused taaskord rahvuste vahel, kuid muust rahvusest inimeste suhtumine mitmetesse tegevustesse on muutunud soosivamaks (eelkõige seoses harjutusalade laiendamisega, aga ka Balti kaitsevööndi rajamise, kaitseväge tehnika liikumise, liitlaste lennuharjutuste ja õppekogunemiste osas) ([joonis 5.6](#)).

Suhtumine kaitseväega seotud tegevustesse ajas ja rahvuse lõikes

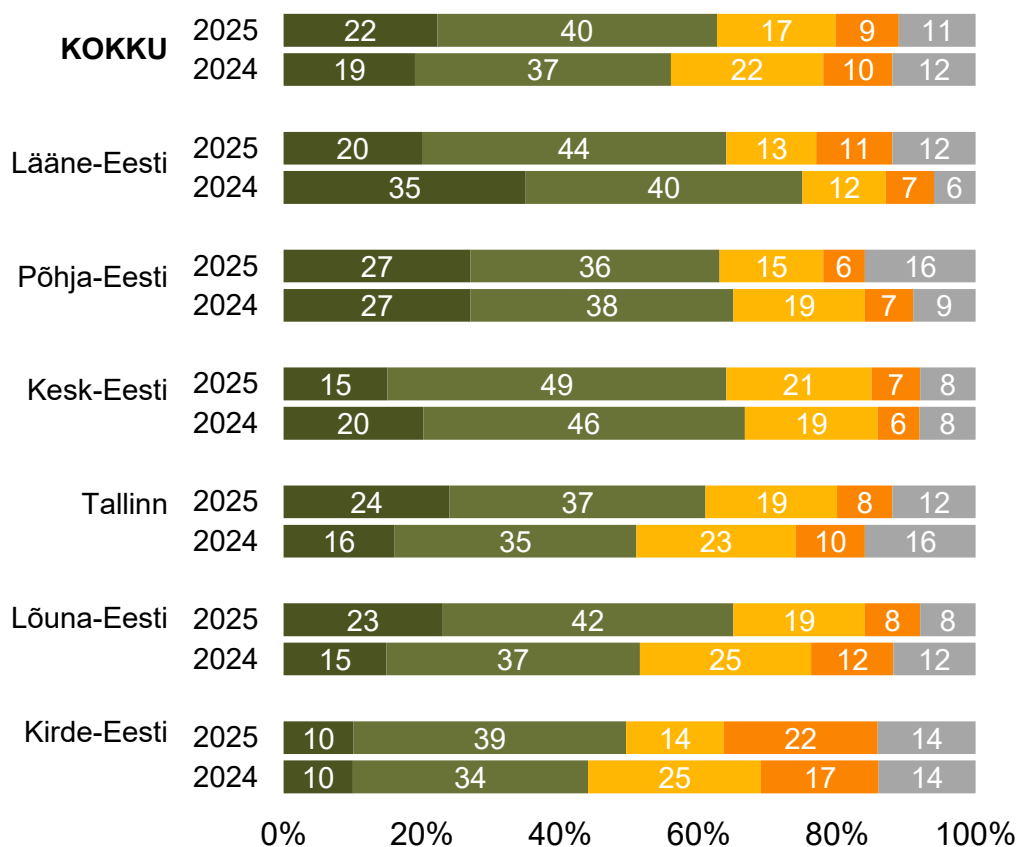
Joonis 5.6 Kuidas Te suhtute järgmistesse kaitseväge ja kaitsevaldkonnaga seotud tegevustesse? **VÄGA + PIGEM HÄSTI** (% sihtrühmadest)

Suhtumine harjutusalade laiendamisesse piirkondade lõikes

Joonis 5.7 Kuidas Te suhtute järgmistesse kaitseväe ja kaitsevaldkonnaga seotud tegevustesse? **HARJUTUSALADE LAIENDAMINE** (% sihtrühmadest)

■ Väga hästi ■ Pigem hästi ■ Pigem halvasti ■ Väga halvasti ■ Ei oska öelda

Harjutusalade laiendamisesse suhtub hästi 62% Eesti elanikest, mis on 6% enam kui 2024. aastal.

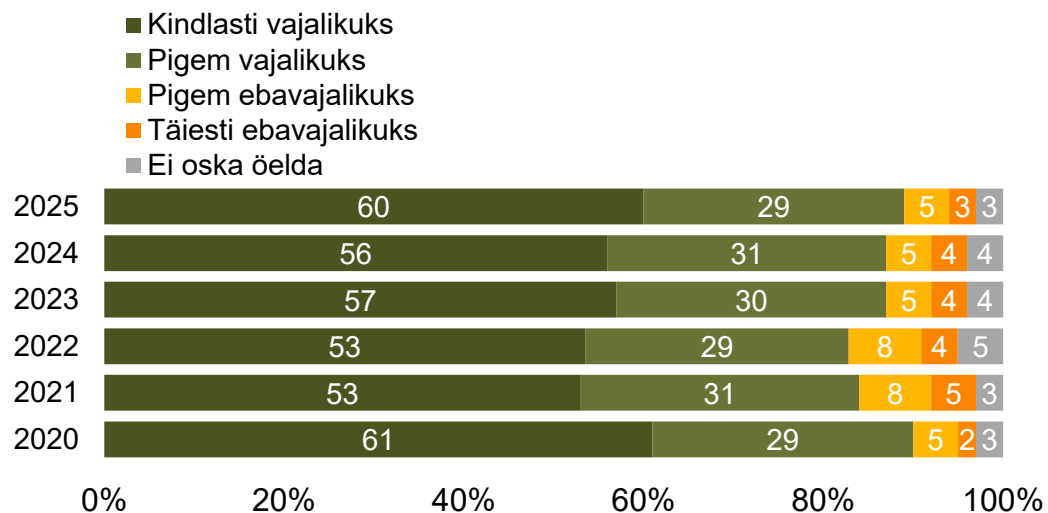
Piirkondade lõikes on näha, et Lääne-Eesti elanike seas on positiivses hoiakuga elanike osakaal langenud, kuid piirkonna elanikud pooldavad seda siiski tugevalt. Tõus on toimunud Tallinna ja Lõuna-Eesti elanike hulgas. Seoses sellega, et muust rahvusest Eesti elanike toetus harjutusalade laiendamisele on kasvanud, on tõusnud ka Tallinna elanike pooldavad hinnangud.

6. Hinnangud aja- ja reservteenistusele

Hoiakud noormeeste ajateenistuse läbimise osas

Joonis 6.1 Kui vajalikuks Te peate noormeeste jaoks ajateenistuse* läbimist? (% kõigist vastajatest, 2025: n = 1636)

*Lisatud definitsioon: Ajateenistuse eesmärk on õpetada välja Eesti kaitseks vajalikud reservüksused ja luua eeldused elukutseliste kaitseväelaste teenistusse võtmiseks. Ajateenistuse jooksul omandatakse põhiteadmised riigikaitsest ja õpitakse tegelema ühtse meeskonnana.

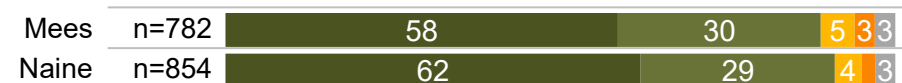

Trend näitab, et alates 2020. aastast on enam kui ülekaalukas osa Eesti elanikest pidanud ajateenistuste läbimist noormeeste jaoks vajalikuks. Tänavu peab 90% vastajatest seda vajalikuks, sealhulgas 60% kindlasti vajalikuks.

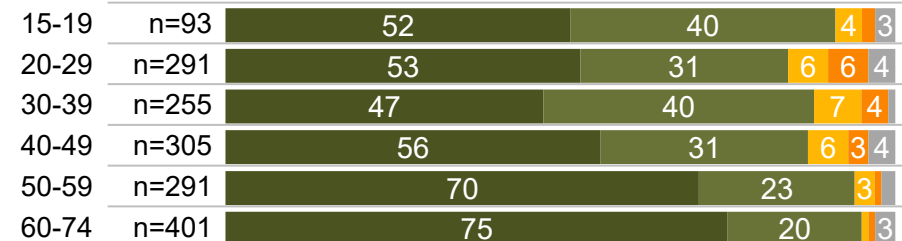
Sotsiaaldemograafilistes lõigetes on tugevad erinevused eelkõige vanuserühmade ja rahvuste vahel. Üle 50-aastased elanikud on oluliselt enam seda meelt, et noormeeste ajateenistuse läbimine on kindlasti vajalik ning eestlased on seda meelt enam kui muust rahvusest inimesed.

Joonis 6.2 Kui vajalikuks Te peate noormeeste jaoks ajateenistuse läbimist? (% sihtrühmast)

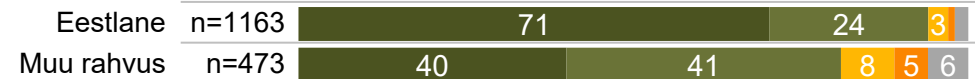
Sugu

Vanusegrupp

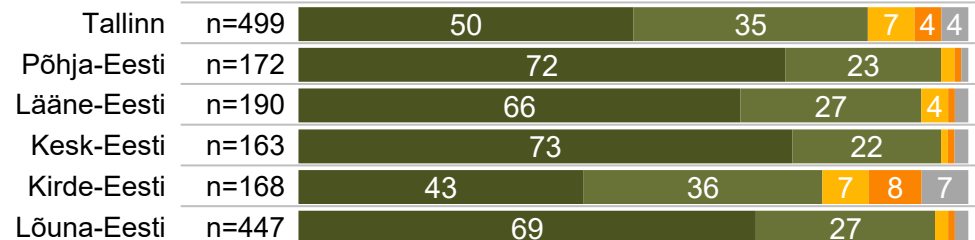
Rahvus

Haridustase

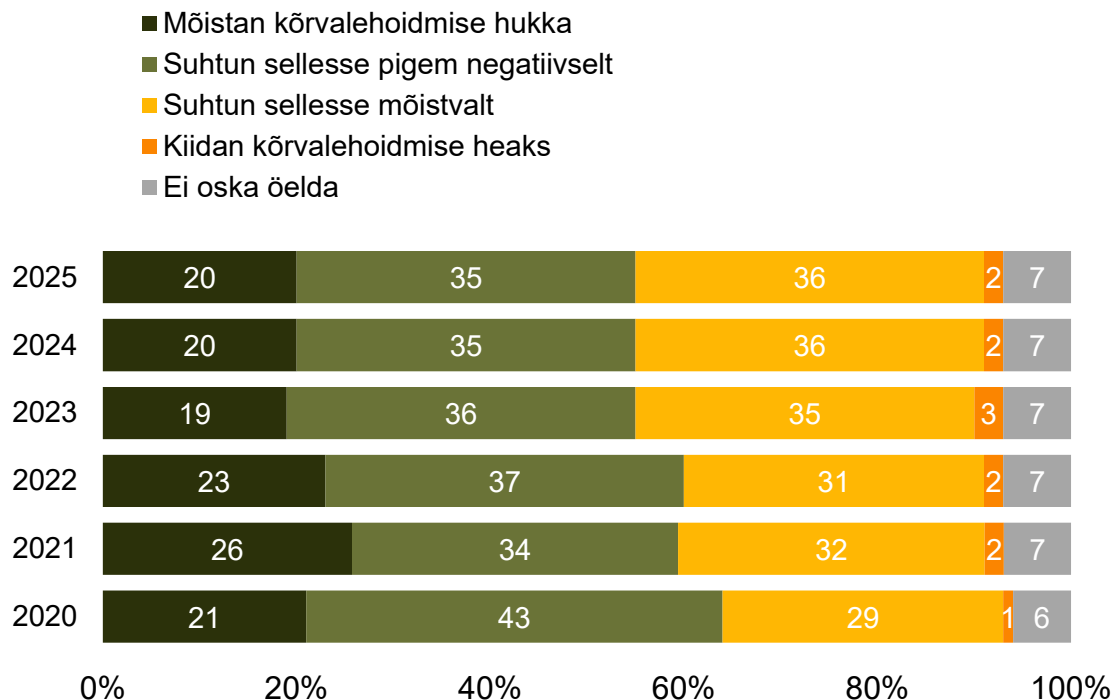
Piirkond

0% 20% 40% 60% 80% 100%

Suhtumine ajateenistusest kõrvale hoidjatesse

Joonis 6.3 Kuidas Te suhtute noormeestesse, kes hoiavad ajateenistusest kõrvale?
(% kõigist vastajatest, 2025 n = 1636)

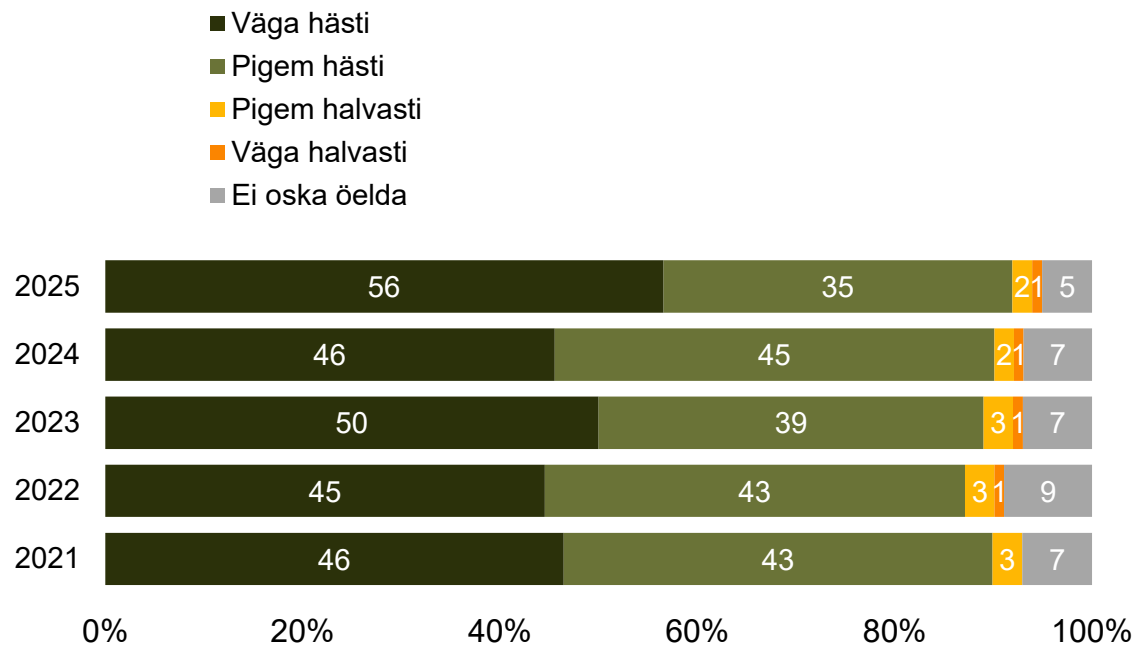

Suurem osa inimestest suhtuvad ajateenistusest kõrvalehoidmisesse negatiivselt – juba kolmandat aastat järjest on sellisel arvamusel 55% elanikest. Mõistvalt on sellesse kolmel viimasel aastal suhtunud 35–36%. Marginaalne osa kiidab seda heaks.

Mõistvalt suhtuvad ajateenistusest kõrvale hoidmisesse eelkõige alla 40-aastased, muust rahvusest Eesti elanikud ja need, kel on rahaliselt keeruline toime tulla. Kõrvalehoidmisesse suhtuvad mõistvalt sagedamini need inimesed, kes ise kallaletungi korral kaitsetegevuses pigem ei osaleks.

Suhtumine elukutselistesse kaitseväelastesse

Joonis 6.4 Kuidas Te suhtute elukutselistesse kaitseväelastesse?
(% kõigist vastajatest, 2025 n = 1636)

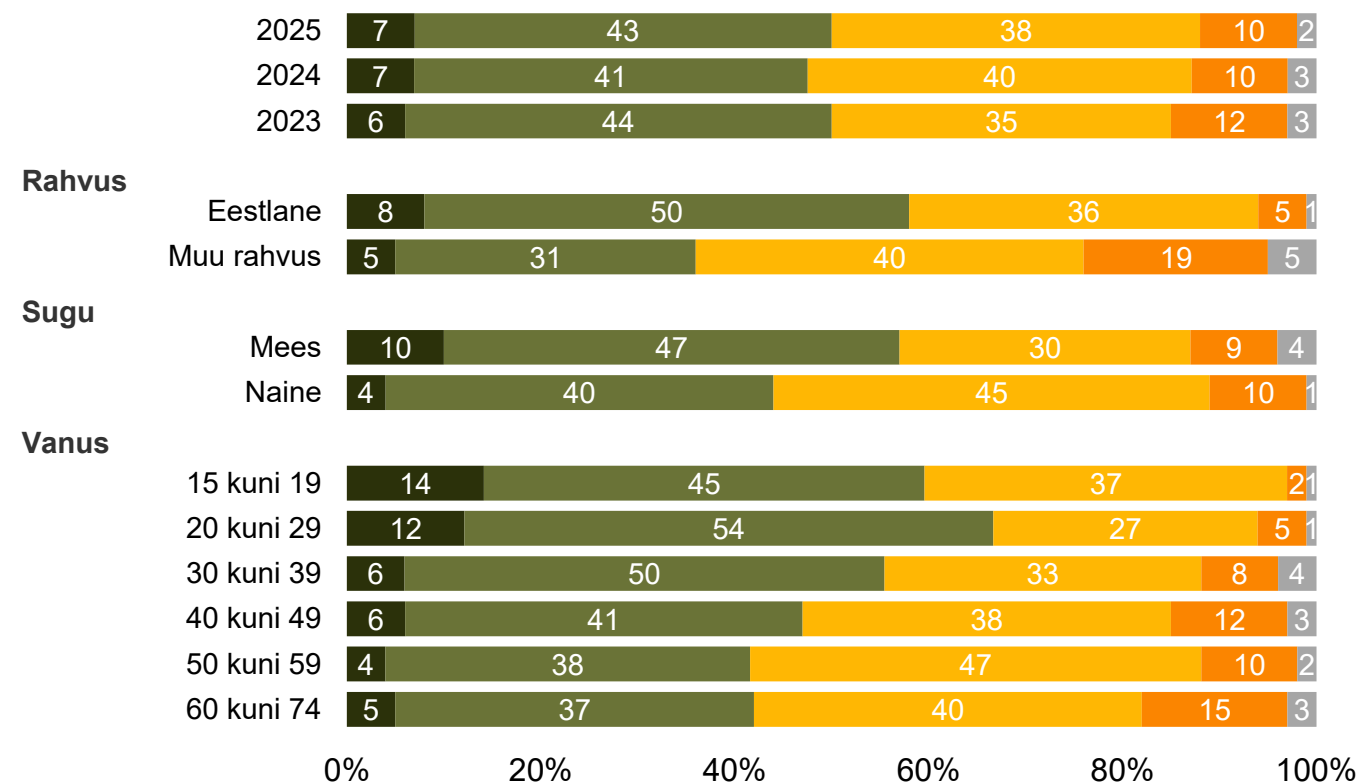

Suhtumine elukutselistesse kaitseväelastesse on olnud püsivalt väga positiivne ning tänavu on hinnangud eelmise aastaga võrreldes veelgi positiivsemad: 56% elanikest suhtub elukutselistesse kaitseväelastesse väga hästi.

Arvamus naiste osalemise kohta ajateenistuses

Joonis 6.5 Milline peaks Teie hinnangul olema naiste suhe ajateenistusega? (% sihtrühmast)

- Ajateenistus peaks olema naistele kohustuslik nagu meestelegi
- Naistel peaks olema võimalus läbida ajateenistust soovi korral vabatahtlikult samadel alustel meestega
- Naistel peaks olema võimalus läbida ajateenistust soovi korral vabatahtlikult eraldi programmi järgi
- Naised ei peaks ajateenistust läbima
- Ei oska öelda

Väike osa elanikkonnast (7%) arvab, et ajateenistus peaks olema naistele kohustuslik nagu meestelegi.

Valdav osa elanikest (81%), arvab, et naistel peaks olema võimalus läbida ajateenistust soovi korral vabatahtlikult, sealjuures 43% arvab, et see võiks olla samadel alustel meestega ning 38% usub, et see peaks olema eraldi programmi järgi.

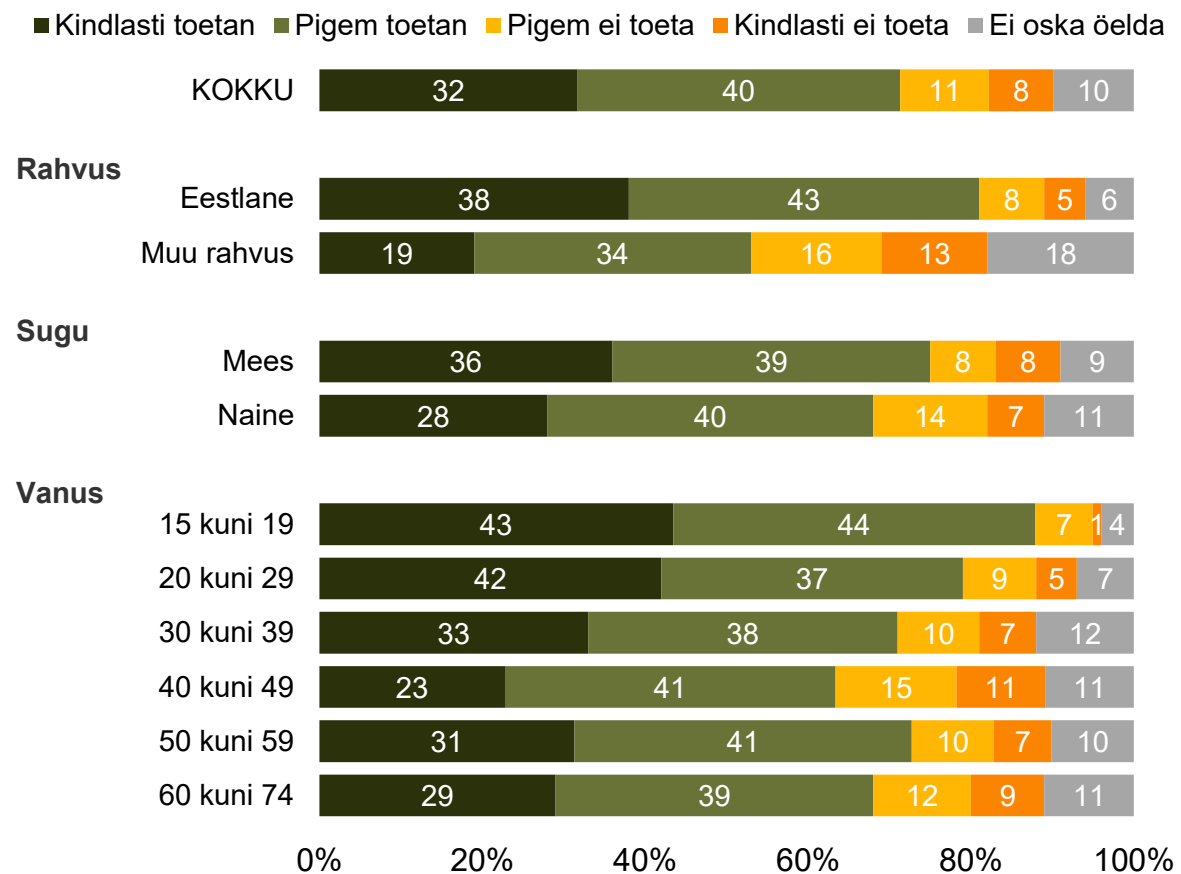
Naised ise toetavad kõige enam ajateenistuse vabatahtlikku läbimist eraldi programmi järgi, samas kui meeste seisukoht on ennekõike, et see peaks toimuma meestega samadel alustel. Mehed toetavad enam ka naiste kohustuslikku ajateenistust.

Noored on rohkem selle poolt, et vabatahtlik osalus oleks meestega samadel alustel, kuid üle 50-aastased pooldavad pigem eraldi programmi.

Eestlased on enam selle poolt, et naised võiksid ajateenistuses osaleda, ennekõike meestega samadel alustel. Muust rahvusest elanikest viiendik ei leia, et naised peaksid ajateenistuses käima, kuid kui see siiski oleks vajalik, siis pigem vabatahtlikult eraldi programmi alusel.

Kaitseväekohustuse laiendamise hoiakud

Joonis 6.6 Kuivõrd Te toetate Eesti kodanikest meestele kehtiva kaitseväekohustuse* laiendamist Eesti kodanikest naistele nii, et see ei kohusta neid läbima ajateenistust, kuid lubab riigil kutsuda naisi üles vabatahtlikult riigikaitseesse panustama? (% sihtrühmast)

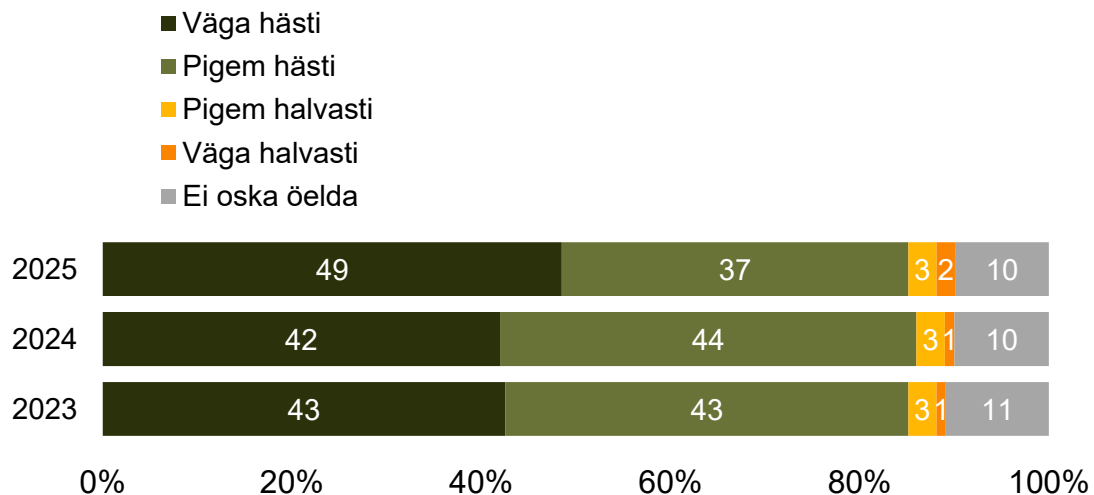
*Lisatud definitsioon: Hetkel saab riik kasutada ainult meeste andmeid ja teavitada meessoost Eesti kodanikke riigikaitseesse panustamise võimalusest, sh kohustuslikust ajateenistusest. Kaitseväekohustuse laiendamine naistele ei kohusta naisi läbima ajateenistust, kuid võimaldab riigil paremini naisi vaba tahte alusel riigikaitseesse kaasata ja teavitada võimalustest, kuidas saab vabatahtlikult riigikaitseesse panustada.

Valdavalt ollakse kaitseväekohustuse laiendamise poolt – 72% elanikest toetab seda ideed. Nagu ka eelnevate, naiste ajateenistusega seotud teemade puhul, on selle poolt pigem eestlased, mehed ja noored, kui muust rahvusest inimesed, naised ning vanemad Eesti elanikud.

Suhtumine reservväelastesse

Joonis 6.7 Kuidas Te suhtute reservväelastesse*? (% kõigist vastajatest, 2025 n = 1636)

*Lisatud definitsioon: Reservteenistus on kaitseväekohustuste täitmine õppe- ja lisaõppekogunemisel. Reservväelased on nimetatud sõjaaja ametikohtadele või on üldreservis. Reservis olevad isikud on kõik 18-60-aastased mehed või kaitseväekohustuse võtnud mehed ja naised. Reservväelane ollakse vaid reservteenistuses, näiteks õppekogunemisel osaledes.

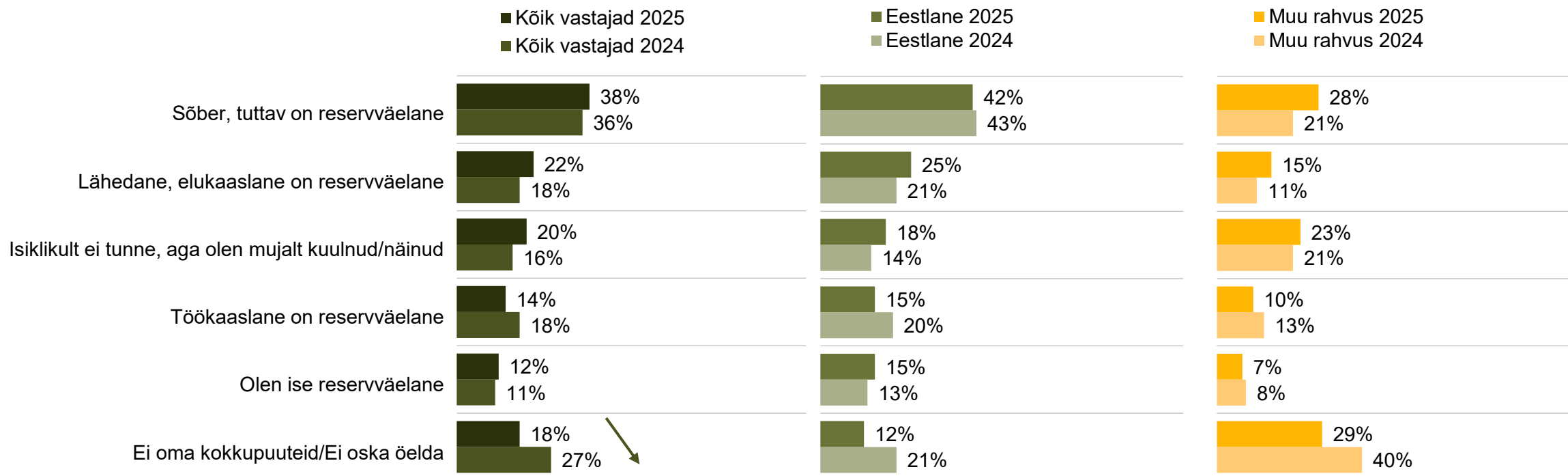

Suhtumine reservväelastesse on sarnaselt suhtumisele elukutselistesse kaitseväelastesse väga positiivne. Inimestel on nendega, kes on seotud riigikaitsega, valdavalt positiivsed seosed, seda peetakse auväärseks tegevuseks.

Erinevus ilmneb rahvuse lõikes: kuigi valdav osa muust rahvusest elanikest suhtuvad reservväelastesse positiivselt on sellise suhtumise elanike osakaal väiksem kui eestlaste seas (73% vs 92%). Muust rahvusest elanikud sagedamini ei oska sel teemal hinnangut anda (20% vs 5% eestlastest).

Kokkupuuted reservväelastega rahvuse lõikes

Joonis 6.8 Millised on Teie enda kokkupuuted reservteenistuse ja reservväelastega? (% sihtrühmast)

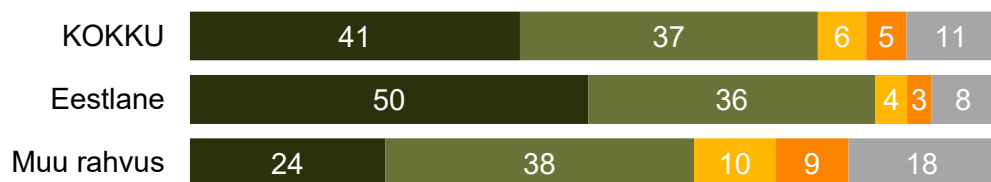

Suhtumine õppekogunemistesse

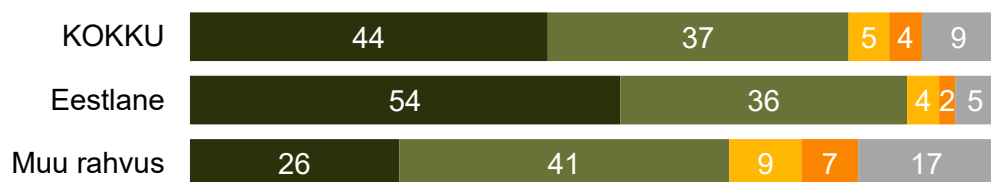
Joonis 6.9 Kuivõrd Te toetate osalemist õppekogunemisel*, kui osaleb...?
(% kõigist vastajatest, 2025 n = 1636)

■ Toetan täielikult ■ Pigem toetan ■ Pigem ei toeta ■ Üldse ei toeta ■ Ei oska öelda

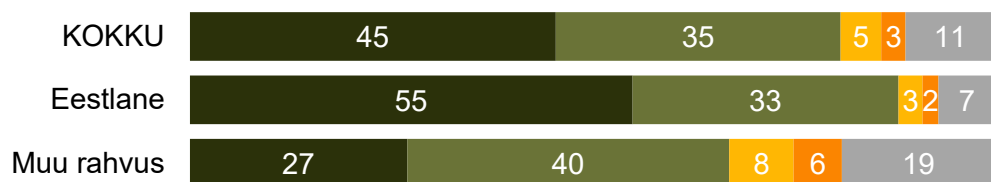
Lähedane, elukaaslane

Sõber, tuttav

Töökaaslane

0% 20% 40% 60% 80% 100%

*Lisatud definitsioon: Õppekogunemisi korraldatakse, et tuletada reservis olevatele isikutele meelde ajateenistuses õpitud ning tutvustada neile uut varustust ja relvastust. Õppekogunemistel harjutavad kaitseväge sõjaaja üksused koostööd ja tegevusi. Õppekogunemisele kutsub kaitseväge ning kutse edastatakse 120 päeva ette. Kui tegemist on lisaõppekogunemisega, siis pikka etteteatamise aega ei ole ning kutsele tuleb reageerida kohe. Reservväelase osalemine õppekogunemisel on kutse saamisel kohustuslik, kuid osaleda võib ka vabatahtlikult.

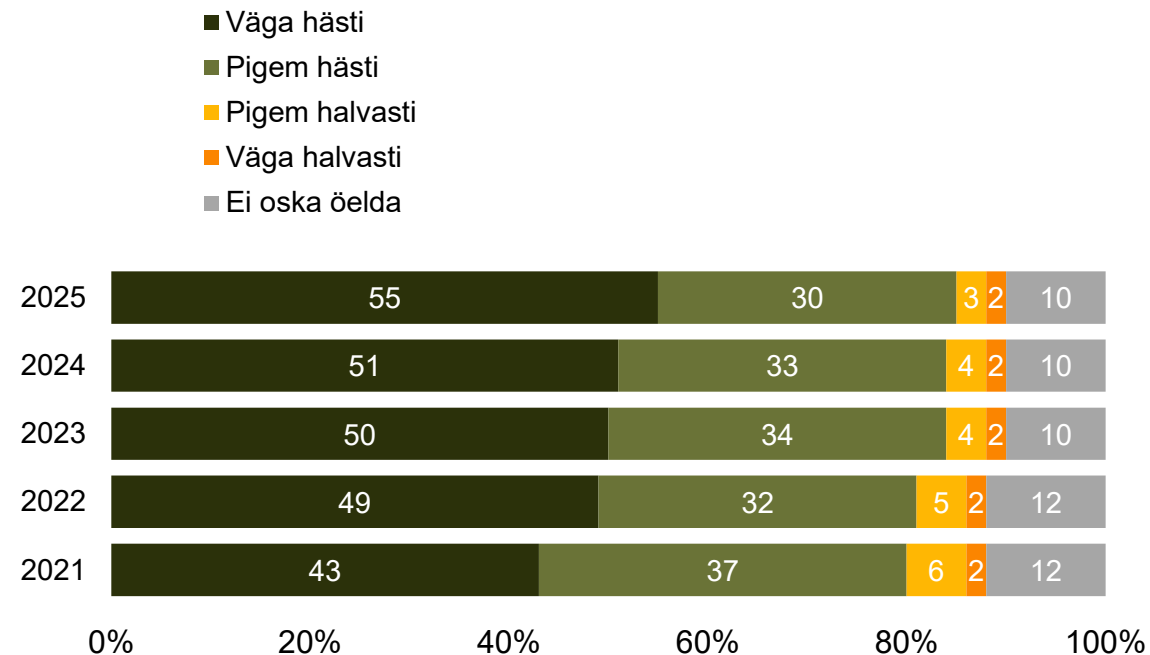
2024. aastal oli lähedase/elukaaslase õppekogunemisel osalemise osas toetaval seisukohal 76% vastajatest, tänavu 78%, seega pole toetus oluliselt muutunud. Sõbra või tuttava puhul on toetajate osakaal samuti võrdväärne eelmise aasta tulemusega – tänavu 81%, eelmisel aastal 82%. Töökaaslase puhul toetab õppekogunemisel osalemist 80% Eesti elanikest, 2024. aastal 81%.

Sarnaselt varasemaga on eestlased kogunemistel osalemise suhtes toetavamad kui muust rahvusest inimesed.

7. Riigikaitseelised organisatsioonid ja tegevused

Suhtumine vabatahtlikesse kaitseliitlastesse

Joonis 7.1 Kuidas Te suhtute vabatahtlikesse kaitseliitlastesse?
(% kõigist vastajatest, 2025 n = 1636)

Vabatahtlikesse kaitseliitlastesse suhtub väga või pigem hästi 85% elanikest. Negatiivset suhtumist väljendab 5% ning 10% ei oska hinnangut anda.

Kõige positiivsemalt suhtuvad vabatahtlikesse kaitseliitlastesse 15–29-aastased Eesti elanikud. 60–74-aastaste seas on positiivsete hinnangute andjate osakaal vähenenud 9 protsendipunkti võrra.

I ja II haridustasemega inimesed annavad enam positiivseid hinnanguid (87%) kui III haridustasemega elanikud (82%).

Muud sihtrühmade erisused on uuringu raames tavapärasemad: eestlased on positiivsema suhtumisega kui muust rahvusest elanikud, hea majandusliku toimetulekuga inimesed positiivsemad kui raskesti toimetulevad elanikud, ning positiivselt suhtuvad enam need, kes on valmis ka ise kaitsetegevuses osalema.

Nägemus Kaitseliidu ülesannetest

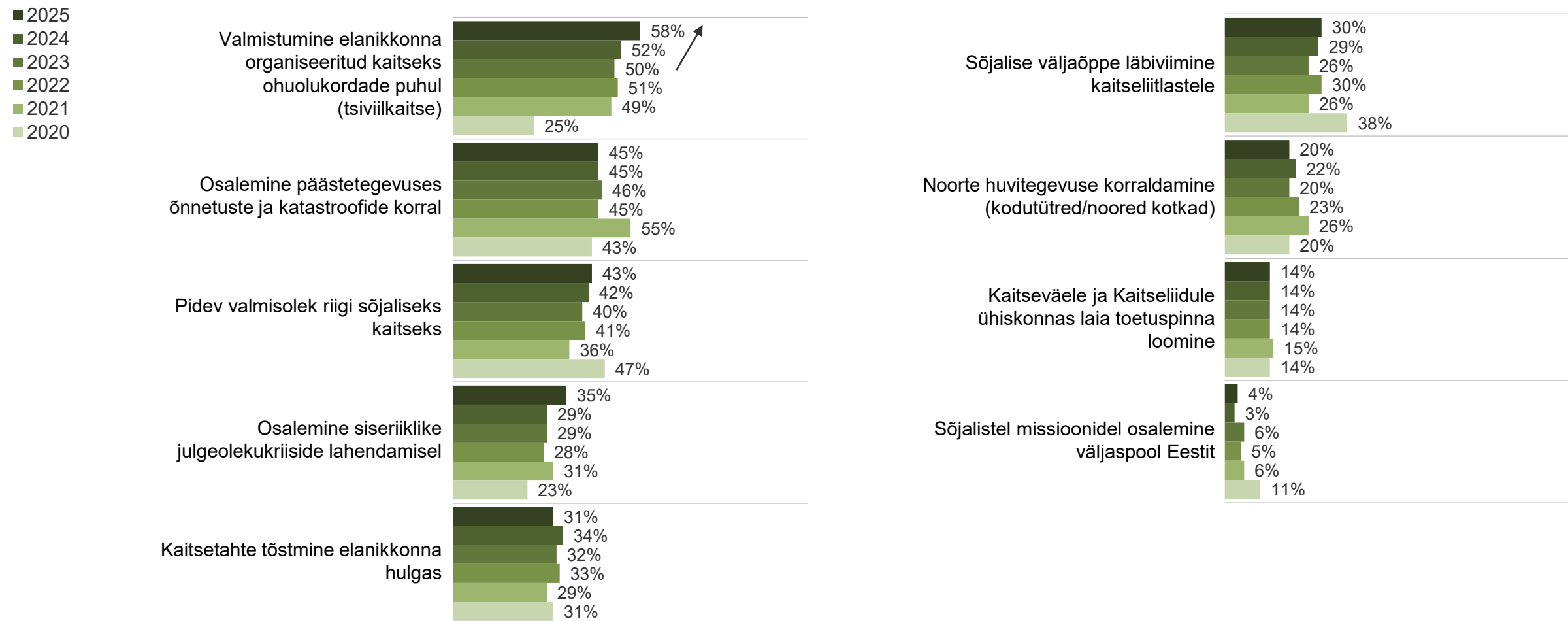
Joonis 7.2 Millised peaksid Teie hinnangul olema Kaitseliidu peamised ülesanded? (% kõigist vastajatest, 2025 n = 1636)

Eelkõige nähakse Kaitseliidu ülesandena **valmistumist elanikkonna organiseeritud kaitseks ohuolukordade puhul** – see on enim mainitud kolme peamise ülesande hulgas ning ka enim väljatoodud esimese ülesandena. Tsiviilkaitse oli enim mainitud ka eelmises uuringus. **Osalemine päästetegevuses õnnetuste/katastroofide korral** ja **pidev valmisolek riigi sõjaliseks kaitseks** olid aastal 2024. aastal mainimiste koguprotsendi järgi samuti teisel ja kolmandal kohal. Seega saab öelda, et nägemus Kaitseliidu peamistest ülesannetest on tänavu sama nagu eelmisel aastal.

Nägemus Kaitseliidu ülesannetest ajas

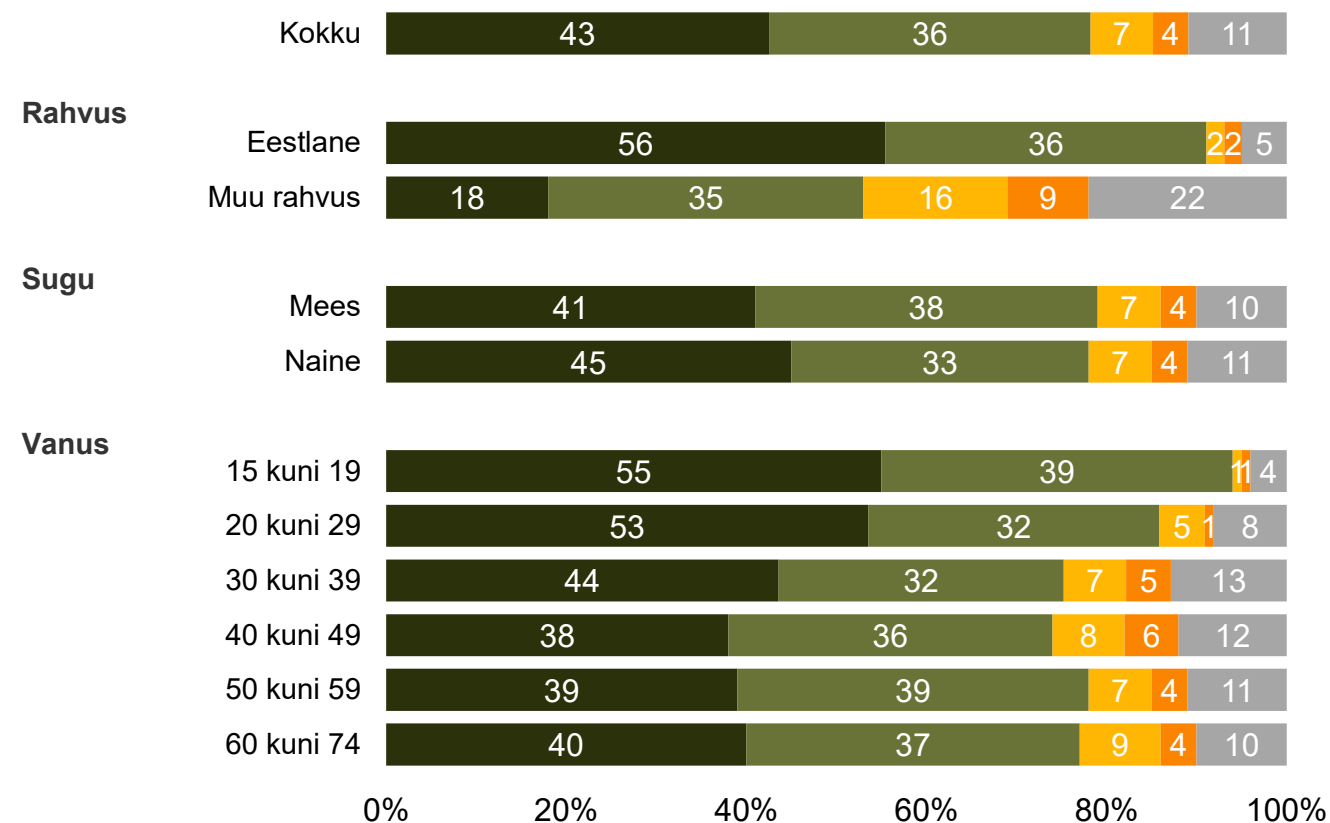
Joonis 7.3 Millised peaksid Teie hinnangul olema Kaitseliidu peamised ülesanded? **Kokku mainitud** (% kõigist vastajatest, 2025 n = 1636)

Naiskodukaitse tegevus riigikaitstes

Joonis 7.4 Kuivõrd vajalikuks Te peate Naiskodukaitse tegevust riigikaitse tagamisel?
(% sihtrühmast)

■ Kindlasti vajalikuks ■ Pigem vajalikuks ■ Pigem ebavajalikuks ■ Täiesti ebavajalikuks ■ Ei oska öelda

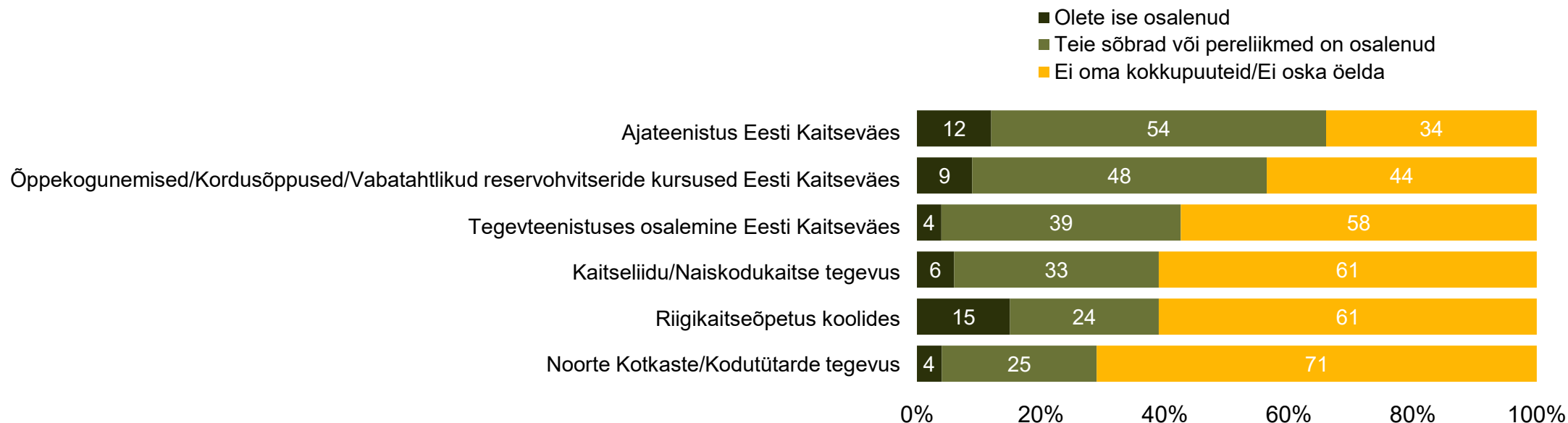

Naiskodukaitse tegevust riigikaitse tagamisel peab oluliseks 79% elanikkonnast. Eestlaste silmis on see väga oluline: 92% elanikest leiab, et Naiskodukaitse tegevus riigikaitstes on vajalik. Muust rahvusest elanikud pooldavad seda vähem (53% peab vajalikuks).

Soo lõikes on kindlasti ja pigem vajaliku koguprotsent võrdväärne, olulist erinevust ei ole. Vanuserühmade võrdluses on alla 30-aastased Eesti elanikud kindlamal arvamusel, et Naiskodukaitse tegevus riigikaitstes on vajalik, kui üle 30-aastased inimesed.

Kokkupuuted Eesti riigi kaitsestruktuuridega

Joonis 7.5 Millised on Teie enda või Teie lähedaste kokkupuuted Eesti riigi kaitsestruktuuridega? (% kõigist vastajatest, n = 1636)

Eesti riigi kaitsestruktuuridest on elanikel enim isiklikku kokkupuudet olnud riigikaitseõpetusega (15%). 15–29-aastastest elanikest on riigikaitseõpetust saanud koolis 46%, üle 30-aastastest inimestest aga vaid 7% ehk on selge, et see on koolides võrdlemisi uus võimalus.

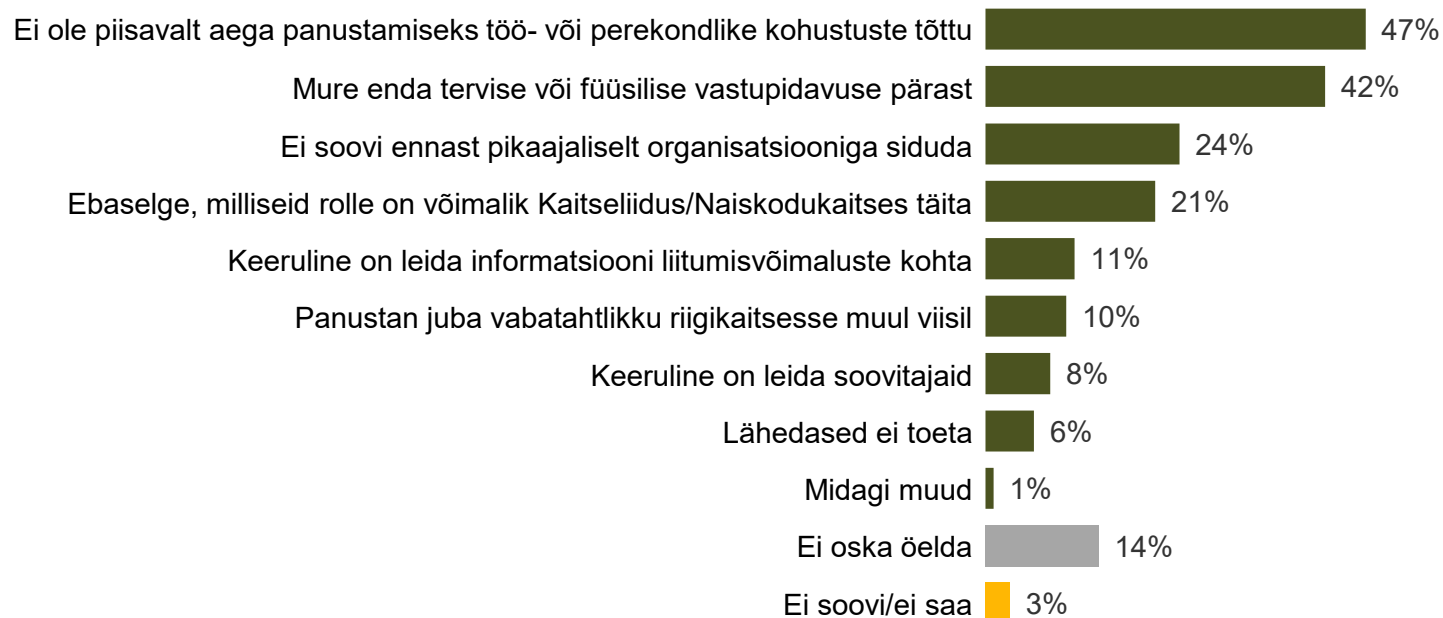
Ajateenistuses Eesti Kaitseväes on osalenud 12% kõigist elanikest, sh 23% meestest. Enam on neid elanikke, kes on sellega kokku puutunud sõprade või pereliikmete kaudu.

Noorte Kotkaste ja Kodutütarde tegevuses on ise osalenud 4% inimestest. Populaarseim on see Kesk-Eestis (12%). Lisaks on see veidi enam levinud maapiirkondades. Need, kes on selles ise osalenud, on ka tõenäolisemalt valmis Eesti kaitsetegevuses osalema.

Andmed näitavad, et Noorte Kotkaste ja Kodutütarde tegevuses osalevad noored on ka tulevikus tõenäolisemalt Kaitseliidu/Naiskodukaitse tegevustega seotud.

Takistused Kaitseliidu ja Naiskodukaitsega liitumisel

Joonis 7.6 Milliseid takistusi näete maininute Kaitseliidu/Naiskodukaitsega liitumisel? (% kõigist vastajatest, n = 1636)

Peamised takistused Kaitseliidu ja Naiskodukaitsega liitumiseks on samad, mis varasemalt: ajapuudus isiklike kohustuste tõttu ning mure enda tervise või füüsilise vastupidavuse pärast.

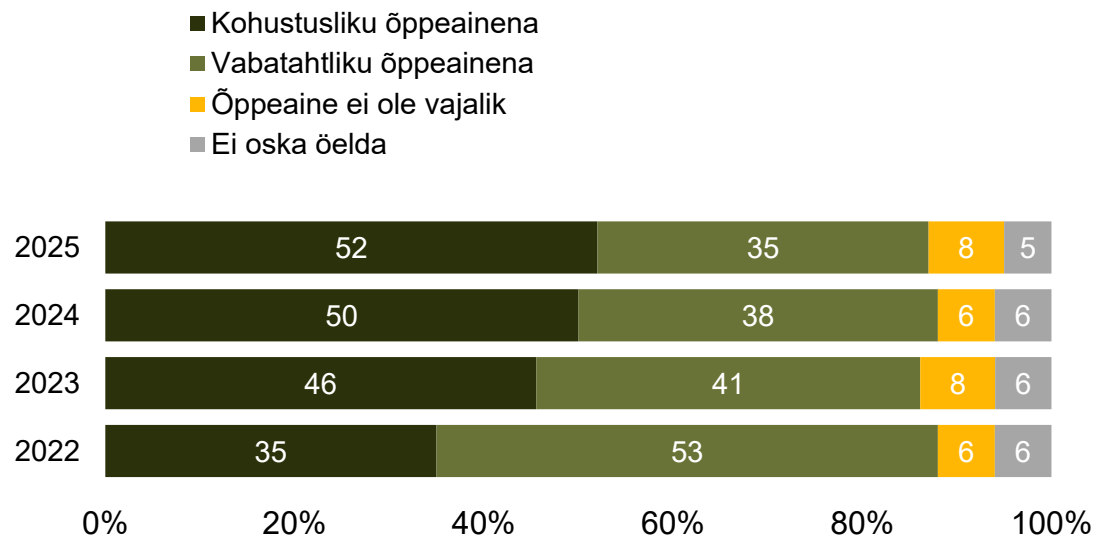
Ajapuudust toovad sagedamini välja naised ning eelkõige 20–49-aastased inimesed (kellel on tõenäoliselt rohkem perekondlike kohustusi kui noortematel ja vanematel inimestel).

Tervise või füüsilise vastupidavuse osas on mure samuti pigem naistel, kuid selles on roll ka vanusel, seda eriti üle 50-aastaste elanike puhul, kes toovad antud aspekti enim välja.

Kasvanud on nende osakaal, kes toovad põhjuseks, et nad juba panustavad juba vabatahtlikku riigikaitseesse mõnel muul viisil (6%-lt 10%-le).

Riigikaitseõpetuse läbiviimine

Joonis 7.7 Kuidas peaks olema korraldatud riigikaitseõpetuse läbiviimine gümnaasiumis?
(% kõigist vastajatest, n = 1636)

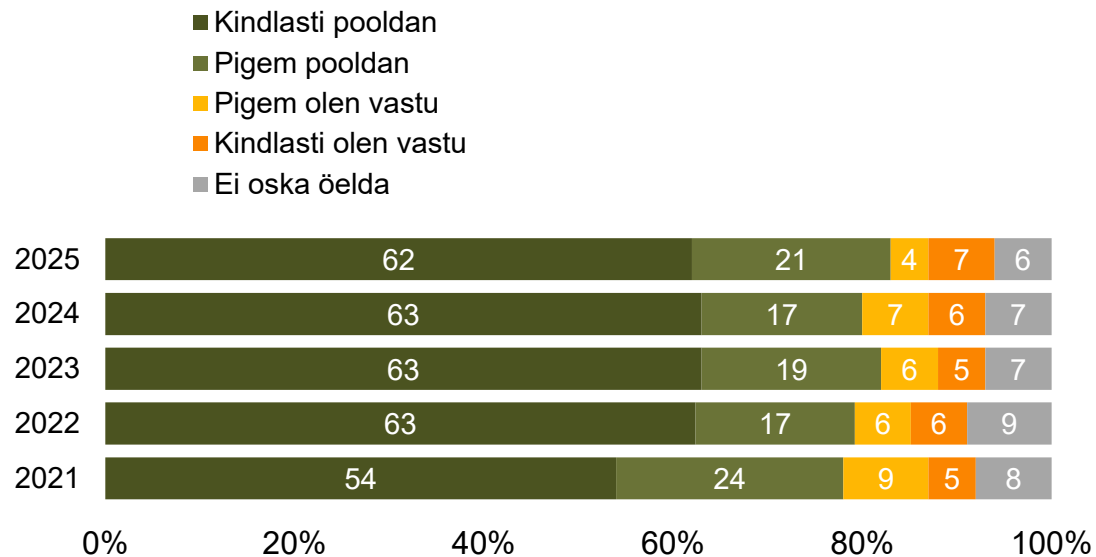
Enam kui pool Eesti elanikkonnast arwab, et riigikaitseõpetus peaks olema gümnaasiumis kohustuslik õppeaine, sh 61% eestlastest ning 34% muust rahvusest inimestest.

Viimaste aastate jooksul on nende inimeste osakaal, kes arvavad, et riigikaitseõpetus peaks olema gümnaasiumis kohustuslik, oluliselt tõusnud – hoiak on liikunud vabatahtliku aine pooldamiselt kohustuslikkuse pooldamise suunas. Nende osakaal, kes ei pea õppeainet vajalikuks, et ole muutunud.

8. Hinnangud NATO-le

NATO-sse kuulumise pooldamine ajas

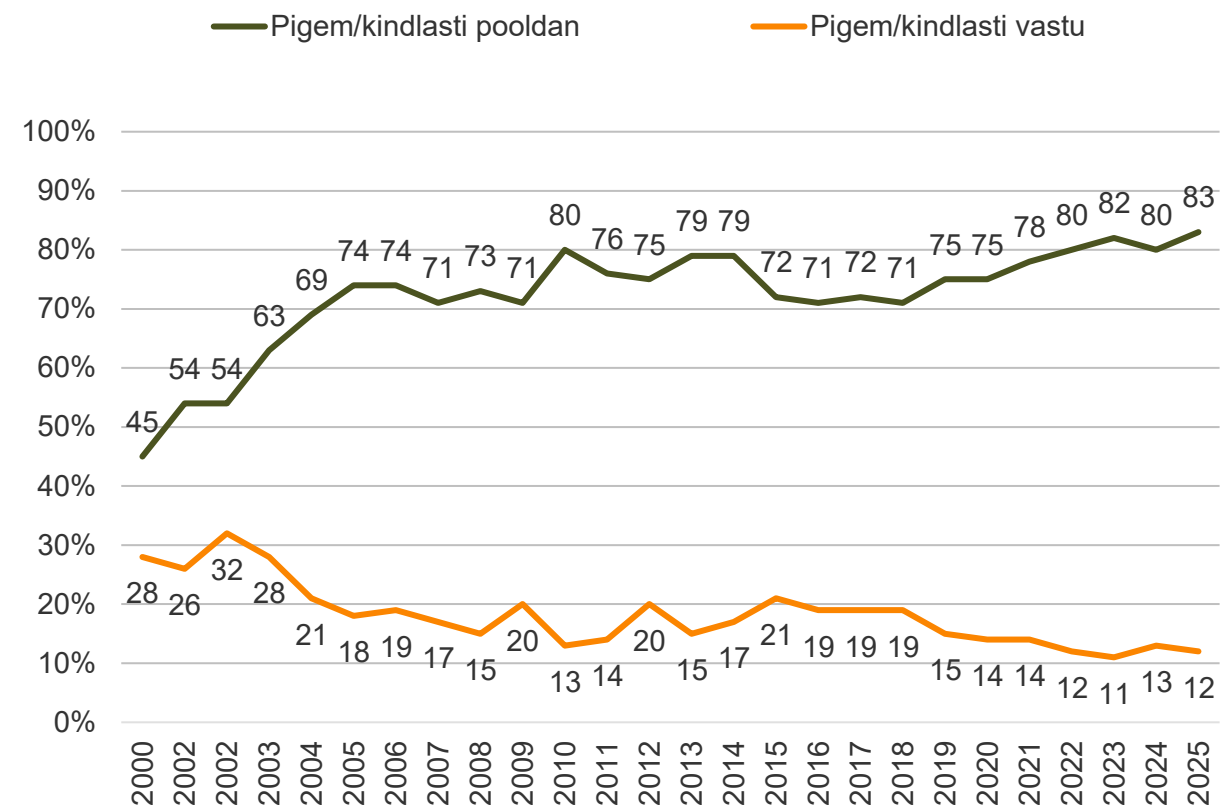
Joonis 8.1 Kuivõrd pooldate Eesti kuulumist NATO-sse? (% kõigist vastajatest)

Eesti elanikest 83% pooldab Eesti kuulumist NATO-sse. See näitaja on kaardistatud perioodi (2000–2025) kõrgeimal tasemel.

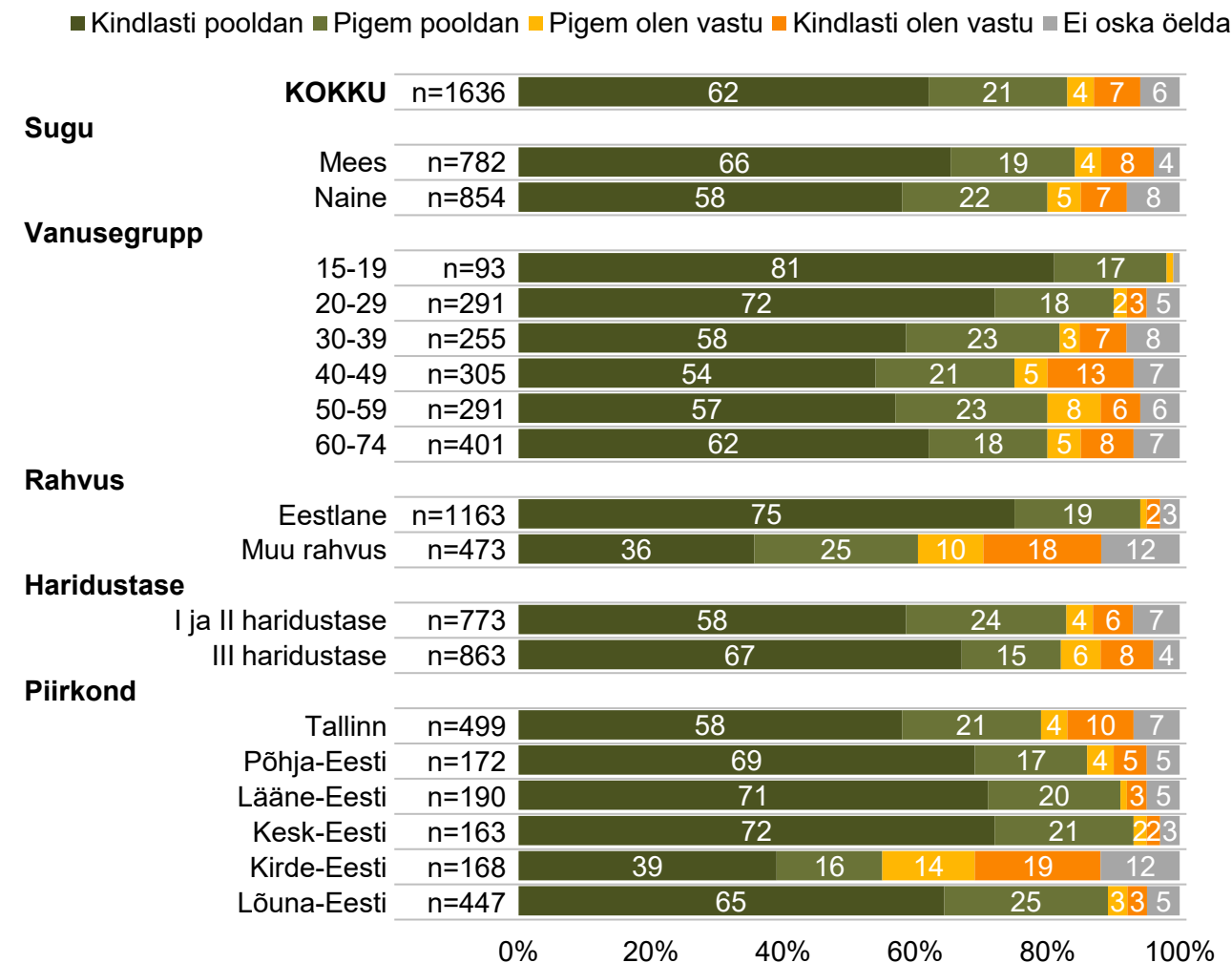
Eesti kuulumist NATO-sse ei toeta 12% elanikest.

Joonis 8.2 Kuivõrd pooldate Eesti kuulumist NATO-sse? (% kõigist vastajatest)

NATO-sse kuulumise pooldamine sihtrühmade lõikes

Joonis 8.3 Kuivõrd pooldate Eesti kuulumist NATO-sse? (% sihtrühmast)

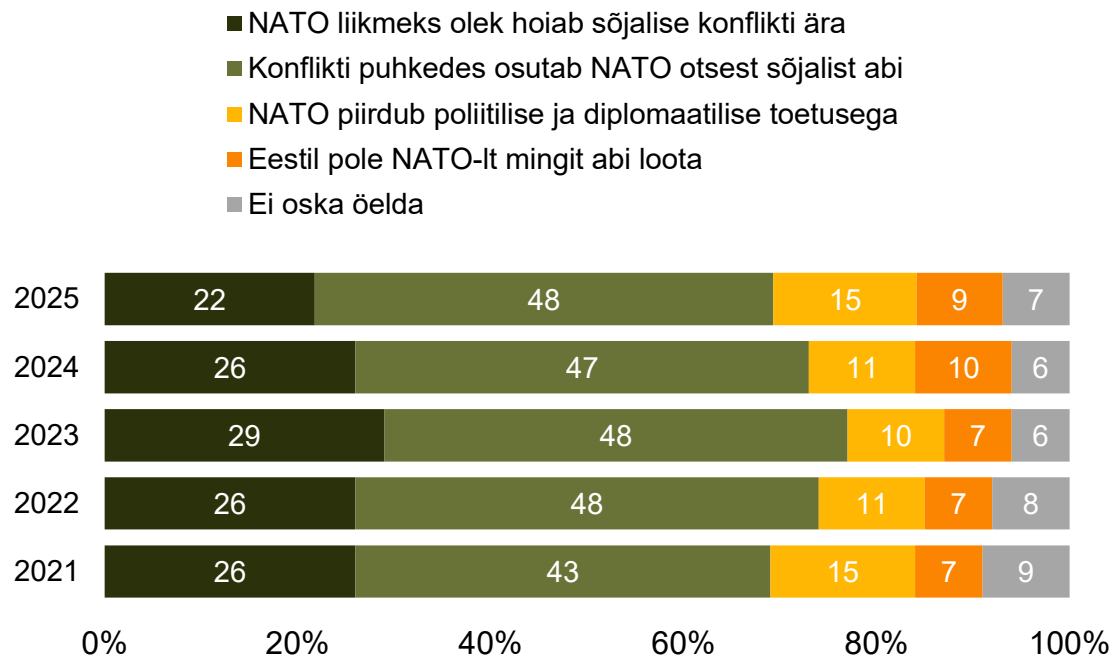

Eesti kuulumist NATO-sse toetab eriti laialdaselt 15–19-aastaste vanusegrupp: 98% on vastanud, et nad kas kindlasti (81%) või pigem (17%) pooldavad seda. Ka järgmine vanuserühm noori, 20–29-aastaseid, on tugevalt selle poolt (91%). Kõige madalam on toetus 40–49-aastaste seas.

Rahvuse lõikes on erinevus suur: eestlastest toetab NATO-sse kuulumist 94%, muust rahvusest inimestest aga 60%. Sellega seoses on pooldajate osakaal madalaim Kirde-Eesti piirkonnas.

NATO roll Eesti julgeoleku tagamisel

Joonis 8.4 Milline on Teie hinnangul NATO roll Eesti julgeoleku tagamisel, kui Eestit ähvardab sõjaline oht? (% kõigist vastajatest, 2025 n = 1636)

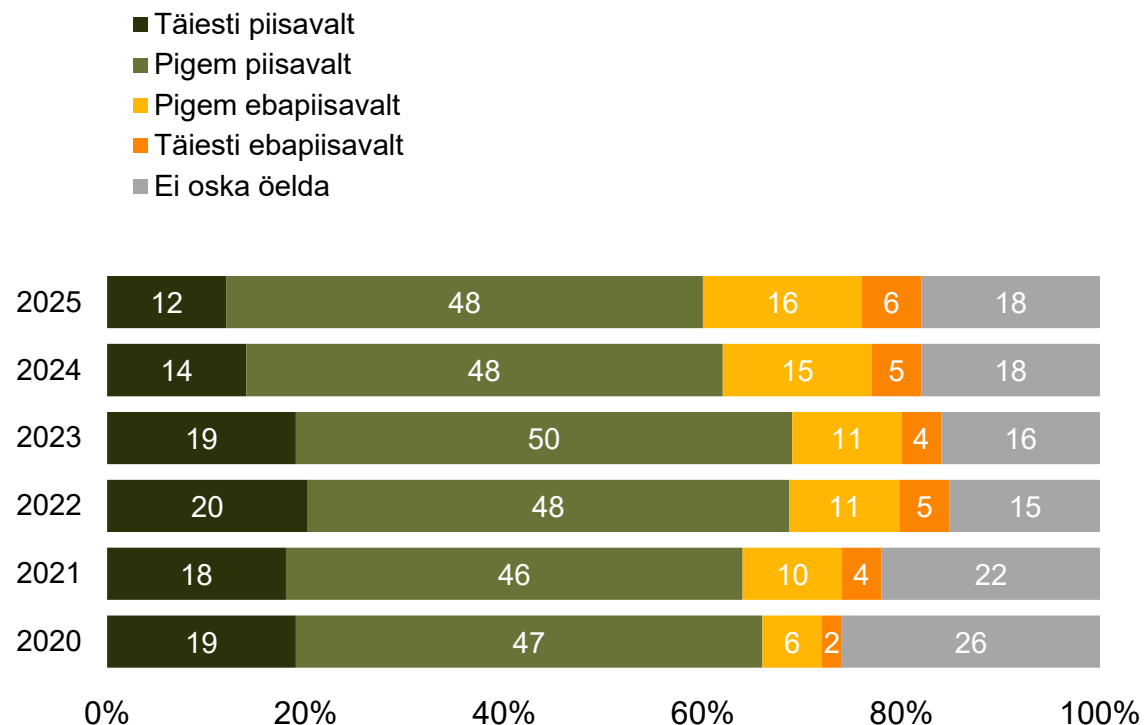
84% Eesti elanikest usub, et NATO roll Eesti julgeoleku tagamisel on oluline – 22% elanikest usub, et NATO liikmeks olemine hoiab sõjalise rünnaku võimaluse üldse ära, 48% usub, et konflikti puhkedes osutaks NATO meile otsest sõjalist abi ning 15% arvab, et NATO piirduks poliitilise ja diplomaatilise toetusega. Ligi kümnendik Eesti elanikest usub jätkuvalt, et Eestil ei ole NATO-lt mingit abi loota.

Viimase kahe aasta jooksul on langenud nende osakaal, kes usuvad, et NATO liikmelisus hoiab sõjalise rünnaku võimaluse ära (29%-lt 22%-le) ning kasvanud nende osakaal, kes usuvad, et NATO piirdub poliitilise ja diplomaatilise toetusega (10%-lt 14%-le). Nende osakaal, kes usuvad, et konflikti puhkedes osutab NATO otsest sõjalist abi, on püsinud 47-48% juures juba neli aastat.

Eestlased usuvad võrreldes muust rahvusest inimestega enam NATO otsesesse abisse (56% vs 31% muust rahvusest inimeste puhul), aga ka sellesse, et liikmelisus hoiab ära sõjalise konflikti ohu (24% vs 16%). Muust rahvusest inimesed usuvad eestlastest enam, et abi piirduks diplomaatilise toetusega (25% vs 9%) või puuduks täielikult (16% vs 5%).

NATO senine panus Eesti julgeoleku tagamiseks

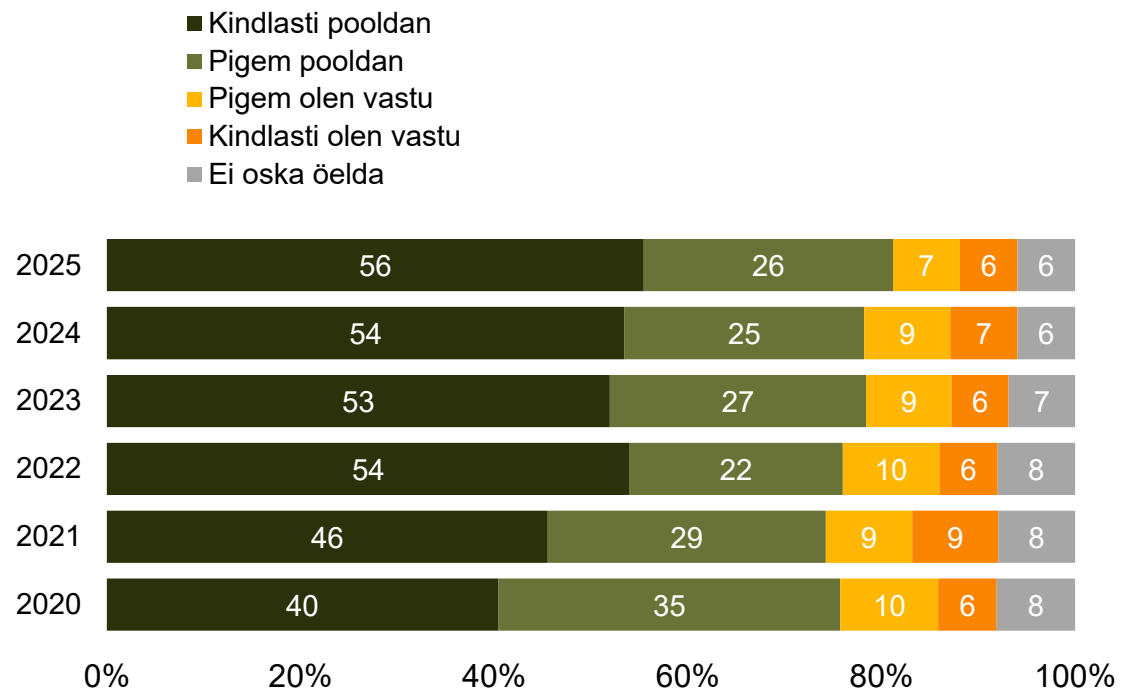
Joonis 8.5 Kuivõrd piisavalt on Teie hinnangul NATO teinud Eesti julgeoleku tagamiseks tänases julgeoleku olukorras? (% kõigist vastajatest, 2025 n = 1636)

60% elanikest tunneb, et NATO on tänases julgeoleku olukorras teinud täiesti või pigem piisavalt, et tagada Eesti julgeolek. Võrreldes 2023. aastaga on seda hoiakut jagavate inimeste osakaal langenud (69%-lt 60%-le). Suur osa, pea viiendik vastajatest, ei oska oma hinnangut anda.

Suhtumine liitlasvägede kohalolekusse Eestis

Joonis 8.6 Kuidas Te suhtute NATO liitlasvägede kohalolekusse Eestis? (% kõigist vastajatest, 2025 n = 1636)

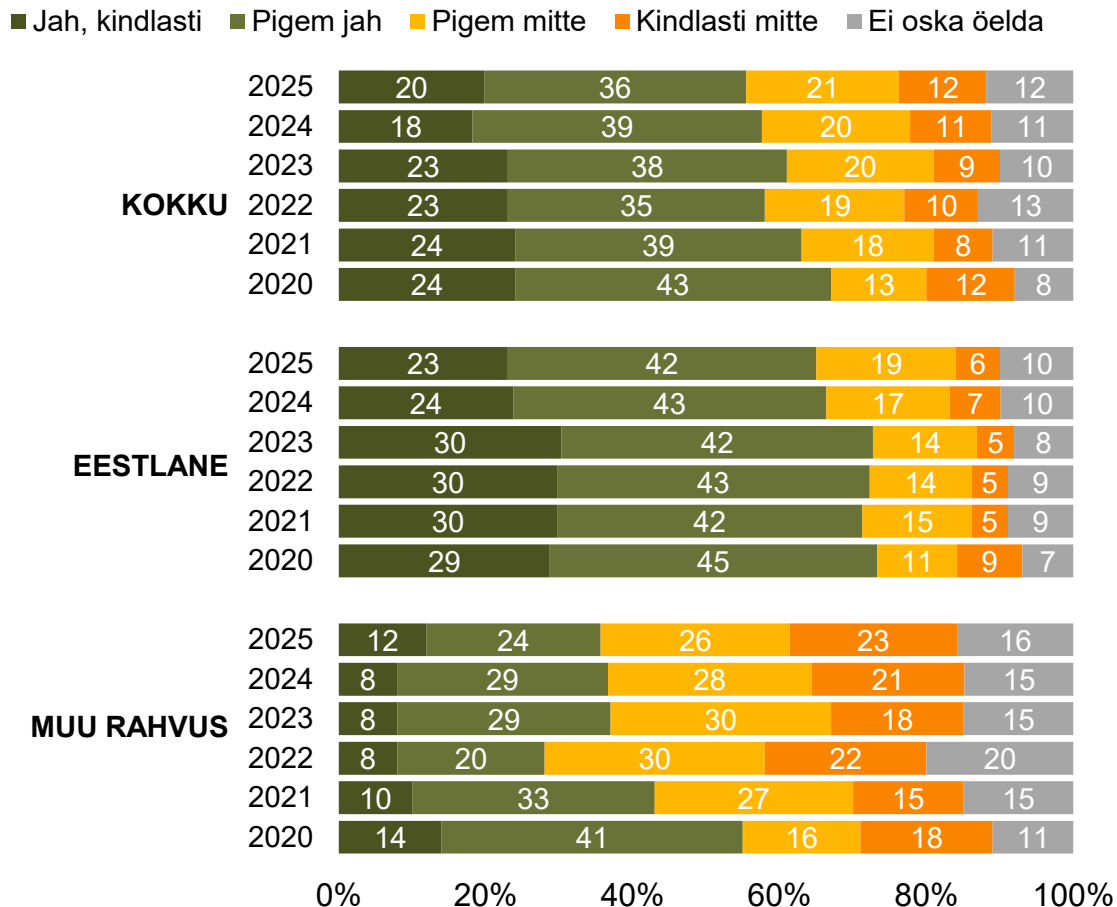

NATO liitlasvägede kohalolekusse suhtutakse väga positiivselt – 82% elanikest pooldab seda ning vaid 13% on selle vastu. Toetus on suurem meeste, noorte ning eestlaste seas.

9. Suhtumine rahvusvahelistesse sõjalistesse operatsioonidesse

Suhtumine Eesti osalemisesse rahvusvahelistes sõjalistes operatsioonides

Joonis 9.1 Kas Teie hinnangul peaksid Eesti kaitsejõudude üksused vastavalt oma võimalustele osalema rahvusvahelistel sõjalistel operatsioonidel erinevates maailma pingekolletes? (% kõigist vastajatest, 2025 n = 1636)

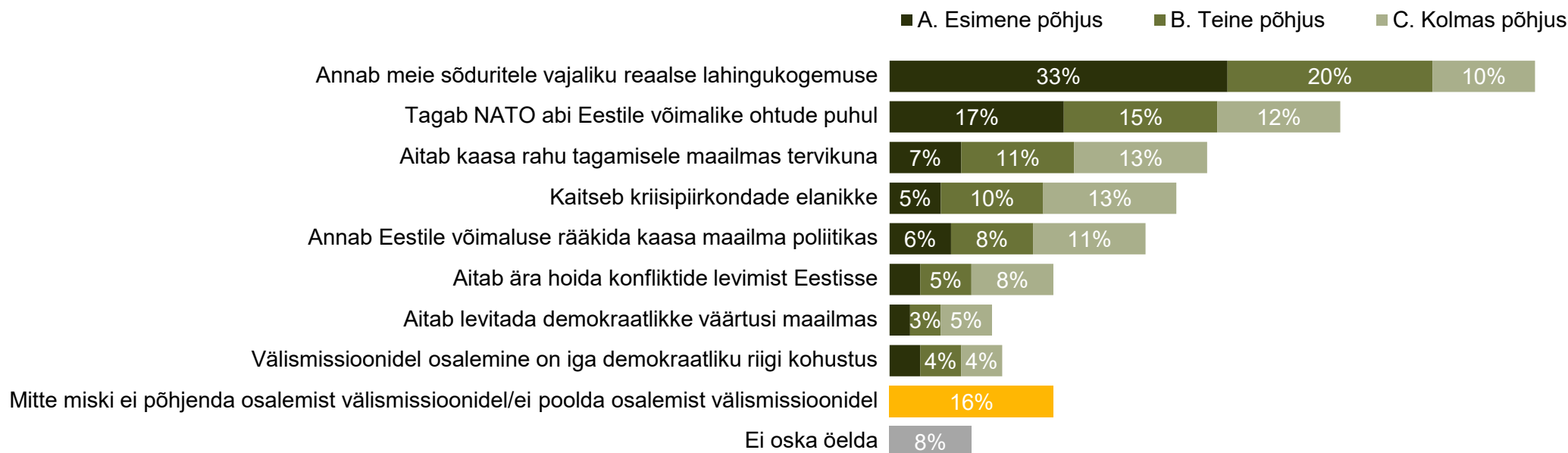

Toetus Eesti kaitsejõudude osalemisele rahvusvahelistes sõjalistes operatsioonides on viimase 5 aasta jooksul veidi langenud. Seda pooldab 56% Eesti elanikkonnast, mis on sama tulemus nagu 2024. aastal, kuid 5 protsendipunkti võrra madalam 2023. aasta tulemusest.

Eestlaste toetus sellele on läbi aja olnud kõrgem kui muust rahvusest elanikel. Muust rahvusest inimeste antud hinnangud langesid oluliselt 2022. aastal Venemaa sõja eskaleerumisel Ukrainas. Eestlaste hinnanguid see ei mõjutanud.

Rahvusvahelistes operatsioonides osalemise argumendid

Joonis 9.2 Millised on Teie hinnangul kolm kõige olulisemat põhjust, miks Eesti peaks osalema rahvusvahelistel sõjalistel operatsioonidel? (% kõigist vastajatest, n = 1636)

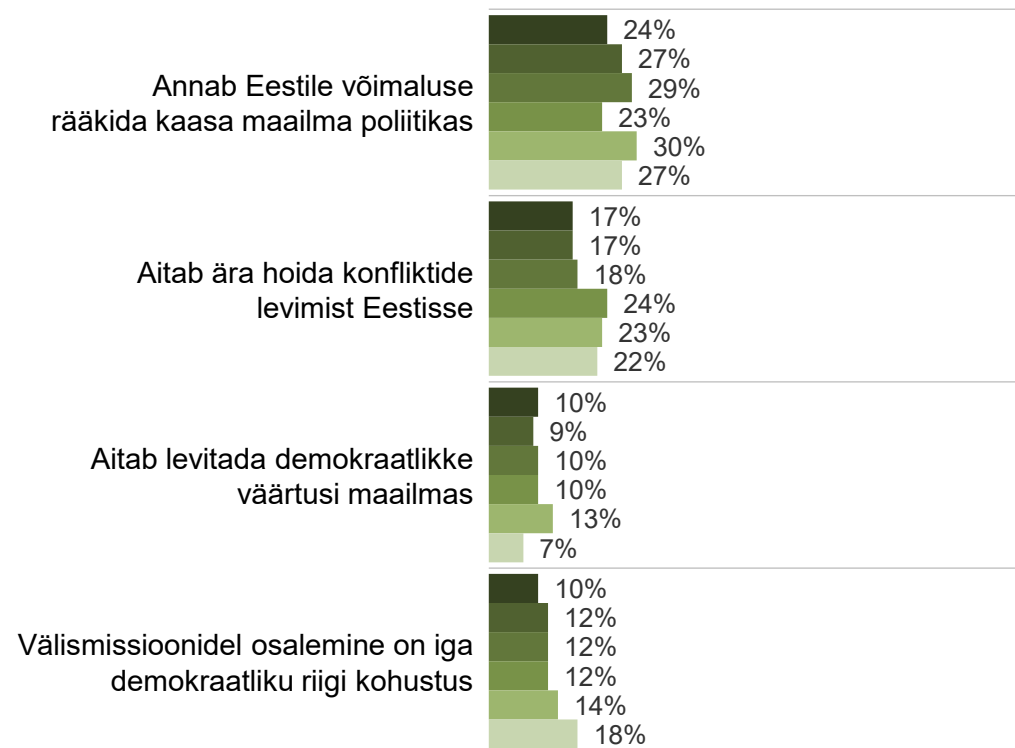
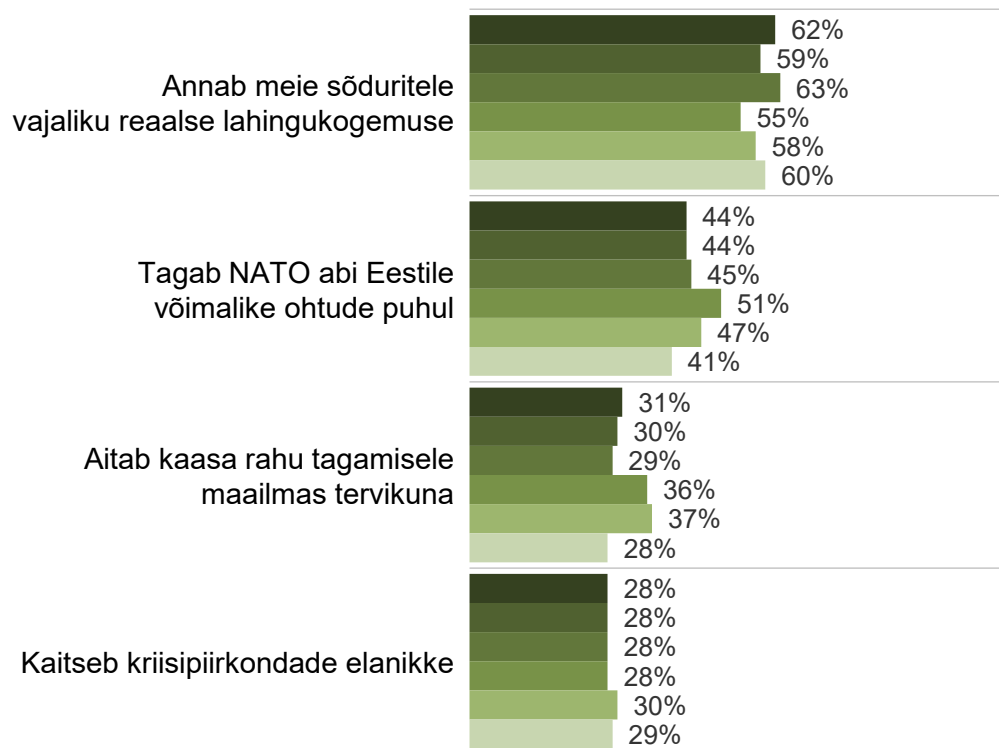
Peamine argument, miks Eesti peaks osalema rahvusvahelistel sõjalistel operatsioonidel, on reaalse lahingukogemuse saamine. Kolmandik vastanutest on selle toonud välja esimese põhjusena ning kokku on seda põhjust maininud 63%. Teise olulise põhjusena tuuakse eelkõige välja seda, et osalus tagab NATO abi Eestile võimalike ohtude puhul (44%). Veel on oluline osa (25% elanikest või enam) toonud välja oluliste argumentidena rahu tagamise maailmas tervikuna, kriisipiirkondade elanike kaitse ning Eesti võimaluse rääkida kaasa maailma poliitikas.

16% elanike jaoks ei põhjenda miski välismissioonidel osalemist või nad isiklikult ei poolda seda. Eelkõige on sel arvamusel Vene ja määratlemata kodakondsusega inimesed ning rahvuse lõikes 29% muust rahvusest inimestest versus 9% eestlastest.

Rahvusvahelistes operatsioonides osalemise argumendid – kokku mainitud

Joonis 9.3 Millised on Teie hinnangul kolm kõige olulisemat põhjust, miks Eesti peaks osalema rahvusvahelistel sõjalistel operatsioonidel? (% kõigist vastajatest)

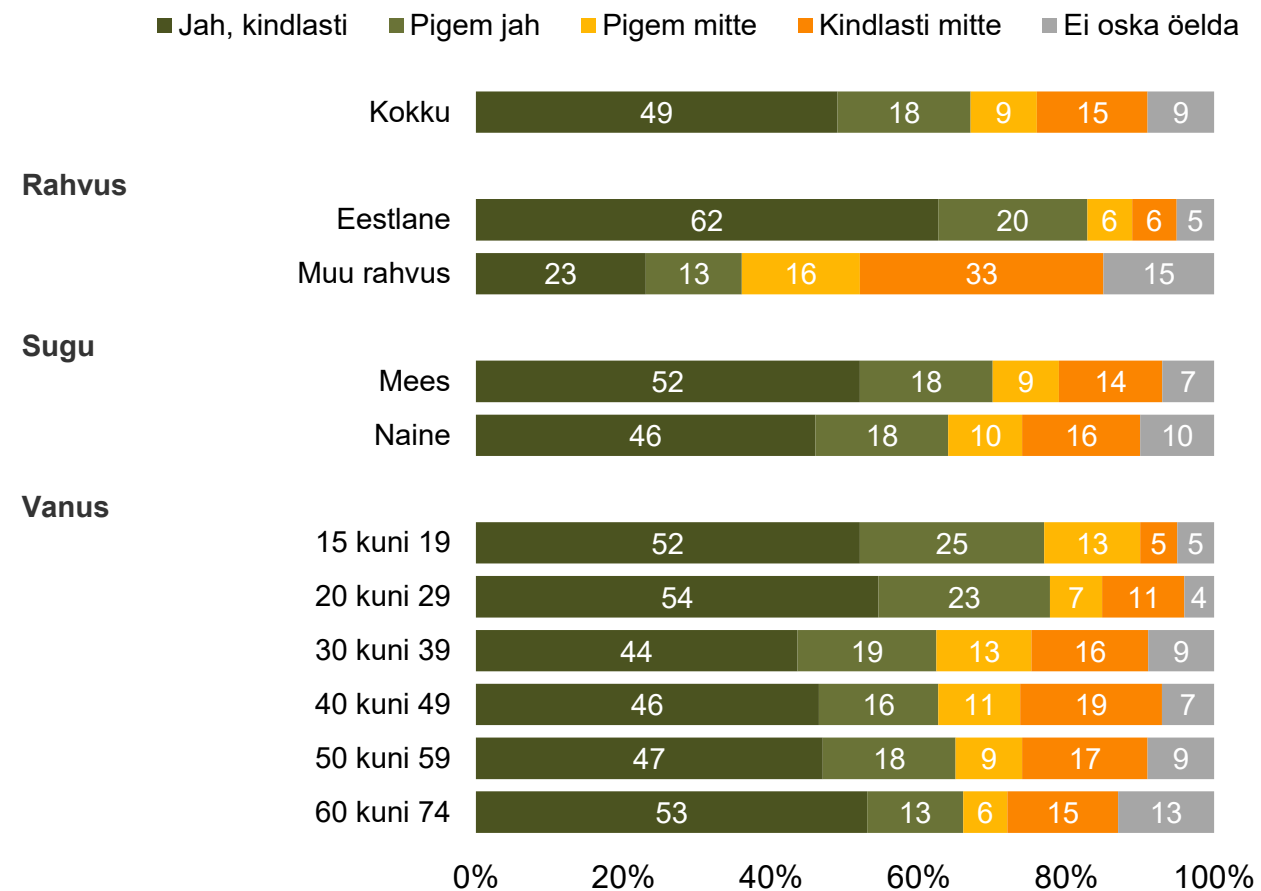
■ 2025
■ 2024
■ 2023
■ 2022
■ 2021
■ 2020

10. Sõjaline toetus Ukrainale

Ukraina sõjaline toetamine

Joonis 10.1 Kas Eesti ja teised liitlased peavad jätkama Ukraina sõjalist toetamist või mitte?
(% sihtrühmast)

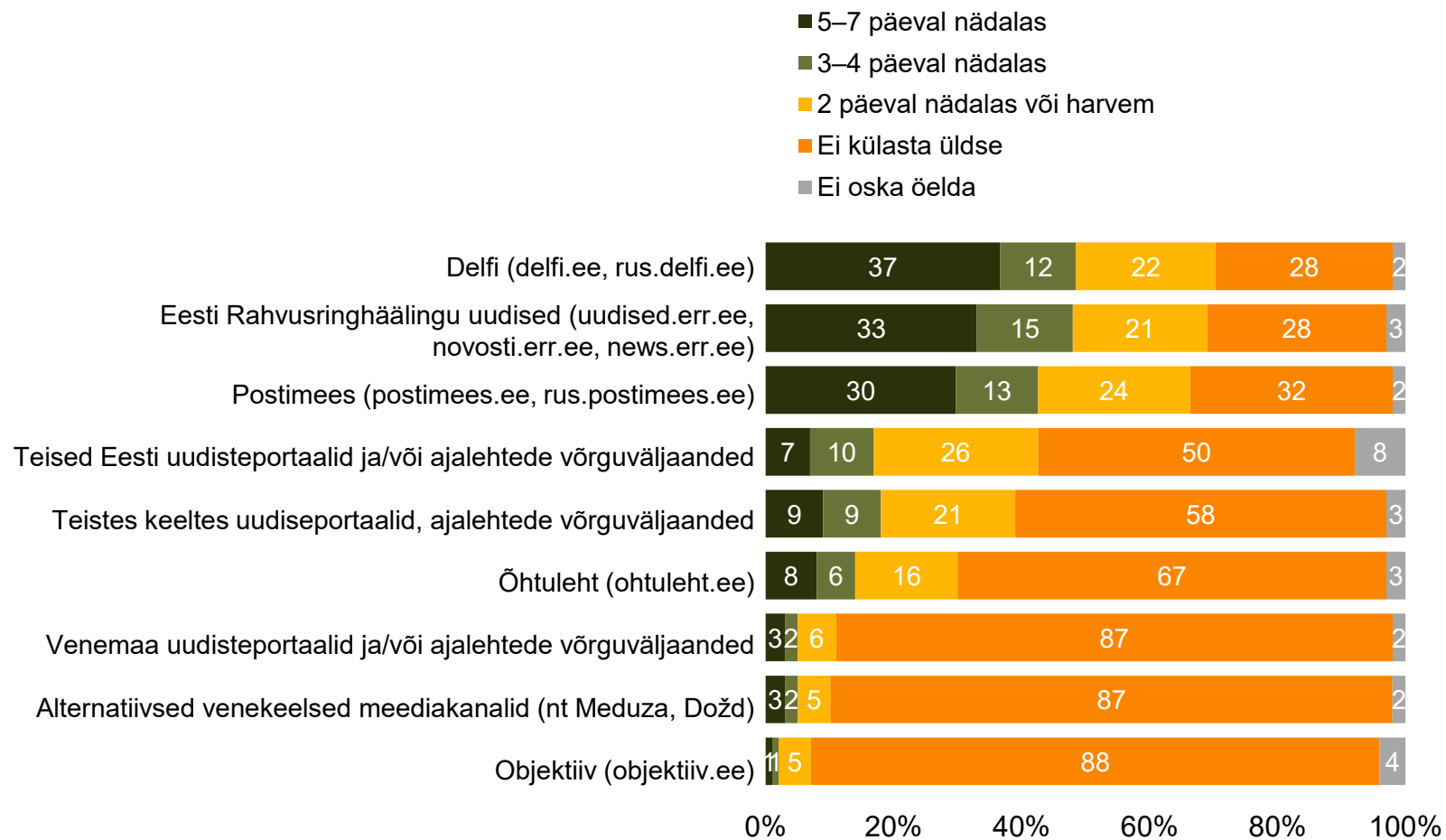

Kaks kolmandikku elanikest arvab, et Eesti ja teised liitlased peavad jätkama Ukraina sõjalist toetamist. Sealhulgas leiab seda 83% eestlastest, kuid vaid 36% muust rahvusest inimestest. Noored, alla 30-aastased Eesti elanikud, on toetavad seda enam kui vanemad vanuserühmad.

11. Meediatarbimine

Uudisteportaalide ja ajalehtede külastamine

Joonis 11.1 Kui sageli külastate järgnevaid uudisteportaale ning ajalehtede võrguväljaandeid? (% kõigist vastajatest, n = 1636)

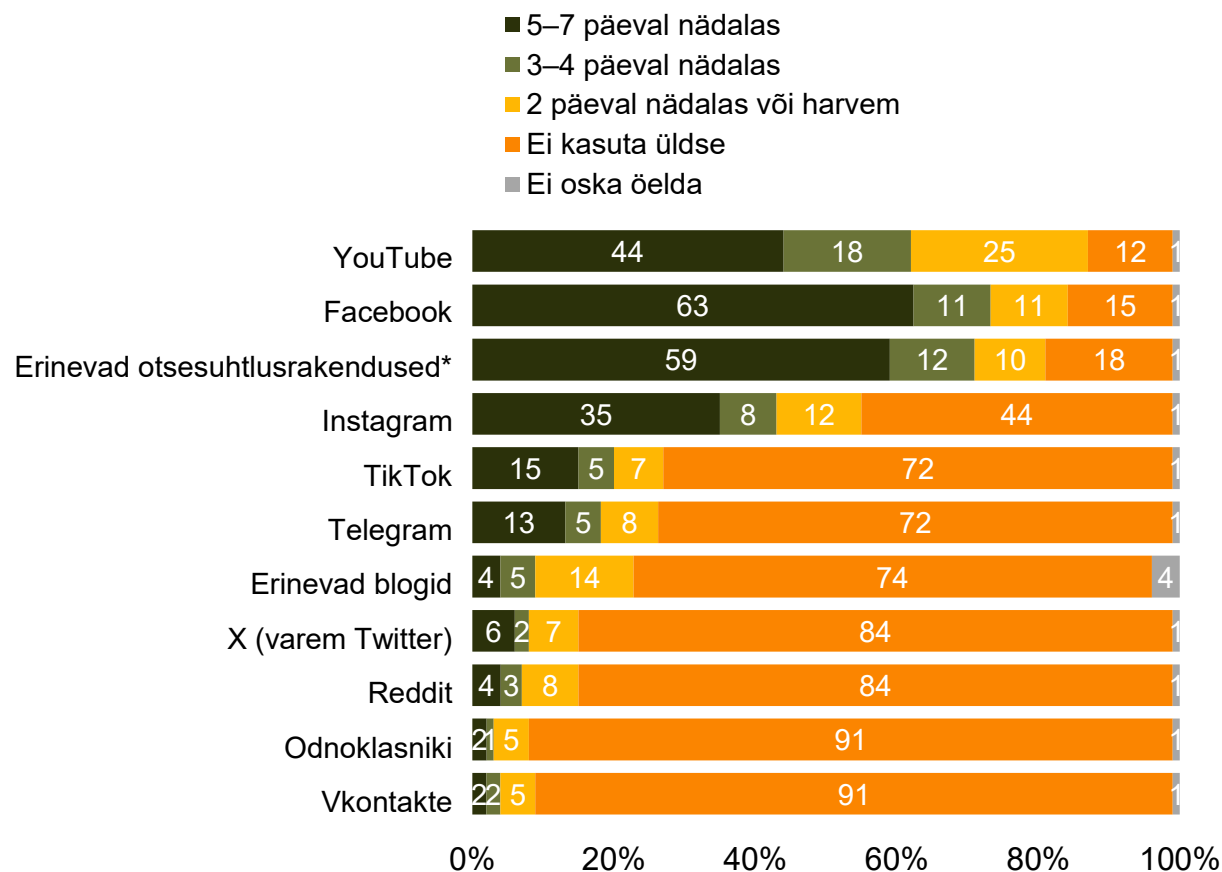

Delfi on jätkuvalt enim külastatav uudiseportal Eesti elanike seas; järgnevad ERR kanalid ning Postimees.

73% muust rahvusest elanikest ei külasta Venemaa uudiseportaale ega võrguväljaandeid üldse. 75% muust rahvusest elanikest ei külasta ka alternatiivseid venekeelseid meediakanaleid.

Sotsiaalmeediakanalite kasutus

Joonis 11.2 Kui sageli kasutate järgnevaid sotsiaalmeediakanaleid? (% kõigist vastajatest, n = 1636)

YouTube on kõige laiema kasutajaskonnaga sotsiaalmeediakanal (87% kasutab), kuid kõige sagedamini kasutatakse Facebooki ning erisuguseid otsesuhtlusrakendusi (59–63% kasutab 5–7 päeval nädalas).

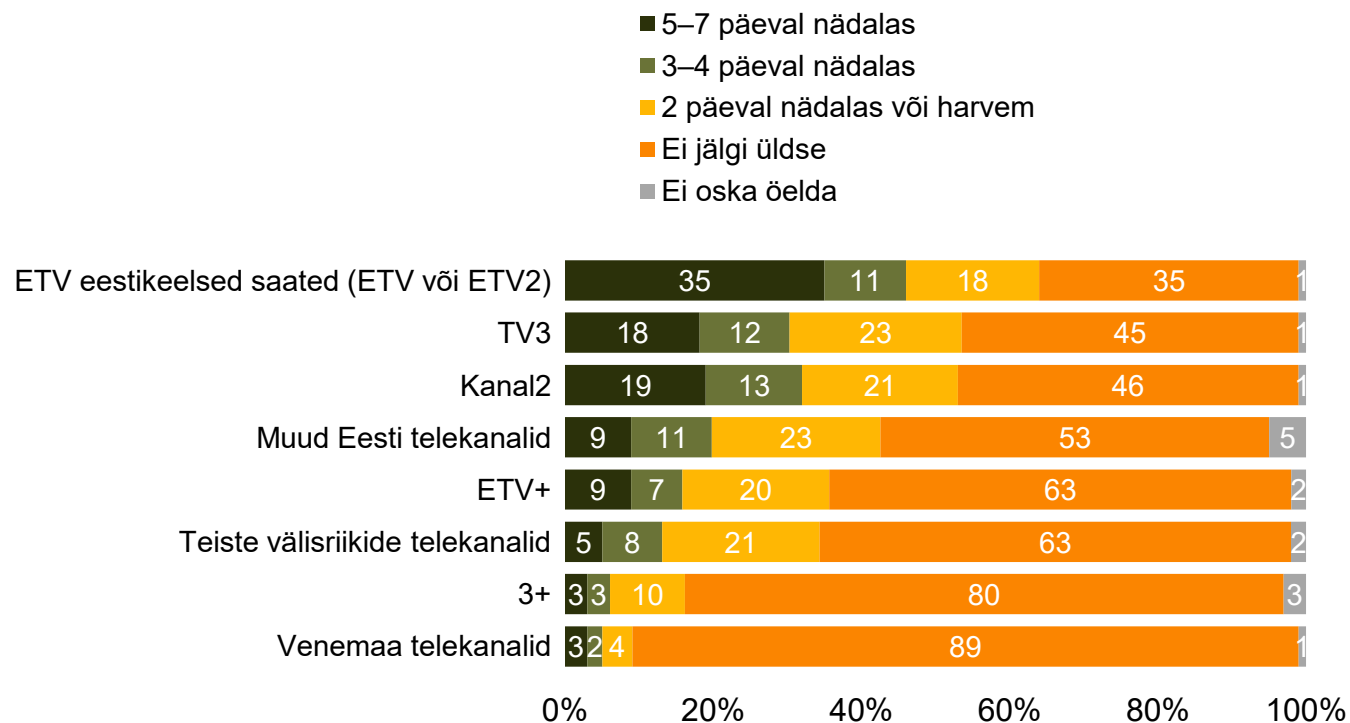
Lisaks üldpopulaarsetele kanalitele kasutavad muust rahvusest inimesed Telegrami (57% võrreldes 13% eestlastega).

Ka Odnoklasnikit ja Vkontaktet kasutavad muust rahvusest elanikud enam kui eestlased, kuid kasutajaid on nende seast vähe (20% ringis). Valdav osa Eestis elavatest muust rahvusest inimestest neid kanaleid ei kasuta.

*nt Messenger, Whatsapp, Skype, Signal, Snapchat, Discord, jm.

Telekanalite jälgimine

Joonis 11.3 Kui sageli Te jälgite järgnevaid telekanaleid? (% kõigist vastajatest, n = 1636)

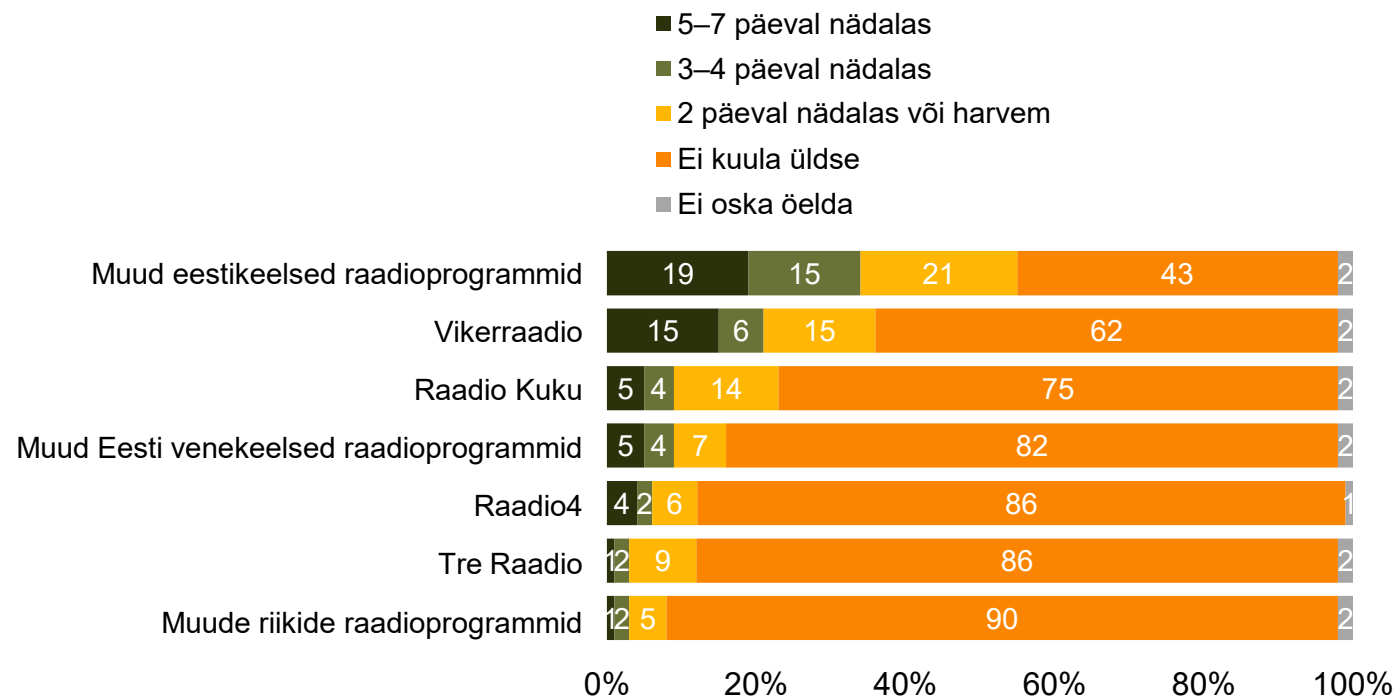

Enim vaadatakse ETV eestikeelseid saateid (64%). TV3 ja Kanal 2 on võrdse jälgijaskonnaga – mõlemat kanalit jälgib 53% elanikkonnast. Nende kanalite vaatajad on enam kui 90% ulatuses samad ehk tegu on üldiselt televiisori vaatajatega).

Viiendik muust rahvusest Eesti elanikest jälgib Venemaa telekanaleid. Teiste välisriikide telekanaleid jälgivad pigem eestlased.

Raadioprogrammide kuulamine

Joonis 11.4 Kui sageli Te kuulate järgnevaid raadioprogramme? (% kõigist vastajatest, n = 1636)

Raadioprogrammidest kuulab 55% Eesti elanikest muid eestikeelseid raadioprogramme, mis ei ole uuringus nimeliselt välja toodud (33% muust rahvusest elanikest ja 66% eestlastest).

Vikerraadiot kuulab vähemalt mõnikord 36%, Kuku raadiot 23% ja Tre raadiot 12% elanikest (eestlastest vastavalt 47%, 30% ja 16%).

Muid Eesti venekeelseid raadioprogramme kuulab 42% muust rahvusest elanikest. Raadio 4 kuulab vähemalt mõnikord 28% muust rahvusest elanikest.

Lisad

Lisa: Üldkogum ja valim

		Üldkogum		Valim		Kaalutud valim	
		n	%	n	%	n	%
Sugu	Mees	500857	49%	782	48%	799	49%
	Naine	524137	51%	854	52%	837	51%
Vanusegrupp	15 kuni 19	76419	7%	93	6%	122	7%
	20 kuni 29	135931	13%	291	18%	217	13%
	30 kuni 39	203613	20%	255	16%	325	20%
	40 kuni 49	192930	19%	305	19%	308	19%
	50 kuni 59	176522	17%	291	18%	282	17%
	60 kuni 74	239579	23%	401	25%	382	23%
Rahvus	Eestlane	678793	66%	1 163	71%	1 083	66%
	Muu rahvus	346201	34%	473	29%	553	34%
Haridus	I ja II haridustase	628628	61%	773	47%	1 003	61%
	III haridustase	396366	39%	863	53%	633	39%
Regioon (NUTS)	Tallinn	348123	34%	499	31%	556	34%
	Põhja-Eesti	137905	13%	172	11%	220	13%
	Lääne-Eesti	109398	11%	190	12%	175	11%
	Kesk-Eesti	91114	9%	160	10%	145	9%
	Kirde-Eesti	100806	10%	168	10%	161	10%
	Lõuna-Eesti	237648	23%	447	27%	379	23%
Asulatüüp	Pealinn	348123	34%	499	31%	556	34%
	Muud linnad	339447	33%	697	43%	542	33%
	Maa-asula	337424	33%	440	27%	539	33%
KOKKU		1024994	100%	1 636	100%	1 636	100%

Projekti meeskond

Uuringu eri etappides osalesid ja olid vastutavad:

Tellijapoolne kontaktisik:	Rika Margat
Uuringu projektijuht:	Jaanika Hämmal
Aruande koostaja:	Kaisa Esko, Jaanika Hämmal
Programmeerimine ja andmetöötlus:	Alje Roopärg
Küsitlustöö koordineerijad:	Kai Ojatalu, Kaja Ruuben, Margit Vaik
Graafilised tööd:	Maire Nõmmik

Kontaktinfo

Jaanika Hämmal
Uuringu projektijuht
Telefon: 626 8531
E-mail: jaanika.hammal@kantar.com

Kantar Emor

Telefon: 626 8500
Faks: 626 8501
E-mail: emor@emor.ee
Aadress: Maakri 21, Tallinn